

СПРАВКА

за отразяване на становища, предложения и възражения, получени в хода на общественото обсъждане на проект на Закон лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити

Участник в обществената консултация	Предложение / Мнение	Приема/не приема предложение то /мнението	Мотиви
Nikolay ot Balto	„В Закона за кредитите трябва да се включат задълженията на гражданите към Топлофикация, Електрическите дружества и всички задължения към други юридически лица.“	Не се приема	<p>Със Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити се транспонират в националното законодателство изискванията на Директива (ЕС) 2021/2167. Предмет на директивата са само вземанията по необслужвани договори за кредит, предоставени от кредитни институции.</p> <p>Предложените за включване в обхвата вземания имат съвсем различно естество и не кореспондират с целите на директивата за намаляване на броя необслужвани кредити в счетоводните баланси на кредитните институции. Регламентирането на предложението изисква отделна, самостоятелна и подробна оценка на подходящите мерки за целта с оглед на тяхното естество, респ. подбор на правилен подход за регулиране, на компетентен орган с относими по предмет правомощия и цялостна оценка на въздействието на тези мерки.</p>
Emil Alexiev	<p>бележка по предложената разпоредба на чл. 35, ал. 4, т. 3</p> <p>По отношение на предложената разпоредба на чл.35, ал.4, т.3 следва да се има предвид следното: Не е възможно към купувачите на кредити да се прилагат разпоредбите на глава шеста от Закона за защита на потребителите. Глава шеста от ЗЗП урежда</p>	Приема се	С разпоредбите на чл. 4, ал. 1 и чл. 35, ал. 4, т. 3 са транспонирани съответно изискванията на чл. 2, параграф 2 и чл. 17, параграф 2, изречение второ от Директива (ЕС) 2021/2167. Целта е да се гарантира съответствието на законопроекта с <u>действащото</u> законодателство в областта на защитата на потребителите.

	<p>неравноправни клаузи в договори на търговци, сключени с потребители, които не са били предмет на индивидуално договаряне.</p> <p>Разпоредбата на чл. 35, ал. 4, т. 3 от проекта на закон съдържа изисквания към купувачите на кредити, които сключват договор с продавач на кредит (кредитна институция). При този договор, и двете договарящи се страни са търговци. Не е възможно да се прилагат разпоредбите на глава шеста от ЗЗП, която регламентира неравноправни клаузи на договори между търговци и потребители, при това, които не са били предмет на индивидуално договаряне. Предложената разпоредба няма да се прилага, поради противоречие със Закона за защитана потребителите и поради противоречие с Директива 93/13/ЕИО за неравноправни клаузи в договори, сключени с потребители..</p> <p>Предвид горното, е необходимо в разпоредбата на чл.35,ал.4, т.3 на проекта на закон да се заличат думите „...на глава шеста от Закона за защита на потребителите“.</p>		<p>Адресат на мерките по глава Шеста от ЗЗП, ЗПК и ЗКНИП са именно кредитополучателите, които са потребители по смисъла на т. 15 от ДП към законопроекта.</p> <p>Текстовете на чл. 4, ал. 1 и чл. 35, ал. 4 са редактирани както следва: „Субсидиарно прилагане на действащото законодателство Чл. 4. (1) За неуредените от този закон случаи се прилагат: 1. принципите на договорното и гражданското право, уреждащи прехвърлянето на вземания, установени в националното законодателство; 2. Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ, L 351/1 от 20 декември 2012 г.); 3. част пета „Изпълнително производство“ на Гражданския процесуален кодекс; 4. правилата за защита на потребителите, включително по Закона за защита на потребителите, Закона за потребителския кредит и Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители. “</p> <p>чл. 35. “(4) По отношение на правата и защитата на кредитополучателите, свързани с придобиването на вземания, се прилагат и посочените в чл. 4, ал. 1 правила, както и изискванията, предвидени в Регламент (ЕС) 2016/679 и Закона за защита на личните данни.“</p>
Aziti	<p>Аутсорсинг на "мръсната работа" Едно е да даваш пари, друго е да трябва да си ги търсиш обратно... Просто позволяваш на трети с професионален аут.опит в областта на икономиката, правото и или</p>	Не се приема	„Подходящите мерки“ за защита на средствата на кредитополучателите съгласно чл. 8, ал. 13 от законопроекта следва да бъдат предприемани от лицата, обслужващи кредити, при условията на

	<p>финансите, да предприемат "подходящи мерки". Моля дефинирайте и избройте подходящи мерки и ограничете мерките в случай, че! Къде е границата, какво е табу и не трябва да се разрешава?!</p> <p>Кога се практикува саламова тактика в стил ту даваш морковче в неотложни случаи, ту биеш с тоягата в разумни срокове и после бягаш?!</p> <p>Моля не разрешавайте тази "модерна лицензирана професия" в България, отворена за външни лица от страни макар и от държави членки. Който е дал кредит, той да си ги търси обратно. Това е част от риска му и да си е правил сметкаТА, че като каже А, може да му се наложи да каже и Б, или В и да не развали морално. прехвърля топката на трети, защото не му се иска да развали своята репутацията, да изцапа своите ръцете, да му се налага да свали белите си ръкавички, с които гали главите на децата си, и след това ляга да спи спокойно. Да си е направил оценката на риска предварително, да си поеме риска и да си свърши мръсната работа САМ.</p> <p>А какво става, когато едните искат да играят комбина с другите и имат ясна крайна цел?!</p> <p>След последните събития според мен не е времето да се дискутира такъв закон точно сега. Първо направете анализ на менталитета на професионалистите в областта на икономиката, правото и финансите и тогава поемете отговорността да им поверите тази задача!</p>	<p>чл. 13 от законопроекта. Когато в заявлението си за лиценз лицето, обслужващо кредити, е заявило, че възнамерява да получава и държи средства от кредитополучатели, същото следва да прилага надеждни и подходящи мерки за защита на средствата. Такива мерки представляват:</p> <ul style="list-style-type: none"> -отделянето на средствата, получени от кредитополучатели, по специална сметка в банка, определена единствено за парични средства за погасяване на задълженията им (чл. 13, ал. 2 от проекта); -забрана за смесването им със собствени средства на лицето, обслужващо кредити, както и задължение за отделно отчитане на средствата на кредитополучателите от тези на лицето, обслужващо кредити (чл. 13, ал. 4 от проекта); - забрана за налагане на запор и принудително изпълнение върху средствата на кредитополучателите за задължения на лицето, обслужващо кредити; -задължение за сключване на застраховка „Професионална отговорност“ от лицето, обслужващо кредити (чл. 8, ал. 12 от проекта). <p>В допълнение, в изпълнение на ангажиментите, произтичащи от членството на Република България в ЕС, е необходимо да бъдат предприети съответните мерки на национално ниво, които да осигурят прилагането на Директива (ЕС) 2021/2167. Въвеждането на лицензионен режим за извършването на дейност по обслужване на необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, е задължителна мярка, която не е предоставена на дискрецията на държавите членки и следва да бъде въведена в националното ни законодателство.</p> <p>За изработването на законопроекта е създадена</p>
--	---	---

			<p>междуведомствена работна група с участници от Министерство на финансите, Българската народна банка, Министерство на икономиката и индустрията, Комисията за защита на потребителите, Министерство на правосъдието и Комисията за защита на личните данни, в рамките на която е подготвен подробен и задълбочен анализ на оценката на въздействието на предложените законодателни изменения.</p>
Aziti	<p>Предпоставки за успешен семеен бизнес по чл. 8 Относно изисквания към лицата, обслужващи кредити Според чл. 8 ал. 8 т.3 те трябва да са специалисти с ОПИТ в областта на икономиката, правото и финансите. Това, че имам ЕООД и съм специалист в правенето на домашна лютеница по бабина рецепта и продаването на пазара на сергия, прави ли ме специалист в областта на икономиката?! Това достатъчно ли е за да имам правото, да обслужвам кредити. На пазара съм се запознал с доста хора, имам доста контакти, знам кой колко лютеница си похапва, кой я мажи на филия, коя я яде с кебабчета итн За да са успешни хората на алъш вериша с кеша е хубаво да имат и контакти, най-добре индиректно през трети лица или от миналото, до секретни данни-компромат. Мисля, че в чл. 8 ал. 8 т. 3 може да се добави и опит в държавната и общинска администрация или родствени връзки с работещи в държавната и общинска администрация. Добре е, че не изискват диплома за юридическо или икономическо образование, те и без това голяма част от тях са купени като стока на пазара - който има пари получава, който няма само гледа.</p> <p>Нищо не споменавате за моралните качества на хората, които ще получат китапа.лиценза. Коя професия днес гарантира някакви морални качества?! Може би трябва да отворите лицензите и за учители и лекари, попове и</p>	<p>Приема частично</p>	<p>С разпоредбата на чл. 8, ал. 8, т. 2 и 3 са въведени строги изисквания за удостоверяване, че лицата, обслужващи кредити, притежават необходимите знания, умения и професионална квалификация. Последните кореспондират със законовите изисквания към членовете на управителния и контролния орган на кредитна институция, предвидени в чл. 3, ал. 1, т. 1 от Наредба № 20 на БНБ от 24 април 2019 г., като същевременно е отчетен фактът, че лицата, обслужващи кредити, обслужват вземания, придобити от купувачите на техен собствен риск, следователно не се предизвикват опасения от пруденциално естество и системният риск за тях е незначителен. Независимо от горното, с цел осигуряване на по-високо ниво на специализация в областта е направено допълнение в чл. 8, ал. 8, т. 3, както следва:</p> <p><i>„3. притежават необходимите знания и умения, квалификация и най-малко три години професионален опит на длъжност с ръководни функции в областта на икономиката, правото, финансите или в събирането на необслужвани вземания.“</i></p> <p>По отношение на моралните качества на лицата, обслужващи кредити, са въведени допълнителни репутационни изисквания по чл. 8, ал. 8, т. 1, 4, 5 и 6 и ал. 10 от законопроекта.</p>

	<p>занаятчий/ремонта.джии, бивши държавни служители отбити от хранилката?! Особено за онез, които са развили добри бизнес умения в многогодишната си практика пренебрегвайки морала.</p> <p>Ще имат ли право лицензираните да дават след време като забогатеят и те кредити или ще им забраните?! Какво е предвидено да е позволено на практикуващите да правят със спечелените СИ от бизнес пари - да ги пренасочват за (държавна) благотворителност - да ги вземат от неудачниците и ги дават на хора с потенциал?! Моля вижте как функционира една модерна кредитна система на обществен принцип. Моля в парламента да поканите някой да обясни както на властимащите така и на гражданите, как функционира например GLS Gemeinschaftsbank и да Ви/ни настрои на вълна sustainable living</p>		<p>В допълнение са предвидени и множество конкретни задължения за купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, които осигуряват справедливото и добросъвестно третиране на кредитополучателите (Глава втора, Раздел IV от законопроекта).</p> <p>В предложения законопроект с разпоредбата на чл. 6, ал. 4 е въведено изискване, че лицето, обслужващ кредити, <u>не може да включва в предмета си на дейност и да извършва друга търговска дейност</u>, освен в случаите, когато от свое име и за своя сметка придобива вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитна институция. Последната възможност по съвместяване на дейността по придобиване на такива вземания и тяхното обслужване е предвидена изрично в Съображение 44 от преамбюла на директивата. Всякакви останали дейности, вкл. отпускане на кредити по чл. 3а от ЗКИ от небанкови финансови институции, са несъвместими с извършването на дейност като лице, обслужващо кредити.</p>
Aziti	<p>Оценка на риска</p> <p>Може ли да направите една оценка на риска за озаконяване на порочните практики от настоящия момент и тяхното прокламиране за нормалност.</p> <p>Какво иска ЕК - да се реши проблемът с високите равнища на необслужвани кредити и предотвратяването на тяхното бъдещо натрупване. Тук има две страни едните дават кредит, другите взимат кредит. Би трябвало да се създаде win.win.ситуация в която и двете страни печелят чрез въвеждане на трето лице, което и то трябва да спечели. Как може да се постигне това?!</p> <p>Кредите се дават на юридически и на физически лица. Мерките и механизмите трябва да бъдат за едните и другите различни.</p> <p>При юридическите лица новото/трето лице, което купува кредита, трябва да се опита не да разпродаде</p>	Не се приема	<p>Липсата понастоящем на правен режим за регулация на дейността по обслужване на вземания по необслужвани кредити, предоставени от банки, създава предпоставки за установяване на множество различни практики за събиране на вземанията, нееднакво третиране на кредитополучателите и сериозна правна несигурност. Предвиждането на ясни правила и изисквания към обслужването на необслужвани кредити, каквито са въведени с настоящия законопроект, следва да осигури прозрачност, предвидимост и респективно да способства за повишаване на общественото доверие в тази дейност.</p> <p>Целта на законопроекта в чл. 2 съответства на основните цели на директивата, които са насърчаване на развитието на вторичния пазар</p>

<p>имуществото и ресурса на юридическото лице и да го доведе до фалит, а да направи анализ на фирмената дейност, да направи фирмата конкурентоспособна и да подпомогне развитието на дейността, запазването на работните места, и от обновяването и рестартирането на дейността, да се генерират нови приходи, от които третото лице да си вземе парите обратно. Целта не е третото лице да се включи като ликвидатор, а като реформатор.</p> <p>При физическите лица новото/трето лице, което купува кредита, трябва да се опита не да разпродаде имуществото и ресурса на физическото лице и да го доведе до фалит, просешка тояга и да го изхвърли на улицата, а да направи анализ първо на психическото здраве (включително комарджийски зависимости) и на професионалните умения. Третото лице да помогне на закъсалия да си намери подходяща работа според неговите възможности и да направи дългосрочен план за връщане на кредита, да му гарантира условия на живот и спокойствие, за да може да упражнява трудова дейност, от която да може и да връща своите задължения. При нужда да заплати курс за квалификация, да намери работодател и да помогне за сключването на трудов договор.</p> <p>С две думи третото лице, което се включва като посредник/медиатор между кредитната институция и кредитополучателя, е един вид социално предприятие в обществен интерес. итн итн</p> <p>Всичко друго е просто едно озаконяване на моментното положение и даване на възможност например на едни алчни новобогаташи да спят спокойно на мека пухена възглавничка И в бъдеще.</p> <p>Сега ми цитирайте във доклада Ви на въздействие и в новия Ви закон къде сте написали нещо в стила на гореизложеното и коя вратичка в закона би позволила да се случи нещо подобно от горенаписаното?! Ако не намирате, бих Ви препоръчала да премините курс за квалификация преди да преработвате документа, а не след това. За съжаление умения в преводаческа дейност, не са достатъчни за изготвянето на такъв документ.</p>	<p>на необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, но при наличието на установени предпазни механизми за гарантиране защита правата на кредитополучателите. Новите мерки <u>не отменят, нито са предназначени да заместят</u> законоустановените задължения и изисквания, свързани с извършването на оценката на риска при предоставянето на кредити от кредитни институции.</p> <p>Съгласно разпоредбата на чл. 35, ал. 1 от законопроекта, в случаите когато кредитополучателят е потребител по смисъла на т. 15 от допълнителни разпоредби на законопроекта, купувачът на кредити е задължен да възложи обслужването на вземането по кредита на специализирано лице по чл. 6, ал. 4, което разполага с необходимите знания и умения за качествено, ефективно и добросъвестно изпълнение на дейността. Когато обслужването не е възложено на лицензирано съгласно закона лица, купувачът следва да се сдобие с лиценз, ако сам избере да извършва обслужването на кредита. В подкрепа на уязвимите потребители в чл. 8, ал. 11, т. 7 е предвидено задължение за лицата, обслужващи кредити, да прилагат подходяща политика, осигуряваща съответствие с правилата за защита, справедливо и етично третиране на кредитополучателите, включително по отношение на финансовото им състояние, а когато е необходимо <u>насочването им към консултантски или социални услуги</u>.</p> <p>В допълнение към горното, със законопроекта са въведени и изисквания, насочени към запазването на същите стандарти по отношение на правата на кредитополучателите след прехвърляне на необслужван договор за кредит, каквито са били налице и преди прехвърлянето. Такива мерки са предвидените в чл. 20, ал. 1 и 2</p>
--	--

			от законопроекта, чл. 36, ал. 3, т. 4 и 5, включително и регламентирани принудителни административни мерки и санкции за нарушения на тези задължения.
Aziti	<p>Лицата, обслужващи кредити и купувачи на кредити от страни членки</p> <p>Ако решите да вмените на лица, обслужващи кредити и купувачи на кредити, социални функции, то трябва да гарантирате, че и лицата, обслужващи кредити и купувачи на кредити от страни членки също ще спазват същите правила като българските лица, обслужващи кредити купувачи на кредити. В този смисъл трябва да има специални изисквания към тях като познания на български език на ниво C1/C2, за да могат да комуникират свободно със своите клиенти, да познават българския манталитет, култура и история, например да се явят на изпит поддобен на изпита за българско гражданство и други подобни защитни механизми.</p>	Не се приема	<p>Целта на законопроекта в чл. 2 съответства на основните цели на директивата, а именно за насърчаване на развитието на вторичния пазар на необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, но при наличието на установени предпазни механизми за гарантиране защита правата на кредитополучателите.</p> <p>Предвиждането на допълнителни социални мерки, насочени към уязвимите потребители, представлява препоръчителна, необходима и полезна инициатива, която обаче излиза извън обхвата на целите на Директива (ЕС) 2021/2167 и е част от цялостна политика в областта на защитата на потребителите на финансови услуги, както и на държавната политика в областта на финансовата грамотност.</p>
Aziti	<p>Назначаване на проверка за включване на трето лице (купувач на кредита)</p> <p>Моля да бъде предвидено иницирането на проверка, която да установява в конкретен случай дали е нужно или дори неотложно включването на трето лице (купувач на кредита)</p> <p>Проверката може да се инициира по желание на</p> <ul style="list-style-type: none"> - кредитополучателя; - кредитодателя; - работодателя; - Агенцията за закрила на децата; - близки на кредитополучателя; - общината; - други, които прецените <p>Но защо от общините?! Ако една общината планира двугодишен ремонт и застрашава бизнеса на продавачи и предлагачи услуги за дълъг период от време, то последните са в риск, ако имат дългогодишни кредити и разчитат единствено и само от приходи реализирани на</p>	Не се приема	<p>Посочената проверка не е предмет на уредба в Директива (ЕС) 2021/2167, респективно и в законопроекта за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити.</p> <p>Условията за квалифициране на един договор за кредит като необслужвана експозиция (което и предпоставка за прилагане на правилата на директивата) се определя в съответствие с чл. 47а от Регламент (ЕС) 575/2013.</p>

	<p>мястото, на което ще се прави ремонта. Общината да се яви гарант и да се включи активно в предоговарянето на кредити на бизнеса. Кагато очаква бизнесът да плащат данъци на общината, то тя може да покаже далновидност, загриженост и друг вид отношение към своите данькоплатците, техните служители и семейства...</p>		
Aziti	<p>Лицензиране плюс сертифициране/специализиране на трети лица, купувачи на кредити</p> <p>Според представените дипломи и професионален опит лицата, които искат да се лицензират като купувачи на кредити, да имат възможност да заявяват в каква сфера и с какъв тип клиенти предполагат, че ще могат да работят успешно за разрешаване на проблема с високите равнища на необслужвани кредити и предотвратяването на тяхното бъдещо натрупване. Моля да предоставите листа с "видовете" клиенти, както и типичните им симптоми при задлъжнялост.</p> <p>В регистъра с лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити изрично да се споменава специализацията - с какъв тип клиенти биха искали да работят и биха били успешни.</p> <p>Моля да направите анализ на моментното състояние на задлъжнялите кредитополучатели и да категоризирате определени групи, които са били застрашени от трупане на високи равнища на необслужвани кредити до момента и се очаква да са застрашени и в бъдеще, както и да предвидите тенденциите в "бранша". Моля да правите разлика между причина и следствие/симптоми - причини като например браншова/държавна/европейска политика и налагане на постоянно сменящи се нови правила, опит за запазване на конкурентоспособността и или изискванията към качеството, липса на адекватна държавна защитна политика и преходни механизми, липса на образование, липса на квалификация, податливост на манипулация и реклама, липса на гъвкавост и устойчивост/издръжливост (resilient), липса на финансова грамотност, опит за запазване на стандарт на живот и или обществено положение итн vs. странични последиствия/симптоми като алкохолизъм, наркомания, комардийство,</p>	Не се приема	<p>Предложените мерки са извън обхвата на регулацията на Директива (ЕС) 2021/2167, която е предмет на транспониране в националното законодателство с проекта на Закон за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити. Целта на директивата е да бъдат намалени високите равнища на необслужвани кредити, които вече са факт в счетоводните баланси на банките, и предотвратяването им за в бъдеще <u>посредством</u> насърчаване на развитието на вторичен пазар на необслужвани вземания, вкл. и в трансграничен план.</p> <p>Поставените в коментара въпроси предлагат мерки, с които да се адресират причините за задлъжнялостта на кредитополучателите, които са престанали да обслужват предоставените от кредитните институции кредити. Тези мерки имат социален характер и са част от по-широкообхватната държавна политика в областта на финансовата грамотност, елемент от която е финансовото благосъстояние и борбата със задлъжнялостта.</p> <p>В допълнение, Директивата не предвижда цялостен правен режим за купувачите на кредити, като за придобиването на необслужвани вземания по кредити, предоставени от кредитни институции, <u>не е необходимо</u> наличието на издаден лиценз.</p> <p>Същевременно директивата въвежда само отделни изисквания към дейността на купувачите, както и някои нови, допълнителни задължения за тях, свързани с кредитополучателите и дейността по обслужване на кредити.</p>

	<p>телемания, клептомания, хранителни разстройства, порив за "професионално" учене цял живот, доквалификация и преквалификация, умишлено пълнене на главата с нова и ненужна информация итн</p> <p>Кой може да го направи горното проучване?! Завършили висше образование, които освен да възпроизвеждат.превеждат, могат и да мислят и да творят. За това са нужни основни методологични познания, умения по математика и статистика, като и умения за анализиране и интерпретиране."превеждане" на данни.</p>		<p>Също така следва да се отбележи, че с предвидените в § 10 и 11 от ПЗР на законопроекта изменения в ЗПК и ЗКНИП са въведени в българското законодателство задължения за кредиторите да прилагат мерки за реструктуриране, при определянето на които следва да бъдат отчетени конкретните обстоятелства, довели до затруднението на кредитополучателите.</p>
ageorg	<p>Предложения за промени в закона - първа част</p> <p>Целта на предлагания нов Закон за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, е разрешаване на отдавнашен проблем в българската практика за събиране на вземания чрез създаване на механизми за административен контрол на частните дружества за управление и събиране на проблемни кредити. Като цяло проектът отговаря на целите и основните изисквания на директивата, която транспонира – Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета относно лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС, но също така търпи и някои критики. На първо място текстовете на закона в много части не отговарят на употребявания в ежедневието български език, доста усложнени са като формулировка и могат да бъдат сериозно опростени с цел премахване на граматически грешки и подобряване на яснотата на текста.</p> <p>Извън тази „горизонтална критика“ има два основни проблемни момента. На първо място предлаганата разпоредба на чл. 4, ал. 3, която, макар в ал. 1 да е заявено, че няма да променя принципи на действащото гражданско право, всъщност променя установени правила за ефекта на прехвърлянето на вземания, за които няма логика да са различни при договорите за кредит (които не са сключени с потребител) спрямо режима за всички останали вземания. На второ място, предлаганите промени в</p>	Приема се	<p>За постигане на по-голяма яснота и непротиворечивост с действащото законодателство в чл. 4 ал. 3 става ал. 2 и е изменен както следва:</p> <p><i>„(2) Купувачът на кредит има същите права и задължения спрямо кредитополучателя, каквито предишният кредитор е имал спрямо него преди прехвърлянето на вземания по необслужвани кредити <u>при спазване на изискванията за защита на кредитополучателите, предвидени в нормативната уредба, приложима към договора за кредит.</u>“</i></p> <p>Целта на разпоредбата на чл. 4, ал. 2 от законопроекта е единствено създаването на допълнителни гаранции за защита на кредитополучателите по необслужвани договори за кредит, предоставени от кредитни институции, тъй като същите попадат в задължителния обхват на Директива (ЕС) 2021/2167. При транспониране на изискванията на директивата от Република България се изисква да предвиди мерки, с които да се гарантира, че правата на кредитополучателите ще останат <u>същите</u> както в първоначалния</p>

	зключителните разпоредби на Закона за потребителския кредит и Закона за кредити за недвижими имоти на потребители следва да се прецизират и да се използва поводът, за да се поправят някои други редакции в тези закони, които ги правят неясни или които създават противоречия в съдебната практика.		договор за кредит (т. 40 от преамбюла), като за целта са предвидени и някои допълнителни изисквания, като например фигурата на „представителя“ на купувач от трета държава по чл. 18 от директивата, респ. чл. 38 от законопроекта; задължението за възлагане на обслужването на вземането по кредита, когато кредитополучателят е потребител по чл. 17 от директивата, респ. чл. 35 и други.
ageorg	Конкретните предложения са: 1. За чл. 1: В чл. 1, ал. 2, която урежда приложението на закона спрямо лицата, следва формулировката да се измени, тъй като законът ще се прилага и към банки от трети страни, които оперират на територията на Съюза и за по-пълна защита и уеднаквяване на режимая следва да се приеме следната формулировка: „(2) Този закон се прилага по отношение на необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, опериращи в Европейския съюз.“ Съответно в чл. 3, т. 2 думите „учредена в Европейския съюз“ следва да се променят на „оперираща на пазара в Европейския съюз“.	Не се приема	Предложената конкретна редакция на чл. 1, ал. 2 от законопроекта не съответства на предвидения в чл. 2 от Директива (ЕС) 2021/2167 обхват. Термините „кредитни институции, опериращи в Европейския съюз“ и „кредитни институции, опериращи на пазара на в Еропейския съюз“ са по-широки от използвания в директивата „кредитни институции, <u>установени в ЕС</u> “. Целта на директивата не е регулация на необслужвани кредитите, предоставени от всякакви кредитни институции, включително от трети страни. Напротив, в обхвата на директивата са включени само вземанията, предоставени от кредитни институции, които са установени в ЕС.
ageorg	Предложения за промени в закона - втора част 2. За чл. 3: В чл. 3, т. 3 формулировката на едно от изключенията от обхвата на закона е очевидно неясна, тъй като в предлагания ѝ вид изглежда, че се прилага именно за сделки, за които има изричниправила в закона (чл. 35 – 39). Текстът трябва да се изясни и изчисти чрез посочване на субекта, за който законът не се прилага в изречение с използване на деятелен залог: „3. кредитни институции, учредени в Европейския съюз, които придобиват вземания по необслужвани кредити.“	Приема се с редакция	Текстът на чл. 3, т. 3 е редактиран, както следва: „Изключения от приложното поле Чл. 3. Разпоредбите на този закон не се прилагат за: ... 3. <u>кредитни институции, учредени в Европейския съюз, когато придобиват вземания по необслужвани кредити, освен за целите на чл. 34, ал. 2;</u> “
ageorg	3. За чл. 4: В чл. 4, който урежда материалния обхват на закона и връзката му с други нормативни актове и правни отрасли, се забелязват няколко проблема: 3.1. Изброяването на изключенията в чл. 4, което има	Приема се по принцип	Когато препратката е към принципи на правото, няма как да бъде прецизирана с посочване на конкретни разпоредби. Целта на уредбата е да се създадат някои допълнителни гаранции за защита на кредитополучателите по

смисъл в текста на една Директива, е напълно нелогично и излишно в националния закон, който я транспонира. Разпоредбата следва да е много по-ясна и конкретна и да посочва точно последиците, към които новият закон няма да се прилага, тъй като според Директивата следва да се създаде регулаторна рамка, а не преуреждане на отношенията по граждански договор. По отношение на това, че новият закон няма да налага промени в правилата на международното частно право, чл. 4, ал. 1, т. 2 от проекта ограничава тези правила до Регламент (ЕС) № 1215/2012 г., който обаче се прилага само спрямо ответници с местоживееене на територията на Европейския съюз, а международната компетентност по договори за кредит се урежда в България и от редица други правила, особено с дувстранны договори за правна помощ. Поради това е разумно да не се прави преpraщане към определен акт на МЧП, а бланкетно – към всички правила.

3.3. Заради това редакцията следва да звучи така:

„Чл. 4. (1) Разпоредбите на този закон не засягат прилагането на:

1. реда за прехвърляне на вземания и установените от гражданските закони последици от прехвърлянето им;
2. правилата относно международната компетентност на съдилищата, които разглеждат иски в връзка с договора за кредит и за определяне на приложимото право към договора;
3. част пета „Изпълнително производство“ на Гражданския процесуален кодекс и дял четвърти „Събиране на публичните вземания“ на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(2) Лицата, обслужващи кредити, извършват дейността си при спазване на изискванията на този закон и Закона за защита на потребителите, Закона за потребителския кредит, Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители и другите приложими разпоредби, уреждащи защитата на потребителите, в случаите когато кредитополучателят е потребител.

(3) Купувачът на кредит извършва дейността си при

необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, не да се преуреждат общите правила по граждански договори, които не са предмет на настоящия закон.

В тази връзка за постигане на по-голяма яснота, както и на непротиворечивост с действащото законодателство, текстът на чл. 4 е редактиран както следва:

„Субсидиарно прилагане на действащото законодателство

Чл. 4. (1) За неуредените от този закон случаи се прилагат:

1. принципите на договорното и гражданското право, уреждащи прехвърлянето на вземания, установени в националното законодателство;
2. Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ, L 351/1 от 20 декември 2012 г.);
3. част пета „Изпълнително производство“ на Гражданския процесуален кодекс;
4. правилата за защита на потребителите, включително по Закона за защита на потребителите, Закона за потребителския кредит и Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители.

(2) Купувачът на кредит има същите права и задължения спрямо кредитополучателя, каквито предишният кредитор е имал спрямо него преди прехвърлянето на вземания по необслужвани кредити при спазване на изискванията за защита на кредитополучателите, предвидени в нормативната уредба, приложима към договора за кредит.“

	спазване на изискванията, уреждащи защитата на кредитополучателите според законите, които уреждат действието на договора за кредит.“		Предложената редакция на чл. 4, ал. 1, т. 2 не съответства на изискването на чл. 2, параграф 2 от Директива (ЕС) 2021/2167.
ageorg	<p>3.2. Особено проблемна е редакцията, която проектът предлага за чл. 4, ал. 3, тъй като предвижда въвеждане на изключение на общите правила на ЗЗД специално за договорите за кредит в отношения, които не са потребителски, и обхватът и смисълът на това изключение не са ясни. Съгласно проекта длъжникът по договорно за кредит ще може да противопостави на купувача на такъв кредит (цесионера) всички възражения, които може да противопостави на цедента – в момента това се прилага за потребителите по силата на чл. 26, ал. 2 от Закона за потребителския кредит и чл. 44, ал. 2 от Закона за кредитите за недвижими имоти на опотребители. Извън потребителското право никога не е имало спор, че длъжникът може да предяви спрямо цесионера всички възражения, които произтичат от договора за кредит и са били противопоставими на цедента. Различно обаче се третира извън потребителското право възможността за възражение за прихващане, за които съществува специално правило по чл. 103, ал. 3 ЗЗД, което е ясно и прилагано дълго и допуска длъжникът да направи такова възражение и срещу цесионера, освен ако изрично не одобри (т.е. не се съгласи) с прехвърлянето на вземане. Ограничението на тази възможност само за договорите за кредит, което се предлага в чл. 4, ал. 3 от проекта, е нелогично и би възпрепятствало търговци да сключват споразумения с множество страни. Затова това правило следва да отпадне, тъй като вече съществува в законодателството ими има дългогодишна традиция на прилагане, която не е създавала никакви особени пречки до момента. Въвеждането на изключение от общия режим само за договори за кредит изглежда неуместно и не е яснокакви цели постига.</p> <p>3.3. Заради това редакцията следва да звучи така: „Чл. 4. (1) Разпоредбите на този закон не засягат прилагането на:</p>	Приема се с редакция	<p>За постигане на по-голяма яснота и съответствие с действащото законодателство в чл. 4 ал. 3 става ал. 2 и е изменена както следва:</p> <p><i>„(2) Купувачът на кредит има същите права и задължения спрямо кредитополучателя, каквито предишният кредитор е имал спрямо него преди прехвърлянето на вземания по необслужвани кредити <u>при спазване на изискванията за защита на кредитополучателите, предвидени в нормативната уредба, приложима към договора за кредит.</u>“</i></p>

	<p>1. реда за прехвърляне на вземания и установените от гражданските закони последици от прехвърлянето им;</p> <p>2. правилата относно международната компетентност на съдилищата, които разглеждат иски във връзка с договора за кредит и за определяне на приложимото право към договора;</p> <p>3. част пета „Изпълнително производство“ на Гражданския процесуален кодекс и дял четвърти „Събиране на публичните вземания“ на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.</p> <p>(2) Лицата, обслужващи кредити, извършват дейността си при спазване на изискванията на този закон и Закона за защита на потребителите, Закона за потребителския кредит, Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители и другите приложими разпоредби, уреждащи защитата на потребителите, в случаите когато кредитополучателят е потребител.</p> <p>(3) Купувачът на кредит извършва дейността си при спазване на изискванията, уреждащи защитата на кредитополучателите според законите, които уреждат действието на договора за кредит.“</p>		
ageorg	<p>Предложения за промени в закона - трета част</p> <p>4. За чл. 6:</p> <p>Това е разпоредба, която на практика дава дефиниция на предмета на закона, като тя може да се опрости.</p> <p>В чл. 6, ал. 2 и 3: Изключително усложнените формулировки на основната законова дефиниция на „обслужване на кредити“, както и това за какво се издава лиценз може да се опрости:</p> <p>„(2) Обслужване на кредити е извършване от името на първоначално отпусналата кредита кредитна институция на една или повече от следните дейности във връзка с необслужван кредит:</p> <p>1. събиране или възстановяване от кредитополучателя на дължими плащания по договор за кредит;</p> <p>2. предоговаряне с кредитополучателя на условията по договора за кредит в съответствие с дадените от купувача на кредит указания, когато лицето, обслужващо кредити, не е „кредитен посредник“ съгласно определенията в § 1, т. 9 от допълнителните разпоредби на Закона за</p>	Не се приема	<p>В полученото в рамките на обществените консултации предложение за редакция на чл. 6, ал. 2 има смислово несъответствие с разпоредбите на директивата. Обслужването се извършва <u>от името на купувача на кредити</u>, а не от името на „първоначално отпусналата кредита кредитна институция“. Законопроектът следва да регулира отношенията, свързани с обслужването на вземанията след продажбата им от кредитната институция на купувача на кредити. Обслужването от кредитни институции е изключено от обхвата на законопроекта по силата на чл. 3, т. 1, буква а). В предложената дефиниция също така е пропуснат изразът „упражнява правата и изпълнява задълженията от името на купувача“, във връзка се въвежда отговорност на купувача за всички действия, извършени от лицето, обслужващо кредити, спрямо кредитополучателя (с арг. от чл. 35, ал.</p>

	<p>потребителския кредит и § 1, т. 8 от допълнителните разпоредби на Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители;</p> <p>3. администриране на жалби от кредитополучатели;</p> <p>4. информирание на кредитополучателя за промени в лихвените проценти или таксите, както и за евентуални дължими плащания по договора за кредит.</p> <p>(3) Извършване на дейностите по ал. 2 от лице, което има седалище в България, се допуска след издаване на лиценз от Българската народна банка.“</p>		<p>5-7 от законопроекта).</p> <p>От предложената редакция на чл. 6, ал. 3 не става ясно също така, че за придобиване на качеството на лице, обслужващо кредити, е достатъчно извършването <u>дори на само една</u> от изброените дейности. Считаме, че това е съществено пояснение.</p>
ageorg	<p>5. Чл. 7 и предлагано изменение в Търговския закон (вж. т. 18.1):</p> <p>Предвидено е, че лицата, извършващи дейност по новия закон трябва да имат търговска регистрация – това обаче е непрецизно, тъй като правно значение има не търговската регистрация като правна последица, а качеството, което я предполага – възникването на търговско качество по смисъла на чл. 1 ТЗ. В тази насока се предлага:</p> <p>Чл. 7, ал. 2 – В тази редакция правилото няма смисъл – нито е предвидена санкция, нито става ясно дали тези лица придобиват качество „търговец“, ако не се регистрират. Уместно е вместо нова разпоредба да се предвиди изменение в чл. 1, ал. 1 от Търговския закон, която да предвижда, че извършването по занятие на сделки по придобиване на кредити придава търговско качество. Последиците от това са отдавна уредени в ТЗ и ЗТРРЮЛНЦ, където са предвидени и съответни санкции за липса на регистрация.</p>	Не се приема	<p>Въведеното в чл. 7 от законопроекта определение за купувач на кредити съответства на предвиденото в Директива (ЕС) 2021/2167. С последната по отношение на купувачите не е предвиден лицензионен режим, но са въведени редица отделни изисквания към осъществяването на дейността по придобиване на вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции.</p> <p>В съответствие с директивата (чл. 3, т. 6) купувачът е физическо или юридическо лице, което придобива вземания в рамките на своята „търговска, стопанска или професионална дейност“. Съгласно приложимото национално право (в частност, разпоредбите на Търговския закон) правноорганизационната форма за извършване на тази търговска дейност от физически лица представлява едноличния търговец (ЕТ) по чл. 56 от ТЗ.</p> <p>С цел установяване на ясна и непротиворечива уредба в чл. 3 е добавена т. 5, както следва:</p> <p><i>„5. физически лица, които придобиват вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, извън своята търговска, стопанска или професионална дейност.“</i></p> <p>Целта на допълнението е да бъде експлицитно уредена възможността физически лица да</p>

			<p>придобиват единични кредити, във от упражняването на тази дейност по занятие. По този начин ще бъдат адресирани отделни случаи, при които по различни житейски причини роднини или други близки на кредитополучателя биха имали интерес да придобият дължимото вземане по необслужвания кредит. В тези хипотези, по изключение, не се прилагат разпоредбите на законопроекта, тъй като лицата не действат в кръга на своя търговска, стопанска или професионална дейност.</p> <p>Във всички останали случаи обаче физическите лица са задължени да извършват тази търговска дейност при спазване на законовите изисквания. Със законопроекта в чл. 7, ал. 2 удостоверяването на необходимата и изискуема по закон правноорганизационна форма (ЕТ) е задължително условие за придобиването на вземания по необслужвани кредити. Това правило има дисциплиниращ ефект по отношение на купувачите (физически лица) и способства за по-ефективно осъществяване на контролните правомощия на компетентните органи във връзка със спазването на допълнителните изисквания, предвидени в директивата и респ. в законопроекта. За неспазване на това задължение е приложима и субсидиарната санкция по чл. 50 от законопроекта.</p>
ageorg	<p>6. За чл. 8: Разпоредбата урежда условията за лицензиране, като има нужда от някои стилистични редакции.</p> <p>6.1. Чл. 8, ал. 1 – преди и след израза „доколкото не е предвидено друго“ следва да има запетай.</p> <p>6.2. Чл. 8, ал. 3 – използваният израз „средства с недоказан произход“ няма ясна законова дефиниция и би създал пречки при лицензирането, защото позволява административен произвол. Би следвало изискването да е да не се издава лиценз, когато има съмнение за</p>	Приема се	<p>Предложенията по чл. 8, ал. 1 и чл. 8, ал. 8, т. 4 от законопроекта са редакционни.</p> <p>Текстът на чл. 8, ал. 3 е изменен, както следва: <i>„(3) Вноските на учредителите и акционерите в капитала на акционерното дружество не могат да се правят със заемни средства, със средства, получени в резултат на престъпна или друга незаконна дейност или средства, чийто произход не е ясен.“</i></p>

	<p>произхода на средствата, изразено от лицензионния орган, а не лицензиантът да следва да доказва произход на средства.</p> <p>6.3. В чл. 8 и 9 формулировките в сегашно време на деятелен залог на глаголите правят текста напълно неясен – това не са законодателни декларации, а условия за лицензиране, поради което следва да се посочи, че лицата „трябва да удостоверят добра репутация“ и „трябва да (докажат, че) притежават подходящи познания и опит“.</p> <p>6.4. Чл. 8, ал. 8, т. 4 – в израза „добрата репутация“ е пропуснато притежателно местоимение – „добрата им репутация“.</p>		<p>Предложената формулировка съответства на използваната в действащото законодателство (чл. 14, ал. 3, т. 13, ЗКИ; чл. 22, ал. 1, т. 11 и 162, ал. 1, т. 8 от ЗПФИ; чл. 10, ал. 4, т. 3 от ЗПУПС).</p> <p>По отношение на стилистичната бележка по т. 6.3. глаголното време, което следва да се използва при формулирането на текстовете на нормативните актове е сегашно време, като се препоръчва използването на деятелен залог. Самото предвиждане на законови изисквания и условия към адресатите на правните норми създава задължение да съобразяват поведението си с тях при настъпване на описаните в хипотезата на правната норма обстоятелства, без по необходимост навсякъде да се използва изречение „трябва да“.</p>
ageorg	<p>Предложения за промени в закона - четвърта част</p> <p>7. За чл. 9 – приложения към искането за придобиване на лиценз:</p> <p>Чл. 9, ал. 2, т. 7 и 8 – задължаването на кандидатстващите за лиценз да представят копия от български документи за самоличност не съответства с принципа за еднократно събиране на данни – тези данни могат да се предоставят на БНБ от МВР. Неясно защо следва да се представят и копия от дипломи за висше образование, които съществуват в регистрите на МОН.</p>	Не се приема	<p>Съгласно действащата нормативна уредба БНБ не е орган на администрацията. Централната банка не е сред изрично и изчерпателно посочените в чл. 19, ал. 2 - 4 от Закона за администрацията централни и териториални органи на изпълнителната власт, нито представлява администрация, подпомагаща орган на изпълнителната власт съгласно чл. 34, 36 и 38 от същия закон. БНБ не е и част от системата на публичните финанси по смисъла на чл. 3 от Закона за публичните финанси, не представлява бюджетна организация съобразно § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси, както не е и разпоредител с бюджет съгласно чл. 11, ал. 1, 3, 6-8 от Закона за публичните финанси. БНБ не е разпоредител с бюджетни средства съгласно Закона за държавния бюджет. Банката се издържа от собствени приходи от дейността си, като в изпълнение на чл. 8, ал. 3 от ЗБНБ остатъкът от годишното превишение на приходите над разходите ѝ се внася всяка година в приход на държавния бюджет.</p>

			<p>Бюджетът на БНБ не е част от държавния бюджет, а се приема самостоятелно от Управителният съвет на БНБ съгласно чл. 50 от ЗБНБ. БНБ е независима от изпълнителната власт съгласно изричната разпоредба на чл. 44 от ЗБНБ. Съгласно чл. 55 от ЗБНБ имуществото на БНБ е отделно от това на държавата. Централната банка има нормативно установено задължение да се отчита за своята дейност единствено пред Народното събрание.</p> <p>В изпълнение на чл. 9, ал. 4 от Наредба за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги (Наредбата), административните органи следва да впишат предлаганите от тях електронни услуги като вътрешни електронни административни услуги в Административния регистър по чл. 61 от Закона за администрацията. Към настоящия момент, съгласно гореизложеното, БНБ не е вписана в Административния регистър, тъй като не е част от изпълнителната власт. Следва да се има предвид и разпоредбата на чл. 32, ал. 3 от Наредбата, в която се посочва, че обменът на електронни документи се извършва между участници, регистрирани в Административния регистър.</p>
ageorg	<p>8. За чл. 14: Тази разпоредба урежда основанията за отнемане на лиценз. Предлага се една редакция: Чл. 14, ал. 3 и 4 – Изискването отнемане на лиценз на дружество, обслужващо кредити, да става само по искане на Комисията за защита на потребителите, не отчита регулаторните дейности на БНБ. Следва да се уреди възможност за такова сезиране от КЗП, а не изключителна компетентност.</p>	Не се приема	<p>Хипотезите, в които БНБ може да отнеме лиценза на лицето, обслужващо кредити, са уредени в чл. 14, ал. 1 и в частност по т. 6 и 7 за нарушения, установени от БНБ служебно или по сигнал.</p> <p>По отношение на сезирането от КЗП по чл. 14, ал. 3, същото има характер на изключително, доколкото преценката за нарушение на законодателството в областта на защитата на потребителите е единствено на КЗП, като БНБ не разполага с правомощия в тази област съгласно ЗЛОККК.</p>
ageorg	9. За чл. 18:	Приема се с	Направените предложения за прецизиране на чл.

	<p>Тази разпоредба урежда изискванията към уведомленията за извършено прехвърляне на вземане (цесия) и има нужда от множество редакционни поправки:</p> <p>9.1. Чл. 18, ал. 1 – Уредбата на изискванията за уведомяване за прехвърляне на кредит съдържа неясното понятие „заверени за дата и съдържание“ – не е ясно дали се препраща към реда на нотариалните заверки или друго изискване. Предлагаме по-изчистена редакция:</p> <p>„(1) При всяко прехвърляне на вземане или предприемане на действия по обслужване на кредита, както и при поискване от длъжника, купувачът на кредити или, в случаите по чл. 35, ал. 1 – кредитната институция или лицето, обслужващо кредити, с което този купувач е сключил договор, изпращат на кредитополучателя уведомление с посочена дата на изготвяне“.</p>	редакция	<p>18 във връзка с изискванията за заверяване са отразени, като текстът е редактиран, както следва:</p> <p>„Задължение за уведомяване на кредитополучателите</p> <p>Чл. 18. (1) Купувачът на кредити изпраща на кредитополучателя уведомление за извършеното прехвърляне, <u>подписано едновременно от прехвърлителя и купувача, с дата и съдържание съгласно ал. 4.</u> Уведомлението се изпраща след всяко прехвърляне на вземане и винаги преди първото действие по събиране, както и при поискване от кредитополучателя.“</p>
ageorg	<p>9.2. Чл. 18, ал. 3, т. 7 – Думите „дължимото от кредитополучателя задължение“ правят текста неясен и трудно четим. Следва да се замени със „задължението на кредитополучателя“. Трябва и да се добави запетая пред „като“.</p>	Приема се	
ageorg	<p>9.3. Чл. 18, ал. 3, т. 9 – 11 – Разпоредбите не са конкретизирани по отношение на това за какви лични данни става въпрос, като трите точки могат да се заменят с препратка към Общия регламент за защита на данните или израза „информация за вида на получените от купувача на кредита лични данни за кредитополучателя; начина на обработването им; целите, за които се обработват; срока на съхранение и реда за упражняване на парво на достъп, коригиране и изтриване на тези данни“.</p>	Не се приема	<p>Реквизитите по чл. 18, ал. 3, т. 9 - 13 от ЗЛОКК изцяло кореспондират с тези по чл. 14, § 2 от Регламент (ЕС) 2016/679. С посоченото изброяване се осигурява по-ясно и непротиворечиво прилагане на нормативната уредба.</p>
ageorg	<p>9.4. Чл. 18, ал. 3, т. 14 – Отново буквално копиране на текста на Директивата за случай, в който уредбата на закона ще се прилага само в България (или поне това следва от тълкуването на чл. 11, ал. 5, т. 1) – следва да се посочи само „наименование, адрес и данни за контакт на Комисията за защита на потребителите като орган за подаване на жалби“.</p>	Не се приема	<p>Предложението е редакционно.</p>
ageorg	<p>9.5. Чл. 18, ал. 4 и 6 – Усложнената и неясна</p>	Не се приема	<p>Предложената редакция е неточна. „Лицето по</p>

	формулировка „Купувачът на кредити или в случаите по чл. 35, определена кредитна институция, или лице, обслужващо кредити,“ следва да се замени с „Купувачът на кредити или лицето по чл. 35, ал. 1“.		чл. 35, ал. 1“ е на практика единствено купувачът, по отношение на който се създава задължение за възлагане на обслужването. Обхватът на задължението по чл. 18 е по-широк, в него (освен купувача) са включени и лицата, които действат от името на купувача – банка или лице, обслужващо кредити – в случаите когато купувачът е възложил изпълнение на задълженията му по чл. 18 от законопроекта, тъй като кредитополучателят е потребител.
ageorg	9.6. Чл. 18, ал. 8 – Звучи като писано от човек, чийто майчин език не е български. Предлагана редакция: „(8) Първоначалният кредитор или купувачът на кредити, при когото се намират документите, които удостоверяват вземането или информация във връзка с него, е длъжен при писмено искане от кредитополучателя да му предаде копия от документите.“	Приема се с редакция	Текстът е редактиран както следва: „ чл. 18. (89) Първоначалният кредитор или купувачът на кредити, при когото се намират документите, <u>които удостоверяват вземането или съдържат информация, свързана с него</u>, е длъжен при писмено искане от кредитополучателя да му предаде копия от документите. “
ageorg	Предложения за промени в закона - пета част 10. За чл. 19 – права на купувача на кредити спрямо длъжника: Забележките са две групи: 10.1. Относно оформлението на текста: Отново използва паразитната формулировка с преписване на чл. 35, ал. 1. Следва да се опрости и съкрати. 10.2. Съдържанието на разпоредбата относно произтичащите от договора за кредит права не отчита, че договорите за кредит може да препращат към други документи или да имат клаузи за промяна на условията си при обективни изменения в обстоятелствата. Освен това ал. 2, която урежда правото на купувача на кредит на лихви, следва да се преосмисли при договорите, по които кредитополучател не е потребител – там при забава освен законна лихва може да са предвидени неустойки и други разходи. 10.3. Предлагана редакция: „Чл. 19. (1) Купувачът на кредити и лицето по чл. 35, ал. 1 нямат право да изискват от кредитополучател плащане на вземане, различно от дължимото, определено	Приема се частично	Текстът на чл. 19 е редактиран както следва: „Ограничения Чл. 19. Купувачът на кредити, а в случаите по чл. 35, ал. 1 и 8 определената кредитна институция или лицето, обслужващо кредити, няма право да претендира от кредитополучател вземане, различно от дължимото, определено в договора на кредитополучателя с първоначалния кредитор. “ Разпоредбата на чл. 19 съответства на предвиденото в съображение 55 от преамбюла на директивата, а именно, че държавите членки следва да гарантират, че на кредитополучателя не се начисляват никакви разходи, свързани с прехвърлянето на договора за кредит, освен тези, които вече са включени в този договор за кредит. Разпоредбата на чл. 19 не пречатства възможността за претендиране на разности, които са признати по съдебен ред (с арг. от чл. 4, ал. 1, т. 3 от законопроекта).

	<p>съобразно договора на кредитополучателя с първоначалния кредитор.</p> <p>(2) Купувачът на кредити и лицето по чл. 35, ал. 1 има право при забава на кредитополучателя да прилага само последиците на забавата, които са предвидени в първоначалния договор за кредит, при отчитане на ограниченията, които се прилагат спрямо кредитополучателите – потребители.“</p>		
ageorg	<p>11. За чл. 24: Чл. 24, ал. 2 – Разпоредбите, които уреждат правомощия на БНБ и КЗП да извършват проверки в чужбина, изглежда, че противоречат на чл. 14, пар. 4 и 5 от Директива 2021/2167, които изискват не пряко действие в чужбина, а сътрудничество с органите на приемащите държави. Чл. 14, пар. 7 пък изисква в тези случаи изрично проверките да се правят от органите на приемащата държава.</p>	Не се приема	<p>В чл. 24, ал. 2 са транспонирани изискванията на чл. 14, параграф 2 от директивата.</p> <p>Процедурните изисквания на директивата в чл. 14, параграф 4 и 5 са отразени съответно в разпоредбите на чл. 25, ал. 1 и чл. 26, ал. 1, чл. 27, ал. 1 от законопроекта.</p> <p>Изискването по чл. 14, параграф 7 от директивата съответства на чл. 27, ал. 3 от законопроекта.</p>
ageorg	<p>12. За чл. 31 относно договорите между първоначален кредитор и купувач на кредит: 12.1. Чл. 31, ал. 1 – Думите „се уреждат с договор“ следва да се заменят със „се уреждат с писмен договор“, което изключва нуждата от дефиниция по § 1, т. 4. 12.2. Чл. 31, ал. 7 – въведеното общо правомощие на БНБ да изисква от субектите по закона данни за кредити (което не се съдържа в Директивата) следва да се ограничи с позоваване на регулаторните ѝ задължения или поне на целта на закона, тъй като иначе може да се използва за инструмент за натиск или узнаване на търговски тайни. Предлагана редакция: „(7) Българската народна банка има право да изисква от кредитните институции и купувачите на кредити допълнителна информация относно прехвърлените вземания по необслужвани кредити за изпълнение на задълженията си по този закон или осъществяване на другите си регулаторни правомощия.“</p>	Приема се	
ageorg	<p>13. За чл. 35: 13.1. Чл. 35, ал. 1 – формулировката относно лицата, които фактически ще събират пари по закупения кредит, взета от текста на Директивата, е напълно неясна в този превод и без всички препратки от последната. Следва да</p>	Приема се частично	<p>Текстът на разпоредбите на чл. 35, ал. 1 и 4 от законопроекта се изменя така:</p> <p>„Задължения на купувача на кредити Чл. 35. (1) Купувачът на кредити сключва</p>

	<p>се опрости изречението така: „(1) Купувачът на кредити сключва договор с кредитна институция или лице, обслужващо кредити, което извършва дейностите по чл. 6, ал. 2, по отношение на придобитите от първоначалния кредитор вземания или други права по необслужвани кредити, предоставени на потребители.“</p> <p>13.2. Чл. 35, ал. 4 – Не е ясно защо изрично в закона се посочва, че по отношение на купувачите на кредит се прилагат и другите закони (все едно законодателството се прилага на парче). Така у прилагащите закона ще се създаде илюзията, подкрепена от законодателния текст, че дейността им се регулира само от един закон, а другите нямат значение. По отношение на т. 2 следва да се вземе предвид казаното по-горе за чл. 4, като се направи преправасе към всички приложими правила на международното частно право, а не само към Регламент (ЕС) № 1215/2012.</p> <p>13.3. Чл. 35, ал. 5 – Ненужно дългата формулировка в началото може да се замени с „Лицето по ал. 1“.</p>		<p><u>договор с кредитна институция или лице, обслужващо кредити, което да извършва дейностите по чл. 6, ал. 2, по отношение на вземания по необслужвани кредити, предоставени на потребители.</u></p> <p>...</p> <p><u>(4) По отношение на правата и защитата на кредитополучателите, свързани с придобиването на вземания, се прилагат и посочените в чл. 4, ал. 1 правила, както и изискванията, предвидени в Регламент (ЕС) 2016/679 и Закона за защита на личните данни.</u></p> <p>Предложената редакция на чл. 4, ал. 1, т. 2 не съответства на изискването на чл. 2, параграф 2 от Директива (ЕС) 2021/2167 и затова не е приета в редактирания вариант.</p>
ageorg	<p>Предложения за промени в закона - шеста част</p> <p>14. За чл. 40: Чл. 40, ал. 5 – Разпоредбата урежда достъп до надзорна тайна на БНБ. Уместно е да се предвиди при спор между поднадзорно лице и кредитополучател, последният да може да изисква надзорна информация от БНБ или КФН по гражданско производство, по което спори с подлежащия на надзор субект. В тези случаи гражданският съд следва да спазва Закона за защита на търговската тайна.</p> <p>15. За чл. 49: Чл. 49, ал. 2 – Следва да се прецени дали актовете за издаване на лиценз следва да подлежат на незабавно изпълнение.</p> <p>16. За § 1 – дефиниции: 16.1. § 1, ал. 1, т. 4, 7 и 8 – напълно излишни дефиниции, които могат да се въведат в основния текст на закона или са ясни от съдържанието му. 16.2. § 1, т. 12 – В дефиницията на „маловажен случай“ препратката трябва да е към конкретната разпоредба от ЗАНН – § 1, ал. 1, т. 4, а не към целия закон.</p>	Не се приема	Предложението по чл. 40, ал. 5 е необосновано. Останалите предложения са редакционни.

ageorg	<p>17. Промени в Закона за потребителския кредит: § 10 – Приемането на закона е повод освен предложените промени в Закона за потребителския кредит да се отстранят и някои неясноти в него, които следват от неточни редакции или противоречия в съдебната практика. Предлагат се следните промени:</p> <p>17.1. В чл. 10, ал. 1 думите „и размер шрифт – не по-малък от 12“ се заменят с правилния терминологично израз „и кегел на шрифта – не по-малък от 12 пункта“, като това ще улесни и техническите експертизи.</p> <p>17.2. В чл. 11, ал. 3 думите „във всеки един момент на договора“ се заменят „във всеки момент от действието на договора“.</p> <p>17.3. Предлаганата нова разпоредба на чл. 14а следва да се съобрази с чл. 11, ал. 3, който би следвало да се отмени (както това е направено в § 11 за аналогичен текст в Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители), и да се предвиди в новия чл. 14а, че погасителният план се предоставя безвъзмездно и като извлечение от сметка, което съдържа размера на извършените до момента плащания.</p> <p>17.4. В чл. 19, ал. 4 думите „от пет пъти размера“ се заменят с „от петкратния размер“.</p> <p>В чл. 19, ал. 5 се изменя така: „(5) Клаузи в договора, които предвиждат годишен процент на разходите, по-голям от посочения в ал. 4, са нищожни.“</p> <p>17.5. Правилото на чл. 19, ал. 6 от закона създава проблеми в съдебната практика, защото може да се прилага при всички случаи на частична нищожност на клаузи, а не само на тези на повишен ГПР, а и няма яснота дали се прилага т съдилищата служебно (налице е противоречива практика), поради което предлагаме да се отмени чл. 19, ал. 6 и да се създаде нова ал. 2 на чл. 23: „(2) При плащания въз основа на клаузи в договора, които са обявени за нищожни, надплатеното от потребителя се удържа от последващите му задължения, като това се прави и служебно от съда.“</p> <p>17.6. Чл. 32а – Новото задължение на кредиторите – да водят преговори с длъжника, преди да пристъпят към принудително изпълнение, е свързано само с</p>	Не се приема	<p>Предложените редакции по чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 3, чл. 19, ал. 4, 5 и 6, чл. не са предмет на измененията по транспониране на Директива (ЕС) 2021/2167.</p> <p>Мерките по чл. 32а от ЗПК и по чл. 46 от ЗКНИП се прилагат в условията на преценка на компетентния орган по целесъобразност, съгласно директивата. Предвидените в законопроекта санкции имат възпиращ ефект, съответстващ на заложените в директивата цели.</p>
--------	---	--------------	---

	<p>административна санкция. Би следвало да се предвиди, че ако кредиторът е потърсил принудително изпълнение, без да предложи разумно реструктуриране на дълга, той би следвало да губи и други свои права – напр. правото на законна лихва за определен период от време, или пък да губи правото на разноси за съдебното производство, ако в определен срок след образуването му (напр. 3 месеца) потребителят изплати поне 50 % от задължението си.</p>		
ageorg	<p>17. Промени в Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители: § 11 – Аналогично на предложенията по § 10, но за Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители: 17.1. В чл. 23, ал. 5 „и размер шрифт – не по-малък от 12“ се заменят с правилния терминологично израз „и кегел на шрифта – не по-малък от 12 пункта“. 17.2. В чл. 29, ал. 9 – 10 да се изменят, като в ал. 9 думите „от пет пъти размера“ се заменят с „от петкратния размер“, а ал. 10 се изменя така: „(10) Клаузи в договора, които предвиждат годишен процент на разходите, по-голям от посочения в ал. 9, са нищожни.“ 17.3. В чл. 29, ал. 11 относно надвезтите суми се отменя и се създава нова ал. 2 на чл. 39 със следния текст: „(2) При плащания въз основа на клаузи в договора, които са обявени за нищожни, надплатеното от потребителя се удържа от последващите му задължения, като това се прави и служебно от съда.“ 17.4. За чл. 46 – отново да се предвиди дали да няма и гражданскоправна санкция, която се състои в загубване на правото на законна лихва за определен период от време.</p>	Не се приема	<p>Предложените редакции в чл. 23, ал. 5 и по чл. 29, ал. 11 ЗКНИП не са предмет на измененията по транспониране на Директива (ЕС) 2021/2167 и следователно не се приемат. По отношение на предложението по чл. 46 в защита на потребителите е предвиден максималния брой мерки за реструктуриране, въпреки че на държавите членки е предоставена възможност за избор на само част от тях. Във връзка с последното налагането на административна санкция за неспазване на задължението за извършване на обоснована преценка за необходимостта от прилагане на мерки за реструктуриране преди пристъпване към принудително изпълнение е достатъчна мярка, която отговаря на изискванията на директивата и следва да осигури необходимото ниво на защита на потребителите.</p>
ageorg	<p>Предложения за промени в закона - седма и последна част 18. Предлагани изменения в други закони: 18.1. Следва да се предвидят и изменения с Търговския закон – във връзка с предложението за чл. 7, ал. 2, вместо предлагания текст в новия закон, в чл. 1, ал. 1 на ТЗ в т. 7 накрая да се добави „както и изкупуване на кредити или вземания по тях“.</p>	Не се приема	<p>Предложените законодателни изменения в ГПК са необосновани и не кореспондират с правната природа и предназначение на заповедното производство, уредено в ГПК. То е специално производство за създаване на изпълнително основание за вземане, което не се оспорва.</p>

	<p>18.2. В Гражданския процесуален кодекс – някои от предлаганите изменения не биха имали никакъв ефект, ако съдилищата не могат да установят извършени прехвърляния и на какво основание са направени в заповедното производство. Така изискванията за предварително информиране на кредитополучателя за извършена цесия е невъзможно да се контролират от гражданския съд към момента, тъй като за издаване на заповед за изпълнение е достатъчно кредиторът, на който вземането е прехвърлено, да твърди (а не да доказва), че е уведомил длъжника за цесията. Затова, ако не се въведе следното изменение в ГПК, което да промени досегашната трайна и неизменна практика на съдилищата, особен практически смисъл от разпоредбите на чл. 18 от проектозакона и новите чл. 32а ЗПКр и чл. 46, ал. 4 ЗКНИП няма да има:</p> <p>18.2.1. Чл. 410, ал. 3 се изменя така: „(3) Когато вземането произтича:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. от договор, сключен с потребител – към заявлението се прилагат договорът, ако е в писмена форма, заедно с всички негови приложения и изменения, както и приложимите общи условия, ако има такива; 2. от прехвърляне на заявителя на права по договор за кредит – към заявлението се прилага доказателство за връчване на съобщение до длъжника за това, че вземането му е прехвърлено.“ <p>18.2.2. В чл. 418, ал. 3 се създава ново изречение второ: „Когато вземането е било прехвърлено, следва да се представи и изходящ от длъжника или официален документ за това, че уведомление за прехвърлянето е съобщено или връчено на длъжника.“ (Забележка: Изразът „съобщено или връчено“ цели да посочи, че става въпрос или за разписка за получен документ, или за връчване по някой от способите на ГПК или Закона за пощенските услуги.)</p>	<p>Предложената редакция на чл. 410, ал. 3 от ГПК не съответства на предвидените в чл. 32а от ЗПК и чл. 46 от ЗКНИП законодателни мерки. Целта на последните е да бъде въведено задължение в тежест на кредитора да направи преценка по целесъобразност за необходимостта от прилагане на мерки за реструктуриране, отчитащи затрудненията на потребителя в конкретния случай, и при положителна такава да ги приложи. С предложената редакция на чл. 410, ал. 3 от ГПК не се създават механизми, които да гарантират, че кредиторът е приложил мерки за реструктуриране преди пристъпване към принудително изпълнение. С оглед последното предложението са необосновани.</p> <p>По отношение на чл. 18 от законопроекта, където е предвидено задължение за уведомяване на кредитополучателя <u>преди предприемане на действия по събиране на вземането</u>, следва да се има предвид, че проектът на ЗЛОККК се прилага за извънсъдебно събиране на вземанията (с арг. и от чл. 4, ал. 1, т. 3 от проекта). Винаги преди предприемане на каквото и да било действие по събиране в широк смисъл (писмена, устна покана за плащане, телефонен разговор и други) кредитополучателят трябва да бъде уведомен за основанието и размера на търсеното задължение. В хипотезата когато първото действие по събирането е предприето по съдебен ред, в приложимите процесуални закони са регламентирани подробно всички средства за защита на ответниците – кредитополучатели. С оглед последното, направените предложения за изменения и допълнения в ГПК са необосновани.</p>
--	--	---

<p>КЧСИ</p>	<p>ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ И ДОПЪЛНЕНИЯ НА ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ЛИЦАТА, ОБСЛУЖВАЩИ КРЕДИТИ И КУПУВАЧИТЕ НА КРЕДИТИ</p> <p>1. В чл. 36 да се създаде нова ал. 5:</p> <p>(5) Купувач на кредити може да възложи дейности по обслужване на кредити на частен съдебен изпълнител като в тези случаи се прилага Закона за частните съдебни изпълнители.</p> <p>В Преходните и заключителните разпоредби:</p> <p>2. В § 11, т. 2 след думите „купувачите на кредити“ се поставя запетая и се добавя „и на частни съдебни изпълнители“.</p> <p>§ 12. В Закона за частните съдебни изпълнители се правят следните изменения и допълнения:</p> <p>В чл. 2:</p> <p>Създава се нова ал. 4:</p> <p>(4) Частният съдебен изпълнител може да извършва и други действия, когато това е изрично предвидено със закон. Досегашната ал. 4 става ал. 5.</p>	<p>Приема се</p>	
-------------	---	------------------	--

В чл. 18:

Създава се нова ал. 6:

(6) По възлагане от купувач на кредити частният съдебен изпълнител може да извършва действия по обслужване на кредити по смисъла на Закона за лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити.

Досегашната ал. 6 става ал. 7.

Създава се нов чл. 18а:

Извършване на действия по обслужване на кредити

Чл. 18а. (1) Частният съдебен изпълнител пристъпва към действия по обслужване на кредити въз основа на договор с купувач на кредити, съгласно чл. 36 от Закона за лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити.

(2) Действията по ал. 1 могат да се извършват само спрямо кредитополучатели с постоянен или настоящ адрес, съответно седалище в района на действие на частния съдебен изпълнител.

(3) Частният съдебен изпълнител осъществява комуникацията си с кредитополучателите единствено чрез телефонни повиквания или отправяне на искания в писмена и електронна форма, адресирани лично до длъжника.

(4) Частният съдебен изпълнител изпълнява задълженията си добросъвестно и професионално, като зачита и защитава неприкосновеността на личния живот и третира справедливо кредитополучателите, зачитайки техните права и

интереси. Всяка информация, която предоставя на кредитополучателите трябва да е ясна, разбираема и коректна като се забранява предоставянето на заблуждаваща информация. Всякакви действия и практики по събиране на вземането чрез използване на тормоз, принуда, заплаха или обида, както и такива, които уронват честта и достойнството на кредитополучателя са забранени.

(5) Частният съдебен изпълнител е длъжен в рамките на етичните правила за дейността си да прилага и спазва вътрешна процедура за подаване на възражения и решаване на спорове във връзка с жалби на кредитополучатели.

(6) Частният съдебен изпълнител е длъжен да спазва изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и на Закона за защита на личните данни, а в случаите когато кредитополучателят е потребител и Закона за защита на потребителите, Закона за потребителския кредит, Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители или други приложими разпоредби, уреждащи защитата на потребителите.

(7) В случаите по чл. 18 от Закона за лицата обслужващи кредити и купувачите на кредити когато купувачът на кредит не е връчил уведомление на кредитополучателя за прехвърляне на вземането същото се връчва от частния съдебен изпълнител.

(8) Частният съдебен изпълнител води регистър на действията по обслужване на вземания като условията и редът за водене на регистъра се определят с наредбата по чл. 22.

(9) Частният съдебен изпълнител няма право да претендира от кредитополучател вземане, различно от дължимото, определено в договора на кредитополучателя с първоначалния кредитор като има право да начислява единствено лихва за времето на забавата за изпълнение на прехвърлените

вземания, която не може да надвишава законната лихва.

(10) Камарата на частните съдебни изпълнители следи за изпълнението на горепосочените задължения на своите членове освен чрез проверки по повод сигнал или жалба и чрез планови такива, които се провеждат ежегодно. Министърът на правосъдието упражнява контрол върху дейността по обслужване на кредити на всеки частен съдебен изпълнител по реда на чл. 75, чл. 75а и чл. 76. При постъпване на жалба срещу частен съдебен изпълнител по реда на Закона за лицата обслужващи кредити и купувачите на кредити БНБ, съответно Комисията за защита на потребителите незабавно изпращат същата на министъра на правосъдието и на Камарата на частните съдебни изпълнители.

В Чл. 22, ал. 2 се създава нова т. 7 „регистър на действията по обслужване на кредити“.

Чл. 24 се изменя така:

Чл. 24. (1) Частният съдебен изпълнител трябва да има най-малко една специална сметка на свое име в банка, определена единствено за паричните средства, които получава от осребряването на имуществото на длъжниците. Той трябва да има отделна специална сметка, определена единствено за паричните средства за погасяване на задължения на кредитополучателите по чл. 18а като постъпилите по нея суми за частично или пълно погасяване на задълженията се считат за плащане в полза на купувача на кредит. Частният съдебен изпълнител трябва да има отделна сметка, определена за получаваните такси и разноски, както и за паричните средства, които получава във връзка

	<p>с извършваната допълнителна дейност по чл. 18 като е длъжен да посочва в кореспонденцията си номерата на своите сметки.</p> <p>(2) Паричните средства по специалните сметки по ал. 1 не може да бъдат запорирани за задължения на частния съдебен изпълнител.</p> <p>(3) Запорът върху паричните средства, предназначени за определен взыскател или купувач на кредити, се налага чрез съобщаването му на частния съдебен изпълнител.</p> <p>(4) При откриване на производство по несъстоятелност на частен съдебен изпълнител средствата, получени по специалните му сметки не се включват в масата на несъстоятелността, а се изплащат на взыскателите и купувачите на кредити от синдика.</p> <p>(5) Когато получава средства от кредитополучател по чл. 18а частният съдебен изпълнител му предоставя справка за извършеното плащане и остатъка от задължението или писмо за освобождаване от задължението на хартиен или друг траен носител, като потвърждава получените суми.</p> <p>В чл. 68, ал. 1, т. 2 цифрата „10 000“ се заменя с „20 000“.</p>		
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>1. Запазване на регистрацията по чл. 3а от ЗКИ като финансова институция, която да позволява събирането на собствените изкупени кредити от самия купувач на кредитите, без да се издава допълнителен лиценз.</p> <p>На първо място считаме, че регистрацията по чл. 3а от ЗКИ като финансова институция следва да се запази и да позволява събирането от купувача на кредити на собствени изкупени вземания без лиценз.</p> <p>Българският пазар на необслужвани кредити съществува повече от 20 години, като към днешна дата в регистъра на БНБ по чл. 3а от ЗКИ, като финансови институции с</p>	<p>Не се приема</p>	<p>С Директива 2021/2167 се предвижда въвеждането на лицензионен режим за осъществяване на дейността по обслужване на вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции. Целите на тази мярка са установяване на единен и висок европейски стандарт при извършването на тази дейност от всички държави членки, както и осигуряване на хармонизация на мерките и правилата за адресиране на високите равнища на необслужвани кредити и предотвратяването на тяхното бъдещо натрупване – проблеми с</p>

	<p>предмет на дейност „Придобиване на вземания по кредити и друга форма на финансиране (факторинг, форфетинг и др.)“ са вписани над 22 дружества, които оперират на и представляват основната част от пазара на изкупени вземания, като комбинираният обем на изкупените от тях портфейли за последните 5 години е над 7,000,000,000 лв. (седем милиарда лева). В този смисъл следва да бъде взето предвид, че става въпрос за един добре развит и конкурентен пазар, с установени пазарни механизми, който представлява съществена част от цялостния финансов пазар в страната и на който оперират множество участници.</p> <p>Следва да се отбележи, че обществените отношения, свързани с изкупуването и управлението на просрочени вземания, не възникват за първи път с приемането на Директива 2021/2167, или със закона, с който Директивата се имплементира, като с посочените нормативни актове се урежда вече съществуващ пазар, със свои особености и начин на функциониране, които следва да бъдат отчетени, при въвеждането на националната правна уредба. Считаме, че предложеният законопроект не държи достатъчна сметка за действителната организация на пазара и съществуващите бизнес отношения на участниците на него.</p> <p>Дружествата, които осъществяват единствено дейности по обслужване на вземания без да изкупуват такива, извършват услугите по събиране на вземания за първоначалния кредитор, било то банка, небанкова финансова институция, доставчик на битови услуги и т.н. Търговските практики на пазара са наложили този модел на предоставяне на „класическите“ услуги по обслужване и управления на вземания, като всъщност прави впечатление, че именно тези дейности са изключени от приложеното поле на законопроекта.</p> <p>От друга страна, дружествата, чийто предмет на дейност е „Придобиване на вземания по кредити и друга форма на финансиране“, нямат практика да и не възлагат на трети лица дейностите по събиране на изкупените от тях вземания, а ги извършват със собствен ресурс, за свой риск и сметка, като са натрупали значителен опит и ноу-</p>		<p>ясно съюзно измерение.</p> <p>Предвид основната цел на директивата, в задължителния ѝ обхват на регулация са включени само <u>необслужваните кредити, предоставени от кредитни институции</u>. Към настоящия момент дейността по тяхното обслужване не е регламентирана в националното законодателство, отсъства и хомогенна и пълна уредба на придобиването им. С цел гарантиране на по-надеждни механизми за защита на потребителите с директивата, освен строг лицензионен режим за дейностите по обслужване, са въведени и отделни изисквания към купувачите на кредити.</p> <p>Направеното предложение за запазване на действащия режим на регистрация на финансовите институции по чл. 3а и невъвеждането на лицензионен режим за дейностите по чл. 6, ал. 2 от законопроекта са в противоречие с предвиденото в директивата. В изпълнение на ангажиментите, произтичащи от членството ѝ в ЕС, от Република България се изисква да предприеме всички необходими мерки за въвеждане на изискванията към дейността по обслужване на вземанията. <u>Единственото възможно отклонение от лицензионната процедура е в хипотезата, при която съгласно чл. 32, параграф 2, алинея 3 и съображение 25 от преамбюла на директивата в конкретната държава членка вече има въведен правен режим, който е равностоен или по-строг от установения с директивата</u>. Както бе посочено по-горе, в българското законодателство <u>няма действащ режим за дейностите по обслужване на вземания</u>. Уредения в ЗКИ регистрационен режим по чл. 3а за дейността по придобиване на вземания не включва в своя обхват дейности по обслужване</p>
--	---	--	--

	<p>хау и са изградили съответни вътрешни структури, с които да извършват дейността, както по оценка на портфейлите, които изкупуват, така и по администриране на процесите по събирането им, в това число възлагане на вземания на адвокатски дружества за съдебно установяване, образуване и водене на изпълнителни дела и др. В отношенията си със задължените лица те действат като кредитор по вземанията и не използват трети лица, които да извършват услуги по събиране на вземанията.</p> <p>В този смисъл, считаме, че законопроектът реално въвежда регулация за дружества, които на практика не съществуват на пазара, тъй като лица, чиято дейност е обслужване на вземания не за първоначалния, а за последващ кредитор, липсват, като в същото време законопроектът не предоставя адекватна правна рамка за дружествата, които всъщност извършват управление на вземания – финансовите институции, регистрирани към БНБ, съгласно изискванията на чл. 3а от ЗКИ.</p> <p>В този смисъл, считаме, че законопроектът не постига основната си цел да регулира съществуващия пазар на изкупени вземания, а въвежда регулации за един фиктивен пазар, който не отговаря на действителното положение.</p> <p>Предложената регулация ще доведе до фрагментиране на дейностите по изкупуване и събиране и извършването им от различни дружества – едно за изкупуване на банкови кредити, друго за изкупуване на кредити, отпуснати от небанкови финансови институции, трето за обслужване на банковите кредити, изкупени от купувача, четвърто за събиране на изкупени кредити на небанкови финансови институции и пето - дружества, които обслужват само кредити на банки, преди те да са ги продали. На практика изкуственото разделяне на индустрията ще доведе до големи затруднения за компаниите и вероятно до свиването на общия размер на пазара, което е обратно на целения от Директивата и законопроекта резултат, като в същото време ще затрудни потребителите, по отношение на които ще се прилагат различни правни режими за близки по своята същност обществени отношения, свързани с погасяването на парични задължения.</p>	<p>на вземания, нито може да бъде обоснован като равносетен, още по-малко по-строг от заложения в директивата лицензионен режим.</p> <p>В допълнение, предложеното запазване на режима за придобиване на вземания по чл. 3а от ЗКИ не може да бъде прието, поради противоречие с чл. 17, параграф 2 от директивата, който предвижда да не се прилагат никакви допълнителни изисквания към купувачите кредити с цел насърчаване на развитието на вторичния пазар на необслужвани кредити. В тази връзка в проекта на ЗЛОККК, купувачите на кредити <u>не са</u> задължени да подават заявление за лиценз и да бъдат лицензирани, когато <u>единствено придобиват</u> вземания по необслужвани кредити, предоставени на потребители, без да извършват дейност по обслужване на същите. Не се предвижда задължение за подаване на заявление за лиценз и когато купувач на кредити придобива вземания по необслужвани кредити, предоставени на юридически лица и извършва дейности по обслужване на същите.</p> <p>Предвид отсъствието на изискване в действащото законодателство за осъществяване на публичен надзор по отношение на дейността по обслужване на вземания по необслужвани кредити, както и на отсъствието на предвидените в директивата правни институти и задължения, не може да бъде обосновано приравняване и наличие на еквивалентност на действащите изисквания с новата уредба, въведена с директивата. С проекта на ЗЛОККК се въвежда изцяло нов регулаторен режим с нови категории субекти и строго определен инструментариум от правомощия от страна на компетентните органи. Въвеждат се редица изисквания за предоставяне и поддържане на лиценз, задължения и отговорности към</p>
--	--	--

	<p>В този смисъл много по-близо до обществената действителност би било запазването на съществуващия към момента режим за регистрация като финансова институция по чл. 3а от ЗКИ, като в закона следва да се създаде разпоредба, която предвижда, че в случаите, в които купувачът на кредити е регистриран като финансова институция по чл. 3а от ЗКИ, същият може да извършва дейности по обслужване по отношение на изкупените от него вземания, при спазване на разпоредбите на закона и без да е необходимо допълнително лицензиране като дружество, обслужващо кредити. В този смисъл са и мотивите на Съображение 25 от Директивата, които дават възможност на вече регулираните дружества на пазара на вземания автоматично да бъдат признати като лицензирани лица, ако съществуващите национални правила са еквивалентни или по-строги от изискванията на Директивата. Считаме, че изискванията за регистрацията по чл. 3а от ЗКИ, по своите качествени показатели, са близки до изискванията на Директивата, тъй като сред тях в Наредба 26 на БНБ са посочени както такива, гарантиращи стабилността на съответното дружество, напр. изискванията за минимален внесен капитал, вноските за минимално необходимия капитал да са направени със собствени средства и др., така в чл. 5, ал. 1 от Наредба 26 на БНБ са въведени и сериозни изисквания относно лицата, които могат да управляват и представляват финансовите институции, напр. изискването за необходимо висше образование, въведеното изискване за опит в областта на икономиката, правото, финансите, информатиката, изискването лицето да не е осъждано за престъпление от общ характер и др. В този смисъл следва да бъде отчетен и принципът на пропорционално приложение на изискванията за лиценз, въведен със Съображение 26 и да не се допуска създаването на излишна административна тежест за съществуващия и функциониращ бизнес, която е неоправдана и не би довела до постигане на основните цели на Директивата – улесняване на кредитните институции да продават просрочените си експозиции, подобряване</p>		<p>членовете на управителните и контролните органи на лицата, обслужващи кредити, с цел насърчване на доверието и защита на кредитополучателите. задължение за наличието на стабилни управленски процедури и адекватни механизми за вътрешен контрол, за подходящи политики за защитата на правата на кредитополучателите, за вътрешни процедури за разглеждане на жалби на кредитополучателите, за процедури за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, задължение за отчетност и публично оповестяване и други. Към настоящия момент по отношение на финансовите институции <u>БНБ няма и не упражнява надзорни функции</u>, приложим е единствено регистрационен режим с контролни функции в определени от закона правомощия и обхват. Последният се различава значително по своята същност и предназначение от установения с Директива (ЕС) 2021/2167 лицензионен режим.</p> <p>С оглед гореизложеното не са налице необходимите и изискуеми нормативни предпоставки за прилагане на предвидената в чл. 32, параграф 2, алинея 3 правна възможност от автоматично признаване на финансовите институции по чл. 3а като лица, обслужващи кредити.</p>
--	--	--	--

конкуренцията на вторичния пазар на изкупуване на просрочени вземания, постигане на по-високи нива на защита на задължените лица – потребители, дори напротив, въвеждането на излишна административна тежест за съществуващите на пазара финансови институции би довело до необосновано блокиране на пазара на изкупени вземания. В този смисъл следва да бъдат взети под внимание и мотивите на Съображение 40 от Директивата, които целят избягването именно на тази възможност. Следва да се има предвид и използваната лексика и терминология в оригиналния текст на Съображение №25 от Директива 2167 на английски език. В този текст се предвижда, че държави членки, които вече са въвели еквивалентни или по-строги правила, следва да предвидят възможност за „автоматично признаване на тези дружества като лицензирани лица“, а на английски език е използван изрза „to be automatically recognised as authorised credit servicers“. Думите „признати/recognized“ и „authorized“, не се приравняват на лицензирани/licensed.

В случай, че след анализ, не приемете тезата ни, че режимът за регистрация на финансови институции по Наредба №26 на БНБ е по-строг от лицензионния режим, предвиден в Директивата, то моля да се предвиди поне, че на регистрирани финансови институции с предмет на дейност по чл.2, ал.2, т.12 ЗКИ (придобиване на вземания по кредити и други форми на финансиране) се издава лиценз за обслужващо дружество без да е необходимо заявление от тяхна страна. Нужно е също да се предвиди, че тези финансови институции, могат да заявяват промени в обстоятелствата в регистъра по чл.3а ЗКИ и в регистъра по ЗЛОККК с единно заявление, за да не се дублират охранителни производства в тези регистри.

Приемането на този подход гарантира спазването на всички правила на закона, които уреждат начина на извършване на самите дейности по обслужване на кредити (въвеждането на процедура за разглеждане на жалби от кредитополучатели, изпращане на първо уведомително писмо, предоставяне на информация на кредитополучателя, забрана за начисляване на лихви

	<p>различни от законната лихва за забава и др.), които всъщност са насочени към защитата на кредитополучателите и които създават единен стандарт за извършване дейностите по събиране на кредити и които следва да бъдат задължителни, както за дружествата, които обслужват възложени им кредити от трети лица, така и за купувачите на кредити, които събират собствените си вземания, но без да се създават излишни административни пречки пред участниците на пазара на изкупени вземания.</p> <p>Отбелязваме, че и към момента съществува комплексна правна уредба на дейността по изкупуване и последващо обслужване на кредити, в това число ЗКИ и издадените за неговото изпълнение Наредба № 12, Наредба № 22, Наредба № 26 и др., като дейността на дружествата е поднадзорна на БНБ, КЗП, КЗЛД, ДАНС и др. Съществуващият правен режим е осигурил значителни гаранции за стабилното функциониране на пазара, като кредитните институции имат редица възможности за реализиране на натрупаните им просрочени експозиции на вторичния пазар на вземания. Всяка промяна, създаваща нови административни изисквания пред участниците на пазара, следва да е добре премерена и да отчита вече съществуващия широкообхватен правен режим и неговата изчерпателност и взаимосвързаност.</p>		
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>В този смисъл, пример за недостатъчно добре обмислена промяна е предложеното изменение в § 8 от ПРЗ на ЗЛОККК, касаещо чл. За от ЗКИ, съгласно което се предвижда отпадане на режима за регистрация като финансова институция на купувачите на кредити, които по този начин ще бъдат изключени от системата на ЦКР и кредитите, изкупени от банки, ще спрат да бъдат подават като просрочени в ЦКР, което би представлявало заплаха за сигурността на банковата и финансовата система в страната, тъй като информацията в ЦКР няма да е точна и актуална и банките няма да могат да правят правилна преценка за кредитоспособността на кредитоискателите.</p>	<p>Приема се</p>	<p>В § 8 от преходните и заключителни разпоредби на законопроекта са предложени изменения във връзка с предоставянето на информация в информационната система на Централния кредитен регистър както следва:</p> <p><i>„§ 8. В Закона за кредитните институции (обн., ДВ, бр. 59 от 2006 г.; изм., бр. 105 от 2006 г., бр. 52, 59 и 109 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 23, 24, 44, 93 и 95 от 2009 г., бр. 94 и 101 от 2010 г., бр. 77 и 105 от 2011 г., бр. 38 и 44 от 2012 г., бр. 52, 70 и 109 от 2013 г., бр. 22, 27, 35 и 53 от 2014 г., бр. 14, 22, 50, 62 и 94 от 2015 г., бр. 33, 59, 62, 81, 95 и 98 от 2016 г., бр. 63, 97 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 16, 20, 22, 51, 77, 98 и</i></p>

		<p>106 от 2018 г., бр. 37, 42, 83, 94 и 96 от 2019 г., бр. 11, 13, 14, 18 и 64 от 2020 г., бр. 12 и 21 от 2021 г., бр. 25 и 51 от 2022 г. и бр. 65, 66, 84 и 85 от 2023 г. и бр. 13 от 2024 г.) се правят следните изменения и допълнения:</p> <p>1. В чл. 3а ал. 1 се изменя така:</p> <p>„Чл. 3а. (1) За извършване по занятие на дейност по финансов лизинг, гаранционни сделки, придобиване на вземания по кредити или дейност, представляваща друга форма на финансиране (факторинг, форфетинг и други) във връзка с кредити, извън такива, които попадат в приложното поле на Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, придобиване на дялови участия в кредитни и финансови институции и отпускане на кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства, е необходимо лицето да бъде вписано в публичен регистър на БНБ, ако една или повече от тези дейности е съществена за него. Критериите за определяне на съществена дейност се определят с наредба на БНБ.“</p> <p>2. В чл. 5б:</p> <p>а) в ал. 1 се създава т. 5:</p> <p>„5. купувачите на кредити по чл. 7 от Закон за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити (ЗЛОККК), които придобиват вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции.“</p> <p>б) Алинея 2 се изменя така:</p> <p>„(2) Институциите по ал. 1, т. 1 – 3 и т. 5, доставчиците на услуги за колективно финансиране по ал. 1, т. 4 и лицата, обслужващи кредити, лицензирани по чл. 9 от ЗЛОККК са длъжни да предоставят информация в сроковете и съгласно изискванията, установени в наредбата по ал. 4. Институциите по ал. 1, т. 1 – 3 и</p>
--	--	--

		<p>доставчиците на услуги за колективно финансиране по ал. 1, т. 4 имат право да получават информация от системата. Българската народна банка не носи отговорност за вреди във връзка със съхраняваната в системата информация, предоставяна от посочените лица.“</p> <p>3. В чл. 56а се правят следните изменения и допълнения:</p> <p>а) в ал. 2, изречение първо в края се добавя „и съгласно изискванията, установени в наредбата по ал. 8“;</p> <p>б) в ал. 3, т. 10 в края на изречението се поставя запетая и се допълва текстът „т. 1-3“.</p> <p>4. Създава се нов чл. 152г¹:</p> <p>„Чл. 152г¹ (1) Който извърши или допусне извършването на нарушение на чл. 56, ал. 2 и чл. 56а, ал. 2 се наказва със следните имуществени санкции:</p> <p>1. Ако нарушителят е банка или клон на банка, извършваща дейност на територията на страната в размер от 50 000 лв. до 200 000 лв.;</p> <p>2. Ако нарушителят е юридическо лице, различно от банка или клон на банка, извършваща дейност на територията на страната в размер от 20 000 лв. до 50 000 лв.</p> <p>(2) Когато нарушителят по ал. 1 е физическо лице се налага глоба от 2000 до 10 000 лв.</p> <p>(3) При извършване на повторно нарушение по ал. 1 на нарушителя, когато е лице по ал. 1, т. 1, се налага имуществена санкция в размер от 100 000 до 200 000 лв., а на нарушителя, лице по ал. 1, т. 2, имуществена санкция в размер от 40 000 до 100 000 лв. При повторно нарушение по ал. 1 от физическо лице са налага глоба от 4000 до 20 000 лв.</p> <p>(4) При неизпълнение на други задължения по чл. 56 и чл. 56а или на нормативните актове по прилагането им се налага имуществена санкция</p>
--	--	--

			<p><i>от 5 000 лв. до 10 000 лв., а на физическо лице се налага глоба от 2000 до 5000лв.”</i></p> <p><i>5. Създава се нов чл. 154:</i></p> <p><i>„Чл. 154. (1) Актовете за установяване на нарушенията по чл. 152 г¹ се съставят от длъжностни лица, оправомощени от подуправителя, ръководещ управление "Банково", в срок 5 години от деня на нарушението, а в случаите на продължено нарушение - в срок 5 години от деня, в който нарушението е преустановено.</i></p> <p><i>(2) Наказателните постановления по ал. 1 се издават от подуправителя, ръководещ управление "Банково", или от оправомощено от него длъжностно лице.</i></p> <p><i>(3) Съставянето на актовете по ал. 1, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления по ал. 2 се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.“</i></p>
	<p>Също така, ако по отношение на изкупени кредити от банки, режимът за регистриране като финансова институция по чл. 3а от ЗКИ отпадне, но се запази по отношение на изкупени кредити от небанкови финансови институции, лицата, които изкупуват вземания, биха могли да попаднат в ситуация, в която имат кредити, както от банки, така и от финансови институции, към едно и също лице, като за двата вида вземания ще се прилагат различни административни режими. За вземанията от банки дружеството ще е купувач на вземания, а за вземанията от небанкови финансови институции, дружеството ще е финансова институция. При спадане на размера и постъпленията от портфейла от небанкови финансови институции, под праговете за същественост по ЗКИ, това ще доведе до нужда от отписване от регистъра по чл. 3а от ЗКИ, като при последващо увеличаване на приходите от портфейла, заради купуване на нови вземания, например, това може да доведе до необходимост от ново вписване. С оглед динамиката на пазара на изкупуване на вземания, това</p>	<p>Не се приема</p>	<p>По отношение на становището, че наличието на два административни режима ще доведе до затруднения, следва да се има предвид, че съобразно чл. 13, ал. 5 от Наредба № 26 на БНБ, ако относителният дял на дейностите по чл. 3а, ал. 1 от ЗКИ е под 30 %, няма нормативно изискване за автоматично заличаване на финансовата институция от регистъра по инициатива на БНБ. С оглед на правната норма и динамиката на пазара, не е налице обосноваване възможност за реализиране на множество процедури по регистрация и deregистрация от регистъра, като се очаква финансовите институции, които извършват дейност по придобиване на вземания от други финансови институции и имат и други дейности в обхвата на закона, да продължат да фигурират в регистъра по чл. 3а от ЗКИ.</p> <p>В допълнение, предмет на директивата са само вземанията по необслужвани договори за</p>

	<p>може да доведе до необходимост от множество процедури по дерегистрация и регистрация, което освен административна тежест за дружеството, ще представлява и сериозно натоварване и затрудняване работата на БНБ.</p> <p>Също така следва да се отбележи, че за кредитополучателите с кредити, които се регулират от различните режими, ще бъде изключително трудно да се ориентират в това, какви права имат по отношение на различните си задължения и как могат да ги упражнят, което би засилило чувството за социална несправедливост у потребителите на различните видове кредитни услуги.</p>		<p><u>кредит, предоставени от кредитни институции.</u> Останалите видове вземания в т.нар. „смесени“ портфейли от кредити имат <u>различно естество</u> и не кореспондират с целите на директивата за намаляване на броя необслужвани кредити в счетоводните баланси на кредитните институции. Още повече, за отговорното и ефективно регулиране на тези видове вземания е необходимо извършването на отделен, целенасочен и широкообхватен анализ на спецификите на обществените отношения, свързани с предоставянето на кредити от небанкови финансови институции, който надхвърля обхвата на директивата и преследва цели, различни от заложените в нея.</p> <p>По отношение на изразеното съображение, че наличието на два административни режима ще затрудни потребителите, следва да се отбележи, че потребителската защита на физическите лица остава, както и досега, в правомощията на Комисията за защита на потребителите. Предвиденият в законопроекта режим не води до промяна в органа, пред който се реализира защитата на правата и интересите на потребителите - както в първоначално сключените договори (по ЗПК или ЗКНИП), така и след тяхното прехвърляне към лице обслужващо кредити или финансова институция, с предмет на дейност придобиване на вземания извън ЗЛОККК.</p>
--	---	--	---

<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>2. Коментари по изискванията, на които трябва да отговаря съответното дружество, за получаване на лиценз, съгласно ЗЛОККК.</p> <p>Ограничението относно предмета на дейност на лицето, обслужващо кредити, въведено с чл. 6, ал. 4, е напълно неприемливо с оглед необоснованото ограничаване на търговския оборот и въвеждането на забрана за извършването от един и същи субект на повече от една принципно разрешени от правото дейности. Към днешна дата на вторичния пазар на необслужвани кредити купувачите на кредити изкупуват, както кредити от кредитни институции, така и кредити от небанкови финансови институции. Приемането на разпоредбата в този вид би довело до невъзможност за обслужването на тези „смесени“ портфейли от de facto работещите дружества, които представляват пазара, който законопроекът цели да регулира.</p> <p>Също така на финансовите институции, регистрирани в регистъра към БНБ по чл. 3а от ЗКИ, с предмет на дейност „отпускане на кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства“, не следва да се отказва възможността да изкупуват вземания от кредитни институции и да извършват последващи действия по обслужването им. За тях извършването на такива сделки е оправдано с оглед възможността да придобият кредити към кредитополучатели, които са вече и техни клиенти, с цел обработка на цялостни кредитни експозиции. За да имат възможност да обслужват изкупените банкови кредити, те ще следва да се регистрират като дружество, обслужващо кредити. В същото време, ако ограничението относно предмета на дейност по чл. 6, ал. 4 остане в настоящата редакция, след получаването на лиценз за обслужване, дружеството следва да изостави основната си търговска дейност по кредитиране. В този смисъл считаме че чл. 3, т. 1, б. в) следва да бъде изменен, както следва: „в) финансова институция по чл. 3а от Закона за</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Следва да бъде изрично пояснено, че с разпоредбата на чл. 6, ал. 4 от законопроекта не е въведена абсолютна забрана за придобиване на т.нар. „смесени“ портфейли от вземания (включващи както вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, така и други видове вземания). В този смисъл твърдението за ограничаване на свободата на стопанска инициатива е необосновано. Изискването за несъвместимост е въведено само по отношение на дейността по обслужване на необслужвани вземания, предоставени от кредитни институции, което е предмет на стриктна регулация и лицензионен режим съгласно директивата. Следователно купувачите на кредити са ограничени в извършването на друга търговска дейност само в случаите когато те вече съвместяват две – придобиване на банкови кредити и обслужването им. Мярката по чл. 6, ал. 4 е предвидена с оглед на редица съображения от съществено значение, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обслужването на вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, е дейност, за извършването на която следва да бъдат установени общо европейски стандарти във всички държави членки, чрез въвеждане на множество стриктни изисквания. За осъществяването на обслужването на този вид вземания се изисква високо ниво на специализация в областта, като е предвиден и списък с изчерпателно посочване на дейностите, които са включени обхвата му.
---	--	---------------------	---

	<p>кредитните институции, която е кредитор по смисъла на Закона за потребителския кредит или на Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители, когато извършва обслужване на вземания по необслужвани кредити, по отношение на които е кредитор;“</p> <p>Считаме, че следва да бъдат преосмислени и изменени изискванията на чл. 8 от ЗЛОККК, като се държи сметка на първо място за принципа на пропорционалност при прилагане на правилата за хармонизиране на дейностите по обслужване и изкупуване на вземания на територията на ЕС съгласно Съображение 26 от Преамбюла ДИРЕКТИВА (ЕС) 2021/2167.</p>		<p>Последното налага и въвеждането на строг лицензионен режим, гарантиращ съответствие с установените на ниво ЕС високи стандарти, надеждност и прозрачност при извършването на дейността по обслужване.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Съвместяването на множество различни търговски дейности, <u>едновременно с подлежаща на лиценз и ограничена по своя предмет дейност по обслужване на необслужвани вземания</u>, предоставени от кредитни институции, създава предпоставки за потенциални злоупотреби, включително от гледна точка конфликт на интереси. В допълнение, липсата на забрана по чл. 6, ал. 4 от законопроекта би довела до хипотеза, в която едно лице, получило лиценз за извършване на някоя от изчерпателно посочените в чл. 6, ал. 2 дейности едновременно ще може да осъществява и дейности, които подлежат на съвършено различен правен режим (например отпускане на кредити по чл. 3, ал. 1, т. 3 от ЗКИ) или дейности, които въобще не подлежат на никакъв надзорен режим (като например обслужването на вземания по кредити отпуснати по чл. 3, ал. 1, т. 3 от ЗКИ). Последното би могло да създаде сериозни затруднения и предизвикателства пред осъществяването на ефективен надзор, който, от своя страна, е задължително условие както за установяването на прозрачен вторичен пазар на необслужвани вземания, така и за осигуряване на високи нива на защита на потребителите. • Също така следва да се има предвид, че директивата позволява на държавите членки да
--	--	--	--

			<p>въвеждат <u>допълнителни изисквания</u> във връзка с обслужването на вземания, които са от естество да осигурят по-висока защита на потребителите и по-ефективен надзор (<i>с арг. от съображение 52 от преамбюла; чл. 17, параграф 2; чл. 2, параграф 2 и 4 от директивата</i>). Следователно разпоредбата на чл. 6, ал. 4 от законопроекта не само не е в противоречие с директивата, но и способства за постигане на двете основните цели, заложи в нея (развит вторичен пазар и защита на кредитополучателите).</p> <ul style="list-style-type: none">• <u>Изключването на ограничението по чл. 6, ал. 4 от законопроекта би довело до формалното въвеждане на лицензионен режим, както и до неефективен последващ контрол, които, вместо да установят и затвърдят едни нови и по-високи европейски стандарти, по-скоро ще затвърдят съществуващото в областта статукво.</u> Белег на последното е липсата на ясен и ефективен режим за регулация и надзор по отношение на дейностите по обслужване на вземания, следователно липса на прозрачност, предвидимост и високи гаранции за защитата на кредитополучателите. <p>Предложеното в законопроекта (чрез мярката по чл. 6, ал. 4) прокарване на ясно разграничение на дейностите по обслужване на вземания по банкови кредити от обслужването на останалите видове вземания (в това число вземания по кредити, предоставени от небанкови финансови институции) на законодателни ниво би създадо предпоставки за установяване в бъдеще на по-ясна, структурирана, непротиворечива и</p>
--	--	--	---

			<p>ефективна регулация на вземанията, чието обслужване не е детайлно регламентирано към настоящия момент и не попада в обхвата на директивата.</p> <p>Предложението за изменение на чл. 3, т. 1, б. „в“ от законопроекта не се приема. Директивата има за цел да въведе единен регулаторен подход по отношение на дейността по обслужване на вземания по необслужвани кредити, като установява лицензионна процедура за извършване на тази дейност, която не е еквивалентна на съществуващите правила. Предвид отсъствието на изискване в действащото законодателство за осъществяване на публичен надзор по отношение на дейността по обслужване на вземания по необслужвани кредити, който да е еквивалентен на надзора, предвиден със законопроекта, такова разширяване е необосновано.</p>
--	--	--	--

<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>Предлагаме да отпаднат изискванията лицето, обслужващо кредити, да бъде задължително акционерно дружество и да издава само безналични акции, предвидени в чл. 8 ал. 1 и ал. 4, като аргументите ни за това са следните:</p> <p>На първо място в Директивата липсват подобни изисквания. В Съображение 20 от Преамбюла е посочено, че основната цел на Директивата, която е да подобри условията за продажба на необслужваните кредити на трети страни, следва да бъде постигната при осигуряване защита правата на кредитополучателите - потребители. В хипотезата, в която потребителите са вложители в банка, е обосновано правата им да се защитят посредством наличните правни механизми в търговското право, включително определяне на структурно по-сложна правно организационна форма, която предлага възможности за засилен вътрешен надзор и контрол и ясна лична отговорност на съответните органи на ниво кредитна институция. Подобна защита за потребителите обаче не би могло да се постигне като се въведе задължение за дружествата, обслужващи кредити, също да бъдат само и единствено акционерни дружества, тъй като те използват собствен капитал при извършване на стопанската си дейност и не оперират с външен капиталов ресурс. Освен това и към момента в чл. 3а, ал. 2, т. 1 от ЗКИ е установено ограничаване на видовете правно организационни форми за финансовите институции (които на практика извършват основния дял от дейността по обслужване на кредити на пазара в Република България към момента) като съответно те могат да бъдат учредени и като дружество с ограничена отговорност и като командитно дружество с акции. Считаме, че ако не бъде възприет подходът за отпадане изискването на чл. 8, ал. 1, то поне то следва да бъде уеднаквено с това по чл. 3а, ал. 2, т. 1 от ЗКИ.</p> <p>На следващо място, отчитаме значителни разлики между характеристиките на дейността на кредитните институции от една страна и на лицата, обслужващи кредити, от друга, и свързаните с тези дейности стопански рискове.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предвидената правно-организационна форма ще допринесе за по-голяма стабилност и прозрачност на пазара на необслужвани вземания. Предвид факта, че дейността по обслужване на вземания по необслужвани кредити е с висока степен на социална значимост и чувствителност, е предложено ограничение на правно-организационната форма, което да облекчи надзорния процес и да го унифицира. Акционерните дружества са задължени да публикуват редовни финансови отчети, което осигурява по-голяма прозрачност за всички заинтересовани страни. Издаването на безналични акции намалява риска от загуба, кражба или други форми на злоупотреба, като същевременно улеснява техния трансфер. Възприет е и подход на гъвкаво капиталово изискване с цел стабилност и устойчивост на бизнес модела. Подобни изисквания има и за други институции във финансовия сектор (напр. пенсионно-осигурителни дружества, АДСИЦ и др.).</p>
---	--	---------------------	--

	<p>Обслужването на кредити представлява дейност, извършвана със собствени средства и на собствен риск за дружеството. Това не е така при банковата дейност, която се извършва със средства на вложителите посредством дейността по публично привличане на влогове. Оттук, поради наличието на системен риск за банковата дейност (а именно това, че рискът от загуба на вложенията се простира върху неограничен брой субекти – физически и юридически лица, които на свой ред са вложители в банката) и необходимостта от запазване правата на кредиторите на банката, са наложени изисквания, свързани с правно организационната форма, вида акции и квалификацията на управителните и контролните органи, както и редица капиталови изисквания и такива за ликвидност на активите съгласно Регламент (ЕС) № 575/2013. При извършването на дейности по обслужване на кредити, системен риск за финансовата система не съществува – кредитният риск и рискът от неизпълнение, иманентно присъщи на дейността по кредитиране, вече са се реализирали, като ангажирайки дейности по събиране на просрочените експозиции, банката се опитва да посрещне и да облекчи собствените си пруденциални задължения, наложени от надзорния орган, и да намали загубите. От гледна точка на извършването на дейностите по обслужване на кредитите обаче, не съществува риск за вложителите – всеки успех на дружеството събирач единствено би бил в тяхна полза. Ето защо считаме, че налагането на пруденциални изисквания, идентични с тези на кредитните институции, вместо с тези, приложими към финансовите институции, е прекомерно, нарушава принципа на пропорционалност на регулациите при хармонизирането на правните режими на територията на ЕС, и би довело до свиване на пазара, свързан с обслужване на кредити, което неминуемо би довело и до свиване на пазара за изкупуване на кредити. В частност изискването за безналични акции съгласно чл. 8, ал. 4 от ЗЛОККК, съответства на изискването за акциите на банките съгласно действащия ЗКИ, като според нас по-удачно би било да се приложи по-балансираното</p>		
--	--	--	--

	<p>изискване на съществуващия чл. 3а ЗКИ акциите на финансовите институции да са поименни, но да могат да бъдат налични. Напомняме, че основен приоритет на Банковия съюз, застъпен и в Директива 2167, е улесняване изкупуването на вземания и облекчаване на банките при натрупване на портфолио от необслужвани кредити, което би застрашило тяхната ликвидност. При наличието на пазарна свързаност между купувача на кредити и обслужването на кредити в рамките на индустрията в Република България, допълнителното ограничаване на лицата, обслужващи кредити, неминуемо би се отразило и на изкупуването им.</p>		
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>Във връзка с горното считаме, че изискванията на чл. 8, ал. 3 относно това, че капиталът на лицето, обслужващо кредити не може да бъде със заемни средства, както и изискванията по ал. 5 и ал. 6 също са прекомерни и правните последици, които биха имали, не кореспондират с целта на Директивата, както и на самия ЗЛОККК. Подобни ограничения съществуват в действащото законодателство относно банковите институции, но считаме, че те не следва да се прилагат по отношение на лицата, обслужващи кредити, и това не би допринесло за защита правата на потребителите, към които е насочена тази дейност.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Забраната за използване на заемни средства за вноски в капитала подчертава принципите на правна сигурност и прозрачност в корпоративното финансиране, като създава условия за устойчиво развитие на дружествата. Използването на собствени средства за вноски в капитала гарантира, че дружеството има стабилно финансово състояние от момента на започване на извършването на дейност и допринася за намаляване на риска от евентуални финансови затруднения.</p> <p>Относно предложението по чл. 8, ал. 5, следва да се отбележи, че основен принцип на корпоративното управление е, че всеки акционер трябва да бъде третиран справедливо и равнопоставено. Издаването на привилегировани акции с повече от един глас би могло да наруши този принцип, като предостави на някои акционери несъразмерно голям контрол върху дружеството в сравнение с техния дял от капитала. Един глас за една акция улеснява прозрачността и отчетността в управлението на дружеството. Това помага за ясно разграничаване на правата и отговорностите между различните акционери и допринася за защита на интересите на всички акционери.</p> <p>Относно предложението по чл. 8, ал. 6,</p>

			поддържането на капитала на нивото на първоначално внесения капитал гарантира, че дружеството разполага с минимален резерв от средства, които могат да бъдат използвани при финансови затруднения. Това осигурява едно базово ниво на финансова стабилност и устойчивост на дружеството срещу външни шокове.
	По отношение на изискването на чл. 8, ал. 7 от законопроекта считаме, че включването му е немотивирано, като следва да се има предвид, че изискванията спрямо финансова група и счетоводното отчитане, трябва да се спазват независимо каква дейност извършва дружеството. Нещо повече, разделянето на финансовите резултати на едно дружество от резултатите на финансовата му група би било логично, в случай че се цели допълнителна защита на кредиторите на отделеното дружество с цел по-лесно удовлетворяване на техни претенции в случай на несъстоятелност. В случая не са налице интереси на специална категория кредитори при евентуална несъстоятелност, каквито например има при банковата такава (вложителите на банката).	Не се приема	Отделянето на дейността на дружеството от тази на групата следва да гарантира, че лицето, обслужващо кредити, носи пълна отговорност за своите операции и резултати. Това насърчава по-добро корпоративно управление и вземане на решения, които са в интерес на устойчивостта на дружеството.
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	Считаме изискванията за управителните и контролните органи на лицата, обслужващи кредити, посочени в чл. 8, ал. 8, в по-голямата си част за прекомерни и такива, които практически изискват да се покрият еквивалентни и дори по-високи стандарти от тези, приложими за управителните и контролните органи на кредитните институции. Както посочихме по-горе, дейността по обслужване на кредити не представлява разпореждане с капиталовложения, набирани чрез публично привличане, поради което подобно аналогично пренасяне на изисквания и дори завишаването им, представлява огромна административна тежест за дружествата. В частност, считаме, че следва да се преосмислят следните разпоредби на чл. 8, ал. 1: <p>А) Чл. 8, ал. 1, т. 1 – считаме формулировката „други нарушения, свързани с търговското право и защитата на потребителите“ за твърде широка и надхвърляща изискванията на Директивата за чисто свидетелство за</p>	Приема се частично	<p>Направените предложения за прецизиране на разпоредбата са отразени, като текстът на чл. 8, ал. 8, т. 1 от законопроекта е изменен така:</p> <p><i>„1. не са осъждани за умишлено престъпление против собствеността, престъпление против стопанството, престъпление против финансовата, данъчната и осигурителната система, престъпление по служба, включително за разкриване на професионална тайна или престъпление против личността, както и други нарушения <u>в областта на дружествата, несъстоятелността, неплатежоспособността</u> и защитата на потребителите, освен ако са реабилитирани;“</i></p> <p>Относно предложението по чл. 8, ал. 8, т. 2 от законопроекта - С оглед особената значимост на</p>

	<p>съдимост (чл. 5 ал. 1 б. б) i), като предлагаме да се използва буквално текстът на чл. 5, както следва: „областта на дружествата, несъстоятелността, неплатежоспособността“. В противен случай реферирането към целия правен отрасъл Търговско право, неправилно го приравнява на трите изброени негови подотрасъла, посочени в чл. 5 ал. 1 от Директивата. Освен това считаме, че тъй като съгласно действащото българско законодателство по отношение на административните наказания е приложима погасителна давност съгласно чл. 82 ЗАНН, изискването на чл. 8, ал. 1, т. 1 следва се отнася до определен период преди назначаването на лицето в управителния или контролния орган на дружеството, обслужващо кредити, напр. една или две години преди това. Не на последно място следва да се държи сметка и за обстоятелството, че лицата, притежаващи квалифицирано дялово участие в капитала на заявителя, също следва да отговарят на изискването на чл. 8, ал. 1, т. 1. На практика този режим би могъл да обхваща множество лица, които са част от управителните и контролните органи на участващото в капитала трето дружество, което е възможно да бъде учредено и на територията на друга държава членка. Поради това считаме, че е нужно стриктно придържане на минималните изисквания на Директивата, за да не се затрудни допълнително търговският оборот и в частност да се повлияе негативно на международните инвестиции в Република България на пазара на изкупуване и обслужване на кредити.</p> <p>Б) На следващо място настояваме изискването на чл. 8, ал. 8, т. 2 (наличие на образователно-квалификационна степен не по-ниска от "магистър") да отпадне. Нито в Директива (ЕС) 2021/2167, нито в Крайния отчет относно Указания на Европейския банков орган от 15.12.2023 г. относно оценка за достатъчни знания и опит на ръководството или административните органи на лицата, обслужващи кредити, взети заедно, съгласно Директива (ЕС) 2021/2167, не се предвижда подобно изискване. Отбелязваме, че изискването за наличие на образователно-квалификационна степен „магистър“</p>		<p>регулираните обществени отношения и повишаване на доверието в липата, обслужващи кредити, за изпълнение компетентно и отговорно на тези дейности лицата трябва да притежават високи познания и образование. Изискването е в унисон с изискванията към ръководните и контролни органи на съпоставими по пропорционалност дружества във финансовия сектор. Изискването за образование и опит е ключово за създаването на условия за оптимална конкуренция, равнопоставеност, стабилност и устойчивост на бизнес модела.</p> <p>Направените предложения за прецизиране на разпоредбата са отразени, като текстът на чл. 8, ал. 8, т. 3 от законопроекта е изменен така:</p> <p><i>„3. притежават необходимите знания и умения, квалификация и най-малко три години професионален опит <u>на длъжност с ръководни функции в областта на икономиката, правото или финансите и в събирането на необслужвани вземания</u>;</i>“</p>
--	---	--	---

	<p>необосновано изключва множеството специалности, които отговарят на изискването на същата т. 2, а именно магистратурата да е по „специалност, подходяща за управление на дружеството“ (например „Икономика“, „Финанси“, „Бизнес администрация“), но поради това, че обучаващите се придобиват образователно-квалификационна степен „бакалавър“, те не биха могли да бъдат назначени в органите на дружеството, обслужващо кредити. Съгласно посочените по-горе Указания на ЕБО, изискванията към управителните и контролните органи са преимуществено насочени към техните професионални знания и опит, а не към формално придобитата съответна образователно-квалификационна степен. Освен това наличието на завършена магистратура от управителите на дружествата, не би довело до повишено ниво на защита на потребителите, чиито кредити се обслужват, и е трудно да се намери дори опосредена връзка. Не на последно място отбелязваме, че изискването за магистратура по „специалност, подходяща за управление на дружеството“ не гарантира, че специалността, по която е придобита предходната степен „бакалавър“, също е по такава „подходяща“ специалност. Считаме, че преценката относно общата пригодност на съответни лица да бъдат включени в управителните и контролните органи на дружеството, обслужващо кредити, следва да се преценява цялостно и кумулативно, вземайки предвид всички представени доказателства и данни за професионален опит и знания, вместо определени лица, които лесно могат да докажат наличие на знания и опит, да бъдат отхвърляни на база формални критерии. Считаме, че това е целта, заложена в Указанията на ЕБО, а именно „оценката за адекватно ниво на знания и опит на ръководството и административните органи, взети заедно“. Молим също да се вземе предвид фактът, че дори сред изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 1 от Наредба № 20 на БНБ от 24 април 2019 г. за изискванията към членовете на управителния и контролния орган на кредитна институция, както и за оценка на тяхната пригодност и на лицата, заемащи ключови позиции,</p>		
--	---	--	--

	<p>наличието на образование в областта на правото или икономиката е предпоставка за намаляването на изискуемия стаж от 5 на 3 години, а не е абсолютна предпоставка за заемане на ръководна длъжност в банката.</p> <p>В) По отношение на т. 3 от чл. 8, ал. 8, считаме, че формалното изискване за 3 години опит в конкретно посочени области „икономика, правото, финансите“, надхвърлящо изискванията на Директивата и на Указанията на ЕБО, отново не би довело до гарантиране адекватността на опита на ръководството на лицето, обслужващо кредити, като най-малко би следвало да се добави и областта по управление на вземания (подобно на изискването на чл. 3, ал. 1, т. 1 от Наредба № 20 на БНБ от 24 април 2019 г.). На пазара на обслужване на кредити в Република България, който има над 20-годишна история, са ангажирани ръководители, които има опит основно в тази дейност. Не би следвало да се окаже, че те не отговарят на критерия по т. 3, поради това, че например дейността по обслужване на кредити или ръководенето на такава дейност, не се квалифицира като икономическа или финансова дейност.</p>		
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>Г) Считаме, че аналогично на чл. 8, ал. 1, т. 1, изискването на чл. 8, ал. 8, т. 6 следва да бъде времево ограничено до една или две години преди подаването на заявлението за издаване на лиценз. Такъв подход е възприет и при изискванията за ръководни органи на кредитните институции съгласно чл. 11, ал. 1, т. 4 и т. 5 от ЗКИ. Освен това не намираме основание за разширяване на текста извън посоченото в чл. 5, ал. 1, б. б), т. iv), а именно: „не са обект на текущо производство по несъстоятелност или не са били обявявани в несъстоятелност досега, освен ако правата им не са били възстановени в съответствие с националното право;“.</p> <p>Д) Считаме за неприемлива и ал.12 на чл.8, която съдържа изискване лицето, обслужващо кредити да сключва застраховка „Професионална отговорност“ за вреди, настъпили от дейността, като минималната застрахователна сума по застраховката за едно събитие да е „средният размер на индивидуалните вземания по</p>	<p>Не се приема</p>	<p><u>Предложението по чл. 8, ал. 8, т. 6</u> от законопроекта не се приема, тъй като изискването е част от оценката за надеждност и пригодност на лицата, които управляват и представляват лице, обслужващо кредити, и членовете на неговите органи за управление и контрол. Директивата не предвижда времево ограничение за спазване на това изискване.</p> <p>Относно <u>предложение по чл. 8, ал. 12</u> от законопроекта - застраховката „Професионална отговорност“ осигурява финансова компенсация на купувачите на кредити, които придобиват вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитна институция, за вреди, причинени от професионални грешки, пропуски или небрежност от страна на лицата, обслужващи кредити. Това укрепва доверието</p>

	<p>необслужвани кредити“, а за всички застрахователни събития в рамките на една година – 10% от номиналния размер на обслужваните вземания през календарната година. Подобно изискване създава неравнопоставеност между отделните дружества, обслужващи кредити, и най-вече може да бъде изключително отежняващо и скъпо струващо за купувачите на кредити, които сами обслужват вземанията си. Както посочихме и по-горе, пазарът на изкупени кредити в Република България е със значителни размери, като за последните 5 г. общата номинална стойност на придобитите вземания е над 7 000 000 000 лв. (седем милиарда лева). Десет процента от стойността на тези изкупени вземания представлява сума от порядъка на 700 000 000 лв. (седемстотин милиона лева), което би довело до застрахователни премии в значителен размер, като се има предвид и поставеното в ал. 12 изискване за минимална сума за всяко нарушение. Последното неминуемо ще се отрази върху цената на услугата по обслужване на кредитите, което в крайна сметка ще рефлектира в понижаване на цената за изкупуване на портфейлите и ще затрудни кредитните институции да се освобождават от просрочените си експозиции. При застраховката професионална отговорност покритите рискове са свързани с обезщетяване на клиентите, възлагащи дейности на дружеството, извършващо определена услуга. В настоящата хипотеза липсва припокриване на целта на застраховката с нарушенията на разпоредбите на ЗЛОККК, тъй като застраховката би обезщетявала купувачите на кредити за нарушения на лицата, обслужващи кредити, по самия закон. Потърпевши от нарушения на закона обаче биха били единствено самите лица, обслужващи кредитите, на които може да бъде отнет лицензът, или да се наложат други административни наказания и принудителни мерки, в това число парични. Следователно изискването на застраховка „Професионална отговорност“ не може да изпълни евентуалния си замисъл да подобри положението на потребителите кредитополучатели или това на купувачите на кредити. Освен това считаме, че е</p>		<p>във финансовия сектор и допринася за защита на интересите на длъжниците, чиито вземания се управляват. Наличието на застраховка има и превантивен ефект, като насърчава дружествата да подобрят своите вътрешни процедури за контрол, за да минимизират риска от грешки и пропуски.</p>
--	---	--	--

	възможно застрахователите да не желаят да предоставят такъв застрахователен продукт, доколкото дейността по обслужване на кредити, обичайно се определя като рискова и застрахователното покритие може да достигне значителни размери.		
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>Е) Изключения от приложното поле</p> <p>Обхватът на чл. 3 от ЗЛОККК, касаещ изключенията от приложното поле на закона, следва да се разшири, придържайки се към предложената с чл. 2, пар. 6 Директива 2021/2167 уредба, като от обхватът му се освободят адвокатите и адвокатските сдружения, които извършват дейности по обслужване на кредити в рамките своята професия. Много от практикуващите адвокати извършват от името на свои клиенти една или повече от дейностите, посочени в чл. 6, ал. 2 от ЗЛОККК. При настоящата редакция би се оказало, че те не могат да извършват съдебни и/или извънсъдебни дейности по събиране на вземания, произтичащи от необслужвани договори за кредит.</p> <p>Съдебната и изпълнителната фаза са съществен етап от обработката по събиране на вземания от кредитополучатели, а често е и единственото възможно средство за това. Процесуалното представителство в тези производства често се осъществява тъкмо от адвокати и дейността им не би следвало да се ограничава от изискванията на ЗЛОККК, чиито разпоредби регулират специфична и отделна категория субекти.</p> <p>Предлагаме да се създаде нова точка д) в чл. 3 от ЗЛОККК, както следва:</p> <p>„д) адвокати, младши адвокати или адвокатски форми на сдружаване, които извършват дейности по обслужване на кредити в рамките на своята професия.“</p> <p>В допълнение следва да се предвиди изричен текст в законопроекта, който да освобождава адвокати и адвокатски сдружения от изискванията за външни доставчици на услуги на обслужващите дружества, освен изискването за зачитане на личния живот и достойнството на потребители кредитополучатели, защото спрямо тях се прилагат много по-стриктни</p>	Не се приема	<p>В чл. 2, параграф 2 от Директива 2021/2167 се съдържа дискреция, предоставена на ДЧ, съгласно която същите <u>могат да освободят от прилагането на настоящата директива обслужването на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договор за кредит, извървяно от нотариуси и съдебни изпълнители, съгласно определението в националното право, или адвокати, съгласно определението в член 1, параграф 2, буква а) от Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (21), когато те извършват дейности по обслужване на кредити в рамките на упражняването на своята професия</u>“.</p> <p>В определението по чл. 3, т. 9 от директивата, нито в това по чл. 6 от законопроекта, не е посочено, че правните консултации и представителство, осъществявани в рамките на адвокатската професия са включени в кръга от дейности на лицето, обслужващо кредити. На всяка ДЧ е предоставена възможност за преценка дали да освободи някоя от трите посочени професии от прилагането на директивата. Тази преценка следва да бъде направена въз основа на действащия в конкретната страна правен режим както по отношение на дейността по обслужване на вземания, така и във връзка със статута и уредбата на конкретната професионална дейност. В Република България понастоящем <u>липсва регулация</u> на дейността по обслужване на необслужвани вземания и по силата на ангажиментите на страната, произтичащи от членството ѝ в ЕС, следва да бъдат</p>

	<p>етични правила на Закона за адвокатурата и Етичния кодекс на адвоката.</p>		<p>транспонирани изискванията на директивата в националното законодателство.</p> <p>Обстоятелството, че дейността по обслужване на вземания е нерегулирана към настоящия момент означава, че не може да бъде обосновано наличието на необходимите и минимални гаранции за защита на кредитополучателите във връзка с дейността по обслужване на вземания, каквито изисквания са въведени с директивата. Следователно разрешаването на адвокат, адвокатско дружество или съдружие да извършват тази дейност без лиценз би представлявало заобикаляне на установения в директивата правен режим, включващ удостоверяване на професионални умения, знания, опит <u>конкретно в областта на обслужването на вземания</u>, както и редица други изисквания в рамките на лицензионната процедура.</p>
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>3. Коментари по изискванията за събиране на вземания.</p> <p>Считаме, че най-големите достойнства на законопроекта могат да бъдат намерени именно в нормите, уреждащи стандарта, който следва да спазват дружествата, при извършването на дейностите по обслужване на кредити. Липсата на подобни законови правила доведе до усещане за социална несправедливост у много граждани, като създаде погрешни представи за същността на дейността по изкупуване и събиране на кредити, без която дейност, както отчита и ЕС с въвеждането на Директивата, стабилността на банковата система би била силно заплашена, тъй като без вторичен пазар за необслужвани кредити, кредитните институции биха били затруднени да спазват строгите изисквания за капиталова адекватност, които са им наложени, и което неминуемо би довело до по-скъп кредитен ресурс и по-високи лихви по кредитите.</p> <p>Отбелязваме следните конкретни разпоредби на законопроекта, които считаме, че следва да бъдат преосмислени и променени, тъй като не биха постигнали</p>	<p>Приема се</p>	<p>Със законопроекта не е въведено изискване за нотариално удостоверяване.</p> <p>Независимо от горното, с цел постигане на по-голяма яснота и безпротиворечивост, направените предложения за прецизиране на разпоредбата са отразени, като текстът на чл. 18, ал. 1 от законопроекта е изменен така:</p> <p><u>„Чл. 18. (1) Купувачът на кредити изпраща на кредитополучателя уведомление за извършеното прехвърляне, подписано едновременно от прехвърлителя и купувача, с дата и съдържание съгласно ал. 4. Уведомлението се изпраща след всяко прехвърляне на вземане и винаги преди първото действие по събиране, както и при поискване от кредитополучателя.</u></p> <p>Предложението за ограничаване на възможността за предоставяне на</p>

	<p>основната цел, заради която се въвеждат – защитата на правата и интересите на кредитополучателите и особено на кредитополучателите потребители.</p> <p>Изискването въведено чл. 18, ал. 1 от ЗЛОККК за нотариално заверени дата и съдържание на уведомлението, което се изпраща до длъжника след всяко прехвърляне на вземане и винаги преди предприемане на действие по обслужване, както и при поискване от кредитополучателя, е прекомерно, излишно и освен че води до допълнителни разходи, би представлявало и сериозна административна тежест, както за дружеството, така и за нотариусите, като в същото време не постига по-висока защита на правата и интересите на кредитополучателите.</p> <p>На първо място следва да се отбележи, че наложената практика от кредитните институции е да продават няколко пъти в годината портфейли, съставени от множество, обикновено измерени в хиляди, кредити. Трудно би могло да се очаква, че за толкова голям брой вземания, ще може да се ангажира нотариус, който да има достатъчно свободен ресурс, за да извърши заверката своевременно.</p> <p>На следващо място остава неясен смисълът, който стои зад въвеждането на разпоредбата и чий интерес може да се очаква, че ще бъде защитен с нея. Ако задължението за заверка на датата цели да гарантира, че уведомлението е изпратено преди предприемането на действие по обслужване, следва да се отбележи, че в нотариалното производство по удостоверяване на датата на документ, нотариусът предоставя удостоверение, че документът е създаден на тази дата и в този смисъл датата става достоверна по смисъла на чл. 181, ал. 1, Съображение 1 от ГПК, но относно доказване момента на изпращането на удостоверението меродавна би била, напр. датата от пощенското клеймо, тъй като между изготвянето и изпращането на документа със сигурност ще измине определен период от време. В този смисъл достоверната дата на документа не би могла да ползва кредитора при евентуален съдебен спор с кредитополучателя относно навременното изпълнение на това задължение. При спор</p>	<p>уведомлението за прехвърляне <u>при поискване от кредитополучателя</u>, особено предвид липсата на изискване за нотариално удостоверяване, не се приема, тъй като не считаме, че предложената формулировка създава сериозна финансова или административна тежест за купувачите.</p>
--	---	--

	<p>купувачът на кредити, при условията на пълно и главно доказване, ще следва да докаже датата на изпращане на уведомлението, като нотариалната заверка няма да му послужи за това, доколкото спорът няма да има за предмет момента на изготвяне на уведомлението, а ще бъде относно момента на изпращането му, който ще бъде доказван с всички допустими доказателствени средства, предвидени в ГПК, включително и с датата на пощенското клеймо или друг относим документ, напр. в случаите на изпратена нотариална покана или връчване на книжа от ЧСИ по реда на чл. 18, ал. 5 от ЗЧСИ.</p> <p>По отношение на изискването за нотариално удостоверяване на съдържанието на писмото, също не може да бъде намерена основателна причина за въвеждането му. В случай че целеният резултат е да се гарантира, че уведомлението има всички необходими реквизити съгласно чл. 18, ал. 3 от ЗЛОККК, заверяването на съдържанието от нотариус не би постигнал този резултат, тъй като в рамките на това производство нотариусът няма задължение да удостовери, дали документът има определено съдържанието, а удостоверява, че представеният му документ е имал конкретното съдържание към момента на изготвянето му, като отново при спор между кредитора и кредитополучателя, дали са спазени изискванията на чл. 18, ал. 3, кредиторът ще следва, при условията на пълно и главно доказване, да установи, че е спазил задълженията си, за което ще ангажира доказателства, различни от нотариалното удостоверение за съдържанието на документ.</p> <p>Освен административна тежест и организационни затруднения, процесът по нотариално заверяване на всяко уведомление би коствал и значителен финансов ресурс, като следва да се има предвид, че всяко осъществяване на процеса по обслужване на вземания, по регулаторни причини, в крайна сметка ще рефлектира в понижаване на цената за изкупуване на портфейлите и ще затрудни кредитните институции да се освобождават от просрочените си експозиции.</p> <p>На следващо място считаме, че текстът на чл. 18, ал. 1 от</p>		
--	--	--	--

	<p>ЗЛОККК следва да бъде прецизиран в следните посоки. Изразът „и винаги преди предприемане на действие по обслужване“ създава несигурност, дали това уведомление следва да се изпраща преди всяко действие по обслужване, което разбира се би било невъзможно и неоправдано, доколкото действието по обслужване може да е иницирано и от длъжника (напр. покана за преговори, посещение в офис на кредитора или изпращане на жалба до кредитора), поради което предлагаме да се добави уточнението, че уведомлението следва да се изпрати преди първото действие по обслужване на задължението, като текстът придобие редакцията предвидена в чл. 10, т. 2 от Директивата.</p> <p>Изискването уведомлението да се изпрати „преди предприемане на действия по обслужване“, трябва да се редактира, тъй като Директивата изисква уведомлението да се изпрати преди „действия по събиране“, което е различно понятие спрямо „действия по обслужване на вземанията“. Също така считаме, че трябва да бъдат предвидени изключения за случаите, в които е необходимо кредиторът спешно да предприеме действия за защита на правата си, които действия могат да съставляват и действия по обслужване на вземанията, пример за това е изпращане на искане за нова публична продажба, което е обвързано с определен срок след обявяване на предходна продажба по ГПК за нестанала.</p> <p>Също така възможността кредитополучателят да може да изисква уведомлението по чл. 18, ал. 1 от ЗЛОККК неограничен брой пъти и то при условие, че за изготвянето на всяко едно уведомление в тежест на кредитора е възложено да извършва нарочни нотариални производства, би довело до възможност за злоупотреби от страна на недобросъвестни кредитополучатели, които да изискват многократно предоставяне на уведомлението, дори по повече от веднъж на ден, с което да се цели по някое от запитванията да бъде пропуснато предоставянето му, което би представлявало нарушение на императивна норма на законопроекта и следователно би се квалифицирало като „грубо“ нарушение, което би могло да доведе до отнемане на лиценз.</p>		
--	--	--	--

	<p>В този смисъл като работещ вариант, който постига в значително по-голяма степен защита на правата и интересите на кредитополучателите, предлагаме уведомлението по чл. 18, ал. 1 от ЗЛОККК да се подписва както от първоначалния кредитор, така и от купувача на кредити. По този начин без да са необходими допълнителни разходи, ще се гарантира, че информацията в уведомлението произхожда и верността ѝ е потвърдена от първоначалния кредитор.</p> <p>Също така следва да бъде отбелязано, че част от информацията, която първоначалното уведомление следва да съдържа, напр. информация за дата на настъпване на изискуемост на вземането и погасените до момента суми, е достъпна и може да бъде предоставена единствено от първоначалния кредитор, като купувачът на кредити не би могъл, нито да я предостави, нито да гарантира верността ѝ. В този смисъл, разрешението, при което първоначалното уведомление изхожда от първоначалния и новия кредитор заедно ще осигури решение и за тази хипотеза, като ще се гарантира точността и коректността на информацията в уведомлението, което е и най-важното условие, за да има смисъл въвеждането на уведомлението за кредитополучателите потребители.</p> <p>Разпоредбата на чл. 18, ал. 8 от ЗЛОККК трябва да се прецизира, като се ограничи броят пъти, в които може да бъде правено такова искане. Изискването създава административна тежест за дружествата, като в същото време създава и условия за злоупотреби от страна на недобросъвестни длъжници, подобни на разгледаните при уведомлението по чл. 18, ал. 1 от ЗЛОККК. Освен това предоставянето на тази информация е гарантирано със задължението за изпращане на първоначално уведомление по чл. 18, ал. 1 от ЗЛОККК, както и с възможността да се иска информация за обработваните лични данни съгласно ОРЗЛД.</p>		
<p>Сдружение „Асоциация за управление на</p>	<p>Разпоредбата на чл. 17, ал. 6 от ЗЛОККК следва да бъде прецизирана, тъй като в сегашната ѝ редакция, с въвеждането на изискването комуникацията между кредитор и кредитополучател, да се извършва единствено</p>	<p>Приема се</p>	<p>Текстът на чл. 17, ал. 6 е изменен така:</p> <p><i>„(6) Купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, осъществяват</i></p>

<p>вземания“; Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>чрез изброените средства и начини, се изключва възможността кредитополучателят да осъществи какъвто и да било присъствен контакт с кредитора, включително да сключи споразумение, да получи документи на място в служебни помещения на кредитора или да извърши преговори. В този смисъл считаме, че на кредитополучателите не следва да се отказва тази възможност и текстът следва да бъде променен в този смисъл.</p>		<p>комуникацията си единствено чрез осъществяване на телефонни повиквания или отправяне на искания в писмена и електронна форма, адресирани лично до длъжника. <u>Купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, осигуряват възможност на длъжника да посети техен офис по своя инициатива.</u>“</p>
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“; Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>Считаме, че разпоредбата на чл. 19, ал. 1 от ЗЛОККК следва да бъде редактирана, като се доближи максимално до смисъла на Директивата и бъде предвидено, че новият кредитор не може да търси изпълнение на суми, по-големи от уговорените в договора за кредит, заедно с дължимите лихви и присъдени разноски.</p>	<p>Приема се</p>	<p>Текстът на чл. 19 е приведен в съответствие с съображение 55 от преамбюла на директивата и е изменен така:</p> <p>„Ограничения Чл. 19. Купувачът на кредити, а в случаите по чл. 35, ал. 1 и 8 определената кредитна институция или лицето, обслужващо кредити, няма право да претендира от кредитополучател вземане, различно от дължимото, определено в договора на кредитополучателя с първоначалния кредитор.“</p> <p>Включването на съдебно признати суми в разпоредбата на чл. 19 не е необходимо, тъй като същата не препятства възможността за претендиране на разноски, които са признати по съдебен ред (с арг. от чл. 4, ал. 1, т. 3 от законопроекта).</p>
	<p>Задължението по чл. 20, ал. 1, т. 2 от ЗЛОККК относно запазването на записи от проведените телефонни разговори, макар и формално да съответства с текстовете на Директивата, може да срещне технически и организационни пречки при изпълнението му, като следва да се държи сметка и че обемът на телефонни разговори и съответно информация, част от която съставлява лични данни, е значителен и обработването ѝ може да се окаже необосновано.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>На първо място, с чл. 20 се определя необходимия минимум обем от информация, която лицето, обслужващо кредити съхранява. В законопроекта не е въведено задължение за записване на разговори с кредитополучателя, но в случай, че купувачът на кредити осъществява такава е въведен максимален срок на съхранение на тези записи. Всеки администратор на лични данни следва да спазва всички изисквания на Регламент (ЕС) 2016/679 и да може да докаже спазването им във всеки</p>

		<p>един момент (т.нар. принцип на отчетност по същия регламент). Съгласно чл. 25 от него, всеки администратор на лични данни следва да предвиди защита на данните на етапа на проектиране и по подразбиране. Един от елементите на защита на личните данни на етапа на проектирането е изграждането на такива системи за съхранение на личните данни, посредством прилагането на подходящи технически и организационни мерки, че да не се допуска не само неправомерен достъп, но и последващо обработване на наличните лични данни за цели, различни от тези, за които са първоначално събрани и обработени. Приложени към чл. 20 от ЗЛОККК тези изисквания предполагат при осъществяване на запис на разговори с кредитополучатели, купувачите на кредити да изградят система, която да гарантира неразпространяване на записите, прослушване само за конкретни цели (в зависимост от хипотезите – законови, защита на правни интереси в съдебни производства, защита на легитимен интерес), периодичен преглед на мерките за сигурност и изтриване на записите при изтичане на срока за съхранение (отново при спазване на принципа за отчетност). Същевременно, самият кредитополучател – субект на данни има право на достъп до тези данни при условията и по реда на същия Регламент (ЕС) 2016/679.</p> <p>С оглед на изложеното, не считаме, че това обработване на лични данни налага извод за прекомерност или необоснованост доколкото гарантира и права на кредитополучателя.</p>
--	--	--

	<p>Предвидената в чл. 13 възможност за дружествата, обслужващи кредити за купувачи на кредити да събират суми по своя сметка, не е добра практика, като пазарът я е отхвърлил като такава и към днешна дата този вид услуга и този начин на събиране на суми не се практикува на българския пазар, тъй като създава твърде широко поле за злоупотреби. В този смисъл считаме, че това разрешение следва да отпадне.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Аргументът, че „пазарът е отхвърлил възможността“ за държане и получаване на средства по чл. 13 от законопроекта <u>в условията на липсваща регулация по отношение на дейността по обслужване на вземания</u> е несъстоятелен. В допълнение, това е само правна възможност – не задължение, следователно предварително му ограничаване на законодателно ниво не е обосновано. Създаването и увеличаването на броя на лицензираните лица, обслужващи кредити, е възможно опцията за държане и получаване по чл. 13 да бъде по-широко използвана, предвид и следните съображения:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Създаването на специална сметка за събираните плащания улеснява отчитането и управлението на средствата. Това помага на дружествата да поддържат по-добра прозрачност относно своите финансови операции и да гарантират, че всички средства са правилно идентифицирани. • Използването на специална сметка гарантира, че тези средства са защитени и не се смесват с други оперативни средства на дружеството. • Осигурява се защита за средствата на клиентите и намалява риска от финансови несъответствия и грешки в управлението на средствата.
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>			
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за</p>	<p>Във връзка с действащото законодателство относно защитата на лични данни, предлагаме следните изменения и допълнения по законопроекта.</p> <p>В чл. 17 да бъде създадена нова алинея 2, както следва: „(2) Купувачите на кредити приемат и прилагат правила, политики и процедури за работа с потребители със затруднения при погасяване на кредити, които включват,</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Предложеното прилагане на мерки за реструктуриране е предвидено с измененията в § 10 и 11 от ПЗР на законопроекта. Доколкото обхватът на задължението за извършване на обслужването от лицензирани лица по чл. 35, ал. 1 и 2 от проекта по правило е ограничен до кредити, предоставени на потребители, то мерките за реструктуриране са</p>

<p>отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>когато е целесъобразно, мерки за реструктуриране и при необходимост ги насочва към консултации по погасяване на дълговете или социални услуги.</p> <p>С текстът се цели въвеждане на мерки за „насочване към консултации“, задължение предвидено със Съображение (28) на ДИРЕКТИВА (ЕС) 2021/2167 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТ от 24 ноември 2021 година относно лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС</p> <p>В чл. 17 да бъде създадена нова алинея 3, както следва: „(3) Мерките за реструктуриране трябва да отчитат, сред другото, индивидуалното положение на потребителя и могат да включват пълно или частично рефинансиране на кредита чрез партньорска кредитна или финансова институция.“</p> <p>Целта на предложението е да осигури равнопоставеност както на икономическите субекти, така и на потребителя/длъжника.</p>		<p>предмет на секторното законодателство в областта, а именно – ЗПК и ЗКНИП. Този подход съответства и на предложения в Директива (ЕС) 2021/2167, в която са включени съответни изменения в Директива 2008/48/ЕО и Директива 2014/17/ЕС по повдигнатия въпрос. (Единственото изключение в хипотезата на чл. 35, ал. 8 от законопроекта за случаите когато кредиторът е от трета страна.)</p> <p>В допълнение, в чл. 8, ал. 11, т. 7 от законопроекта е включено задължение за лицето, обслужващо кредити да прилага „подходяща политика, осигуряваща съответствие с правила за защита, справедливо и етично третиране на кредитополучателите, включително по отношение на финансовото им състояние, а когато е необходимо насочването им към консултантски или социални услуги“.</p>
	<p>Текстът на чл.17, ал.7 следва да бъде прецизиран, както следва: „(7) Купувачът на кредити и лицето, обслужващо кредити са длъжни да спазват изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679, включително при обработката на лични данни, необходими за справедливото третиране на кредитополучателите, като в последната хипотеза прилагат нормата на чл.6, пар.1, б. в) от Регламент (ЕС) 2016/679 и когато е приложимо, нормата на чл.9, пар.2, б. ж) от Регламент (ЕС) 2016/679.“</p> <p>Към настоящия момент, секторът е разработил механизми, целящи осигуряването на справедливо отношение към кредитополучателите. Въпреки това, отсъствието на изрична правна уредба, предоставяща възможност за събиране на необходимата информация, често пъти води до затруднения при практическото прилагане на съществуващите механизми.</p> <p>По-конкретно, трудността при събиране на лични данни, включително здравословно състояние, което</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Въвеждането на основание за законосъобразно обработване на лични данни не може да се инициира в настоящия закон с цел да се гарантира равно третиране на кредитополучателите.</p> <p>Въвеждането на определение, което да задава обратна дефиниция – извеждане на обществен интерес от правния статус на дадени лица, а именно този на кредитополучатели, противоречи на самата разпоредба на чл. 9, § 2, б. „ж“ от ОЗРД. Последната налага наличието на законодателно дефинирани причини от обществен интерес, които да се явяват правно основание за обработване на специални категории данни (съображение 45 от ОРЗД, изр. 1). В случая се предлага именно обратното. Приложимото правно основание е това по чл. 9, § 2, б. „е“ от ОРЗД, включително и с оглед предвиденото в съображение 52 ОРЗД, изречение последно. В тази връзка съображения</p>

	<p>възпрепятства отчитането на конкретните обстоятелства на длъжника за справедливо отношение. Изясняването на законодателния текст би улеснило практическото му прилагане и би изпълнило задълженията на получателите на кредити и лицата, обслужващи кредити да обосноват подходящо правно основание, при обработване на лични данни и специални категории лични данни съгласно чл.6 и чл.9 от Регламент (ЕС) 2016/679 в контекста на справедливо и равностойно третиране на кредитополучателите. В допълнение, Рецитал (10) от Регламент (ЕС) 2016/679 позволява на държавите членки известна свобода на преценка при определяне на правила, включително обработката на специални категории лични данни, предлагайки рамка за законосъобразно обработване на данни при специфични условия, повишавайки практичността и правното съответствие на практиките за справедливо третиране.</p>		<p>от 52 до 54 от същия регламент изрично посочват, че обработването на специални категории данни на основание „обществен интерес“ е свързано със защита на интереса на обществото в областта на „общественото здраве“. Следователно при липса на изрично правило в друг нормативен акт, че дадени юридически лица или публични организации изпълняват функции от „обществен интерес“, което налага обработване на здравни данни, то въвеждането на предложената формулировка в чл. 17, ал. 7 ще е в нарушение на ОРЗД.</p>
	<p>Чл.18, ал. 8 следва да се прецизира в следния смисъл: „(8) Първоначалният кредитор или купувачът на кредити, при когото се намират документите, които установяват и са във връзка с вземането, е длъжен при писмено искане от кредитополучателя да му предаде копия от документите, след заплащане на разумна административна такса.“</p> <p>В чл.18, следва да се добави нова ал.9, както следва: „(9) Предвиденото задължение по ал.8 не освобождава първоначалният кредитор или купувачът на кредити от изпълнението на задълженията им, предвидени в чл.15 Регламент (ЕС) 2016/679 при упражняване на права за достъп до лични данни.“</p> <p>Субектите на данни имат право на безплатно копие от своите лични данни, във връзка с тяхното право на достъп, съгласно чл. 15 от Регламент (ЕС) 2016/679 (потвърдено Решение по дело С-487/21), но това право не обхваща общото право на получаване на копие на документ. Предвид това, че текстът на чл. 18, ал. 8 въвежда ново право в тази сфера, се налага прецизиране на съответните законови разпоредби, за да се избегне всякаква неяснота относно обхвата и приложението на</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението за редакция на чл. 18, ал. 8 влиза в противоречие с чл. 15, § 3 и 4 от ОРЗД, които регламентират правото на достъп до лични данни и защита на интересите на трети лица. При систематично тълкуване на тези две норми, трайната практика е, че правото на достъп до лични данни не означава право на достъп в цялост до документи и не предпоставя предоставяне на копия от документи, особено ако в тях се обработват лични данни на трети лица. Следователно нормативното налагане на стеснително тълкуване на чл. чл. 15, § 3 и незачитането на нормата на чл. 15, § 4 от ОРЗД не отговарят на изискването за завишено ниво за защита на личните данни в рамките на ЕС.</p> <p>С оглед на принципа за отчетност по ОРЗД и предвидените задължения по чл. 18, ал. 3, т. 1-13 от предложението за ЗЛОККК, въвеждането на нова ал. 9 не е необходимо.</p>

	тези права и смесването на административна услуга с предоставянето на копия на лични данни.		
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>В чл.20, следва да се добави нова ал.5, както следва: „(5) За целите на изпълнение на задължението по ал. 4 , по отношение на събраните документи по ал.1, т.2, не се прилагат чл. 15 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и чл. 376 от Закона за защита на личните данни.“</p> <p>Неизключването на тези документи от обхвата на чл. 15 от Регламент (ЕС) 2016/679 и чл. 376 от Закона за защита на личните данни, би довело да прекомерна административна тежест на задължените лица по закон, от една страна. От друга страна, Физическите лица имат право на копие на документ, което е изрично скрепено вече в предложението чл.18, ал.8.</p>	Не се приема	<p>С направеното предложение по чл. 20, ал. 5 необосновано се ограничава правото на достъп до лични данни по чл. 15 от ОЗРД. В чл. 20, ал. 1, т. 2 от проекта на ЗЛОККК е предвидено обработване на специални категории данни – гласови, и за да е налице отказ от правото на достъп до тях следва легитимните интереси на администратора на лични данни да надделяват над правата на субектите на данни. В тези случаи се прави преценка за баланс между легитимния интерес на администратора и правата на субекта на данни и като се има предвид съображение 69 от ОРЗД, в конкретния случай не може да бъде обоснован превес на интересите на администратора, поради „прекомерна административна тежест“.</p> <p>В предложението се наблюдава наличие на вътрешно противоречие – предлага се свободно обработване на специални категории данни на общо основание „обществен интерес“, но се предлага отказ от достъп до запис на глас (представляващо лични данни от особена категория) поради прекомерна административна тежест.</p>
	<p>4. Коментари по административно наказателни разпоредби.</p> <p>В Глава седма от законопроекта – „Надзорна роля и правомощия на компетентните органи“ считаме, че следва да се направят следните промени. Предвидените в чл. 43, ал. 3 от ЗЛОККК правомощия на БНБ следва да бъдат прецизирани, като разпоредбата се доближи максимално близо до правомощията, предвидени в чл. 22, §.1, б. г) от Директивата за извършване на проверки на място и от разстояние, като в този смисъл считаме, че добър би бил подходът, в който се приложи текст близък до този на нормата на чл. 156, ал. 1, т. 1 от ЗПУПС, която урежда близки обществени</p>	Приема се частично	<p>По предложението по чл. 43, ал. 3 - предвидените в текста правомощия на БНБ съответстват на установения със законопроекта лицензионен режим. Направеното предложение се приема частично, текстът на чл. 43, ал. 3, т. 1 е редактиран така:</p> <p>„(3) По отношение на лицата по ал. 2, т. 1 - 3 Българската народна банка и Комисията за защита на потребителите имат право: 1. на свободен достъп <u>чрез оправомощени служители</u> в служебните помещения и информационните системи, <u>включително до счетоводната и оперативната им</u></p>

	<p>отношения.</p> <p>Въведеният с чл. 43, ал. 4 двоен режим за налагане на забрана за извършване на определени дейности по чл. 6, ал. 2 от ЗЛОККК следва да отпадне като се предвиди, че единственият орган с това правомощие е БНБ, а КЗП може да изпраща мотивирани искания да БНБ за налагането на тази мярка. Също така текстът следва да се доразвие като се посочат случаите, в които тази мярка може да се приложи, в противен случай правото на защита на поднадзорните лица би било силно ограничено.</p> <p>Режимът на въведените принудителни административни мерки разкрива необосновано строги рестрикции, които засягат в твърде голяма степен самостоятелността и свободната стопанска инициатива в условията, на която са създадени и оперират лицата обслужващи кредити, като считаме, че въвеждането на принудителни административни мерки, които са подходящи и оправдани за дейността на кредитните институции, без същите да са критично и съответно адаптирани за дейностите, които лицата, обслужващи кредити, извършват е неправилен подход, който засяга в неоправдано голяма степен самостоятелността на тези стопански субекти.</p>	<p>Приема се</p>	<p><u>отчетност:</u> “</p> <p>Текстът на чл. 43, ал. 4 е заличен.</p> <p>Законопроектът урежда правомощия на два компетентни органа - съответно на БНБ (чл. 46, ал. 1, т. 15 от проекта) и на КЗП (чл. 46, ал. 2):</p> <p>„Принудителни административни мерки Чл. 46. (1) За предотвратяване и преустановяване на нарушения на разпоредбите на този закон и на актовете по прилагането му, както и на деяния, с които се заобикалят техните изисквания, за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях, за представяне на неверни и заблуждаващи данни, управителният съвет на Българската народна банка, по предложение на подуправителя, ръководещ управление „Банково“, може да прилага една или повече от следните принудителни административни мерки, с оглед характера и тежестта на нарушението на лице, обслужващо кредити, външните изпълнители, купувач на кредити и определените техни представители по чл. 38, когато е приложимо: ... 15. да ограничи дейността на лицето, обслужващо кредити, като му забрани да извършва определени сделки, дейности и/или операции; ... (2) Комисията за защита на потребителите може да прилага предвидените административни мерки по ал. 1, т. 15 спрямо лицата, обслужващи кредити, и мерките по ал. 1, т. 1, 2 и 6 спрямо лицата, обслужващи кредити, външните изпълнители, купувачите на кредити и определените техни представители по чл. 38, когато е приложимо, за предотвратяване и преустановяване на</p>
--	--	------------------	--

			<p>нарушения на този закон и на актовете по прилагането му, относно защитата на потребителите, както и на деяния, с които се заобикалят законовите изисквания, за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях и за представяне на неверни и заблуждаващи данни.“</p> <p>Предвиждането на възможност за отнемане на лиценз като принудителна административна мярка при системни нарушения, освен при административни нарушения, спомага за подобряване на общите регулаторни стандарти в сектора. Тази мярка действа като превантивен механизъм срещу потенциални нарушения, като предоставя възможността за бърза регулаторна намеса по отношение на дружества, чиято дейност би имала по-широки отрицателни последици за пазара.</p>
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>В този смисъл предлагаме следните промени. Принудителните административни мерки по чл. 46, ал.2, т.1, т.2, т.7, т.9, т.10, следва да отпаднат, тъй като назначаване на управител, регистриран одитор или външен експерт може да бъде правомощие на БНБ само ако дружеството трябва да спазва определени пруденциални изисквания, а в директивата изрично е посочено, че купувачите на кредити и обслужващите дружества не разкриват пруденциален риск, те не боравят с чужди средства, като вложителите в банки, нямат изискване според този законопроект да поддържат определен капитал или специални парични фондове и др.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Основният текст на чл. 46, ал. 2 е заличен, а текстът на чл. 46, ал. 1 е изменен така:</p> <p><i>„Чл. 46. (1) За предотвратяване и преустановяване на нарушения на разпоредбите на този закон и на актовете по прилагането му, както и на деяния, с които се заобикалят техните изисквания, за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях, за представяне на неверни и заблуждаващи данни, управителният съвет на Българската народна банка, по предложение на подуправителя, ръководещ управление „Банково“, може да прилага една или повече от следните принудителни административни мерки, с оглед характера и тежестта на нарушението на лице, обслужващо кредити, външните изпълнители, купувач на кредити и определените техни представители по чл. 38, когато е приложимо:</i></p> <p><i>1. да дава задължителни предписания за</i></p>

		<p>предприемане на конкретни мерки в определен от него срок;</p> <p>2. да спре използването и разпространението на документи, които не отговарят на изискванията на този закон и актовете по прилагането му;</p> <p>3. да назначи особен управител на лице, обслужващо кредити;</p> <p>4. да назначи за сметка на лицето, обслужващо кредити:</p> <p>а) регистриран одитор;</p> <p>б) външен независим експерт за извършването на оценка на управляваните вземания по необслужвани кредити;</p> <p>в) външен независим експерт за извършване на оценка за спазване на изискванията по чл. 8, ал. 11 от лицето, обслужващо кредити или на отделни негови функции.</p> <p>5. да разпреди писмено освобождаването на член на управителния или контролния орган или на едно или повече лица, оправомощени да управляват и представляват лицето, обслужващо кредити;</p> <p>6. да дава задължителни предписания за необходими промени в правилата и процедурите по чл. 8, ал. 11, т. 1 – 8, освен когато промените се отнасят до защита правата на потребителите;</p> <p>7. да забрани сключването на нови договори за обслужване на вземания за определен период;</p> <p>8. да свика общото събрание на акционерите или да насрочи заседание на управителния и надзорния съвет (съвета на директорите) на лице, обслужващо кредити, за вземане на решение за мерките, които трябва да бъдат предприети;</p> <p>9. да забрани временно изплащането на дивиденди на лице, обслужващо кредити;</p> <p>10. да спре изпълнението на решение или нареждане на управителните органи на</p>
--	--	---

		<p>лицето, обслужващо кредити, което се отнася до дейностите по обслужване на вземания, ако с него се нарушават изискванията на този закон и актовете по прилагането му;</p> <p>11. да наложи временна забрана за изпълнение на функциите на член на управителния или контролния орган или на друго лице, оправомощено да управлява и/или да представлява лицето, обслужващо кредити;</p> <p>12. да задължи лицето, обслужващо кредити, да ограничи своите оперативни разходи, включително като процент от общите нетни приходи, когато са нарушени изискванията на чл. 8 ал. 6 или съществува непосредствена опасност от нарушаването му;</p> <p>13. да задължи лицето, обслужващо кредити, да прекрати договорните си отношения с купувач на кредити по чл. 36, ако те не отговарят на предвидените в този закон изисквания или не изпълняват задълженията, възложени им с този закон или с актовете по прилагането му;</p> <p>14. да забрани или ограничи дейността на лицето, обслужващо кредити в чужбина;</p> <p>15. да ограничи дейността на лицето, обслужващо кредити, като му забрани да извършва определени сделки, дейности и/или операции;</p> <p>16. да отнеме лиценз на лице, обслужващо кредити, за извършване на дейност по обслужване на вземания.“</p> <p><u>Относно предложението за отпадане на чл. 46, ал. 2, т. 1, т. 2, т. 7, т. 9, т. 10</u> - в зависимост от тежестта на нарушенията надзорният орган ще следва да прецени какви конкретни мерки на въздействие във всеки конкретен случай да приложи.</p> <p>Назначаването на особен управител следва да допринесе за прекратяване на установени</p>
--	--	--

			<p>нарушения на закона от страна на лицето, обслужващо кредити, и има за цел да осигури защита на интересите на купувачите на кредити. Особеният управител би имал мандата да въведе необходимите промени в оперативната дейност и управлението на дружеството, за да гарантира спазването на приложимите нормативни изисквания. Правомощието на компетентния надзорен орган да налага мерки като назначаване на регистриран одитор или външен независим експерт при нарушения на закона от лице, обслужващо кредити, има за цел подобряване на прозрачността, като тези мерки следва да помогнат за преустановяване на установените нарушения на закона. Прозрачното и надеждно управление на вземанията по необслужвани кредити е в интерес както на купувачите, така и на кредитополучателите. Външните одитори и експерти предоставят независима оценка на дейността и практиките на дружеството, което допринася за гарантирането, че правата на тези заинтересовани страни се зачитат и защитават адекватно.</p>
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>Мярката по чл. 46, ал.2, т.3 следва да се измени както следва: „3. Да разпореда писмено освобождаването на едно или повече лица, оправомощени да управляват и представляват лицето, обслужващо кредити, когато те не отговарят на изискванията на този закон за заемане на длъжността или извършват системни тежки нарушения на задълженията по този закон.“</p> <p>Мярката по чл. 46, ал.2, т.4 следва да се измени както следва: „4. Да дава задължителни предписания за необходимите промени в правилата и процедурите по чл.8, ал.11 за отстраняване на противоречието им с този закон, освен когато промените се отнасят до защита правата на потребителите“.</p>	<p>Не се приема</p> <p>Приема се с редакция</p>	<p>Текстът на чл. 46, ал. 2, т. 3 става чл. 46, ал. 1, т. 5 и е редактиран така:</p> <p>„5. да разпореда писмено освобождаването на член на управителния или контролния орган или на едно или повече лица, оправомощени да управляват и представляват лицето, обслужващо кредити;“</p> <p>Текстът на чл. 46, ал. 2, т. 4 става чл. 46, ал. 1, т. 6 и е изменен така:</p> <p>„6. да дава задължителни предписания за необходими промени в правилата и процедурите по чл. 8, ал. 11, <u>т. 1 – 8</u>, освен когато промените се отнасят до защита правата на потребителите;“</p>

	<p>Мярката по чл.46, ал.2, т.11, следва да се измени както следва: „11. Да задължи лицето, обслужващо кредити и купувача на кредити по чл.36, да изменят сключения между тях договор за обслужване на кредити, ако той не отговаря на предвидените в този закон изисквания или нарушава задълженията, възложени им с този закон и актовете по прилагането му.“</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Компетентният орган по законопроекта няма и не следва да има правомощие да се намесва в договорните отношения между купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, нито да може да задължава една от страните да изменя уредени договорни отношения. В правомощията му е осъществяването на контрол за спазване на изискванията по чл. 36 от законопроекта, чието грубо или системно нарушение влече последиците по чл. 46, ал. 1, т. 13.</p>
	<p>Мярката по чл.46, ал.2, т.12 следва да се измени както следва: „12. Да забрани или ограничи дейността на лице, обслужващо кредити без необходимия лиценз.“</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В чл. 46, ал. 5, изречение второ, се съдържа изискване мерките по ал. 1. т. 1 да могат да се прилагат и относно лица, които осъществяват дейност без изискуемия за целите на ЗЛОККК лиценз.</p>
	<p>В чл. 46, ал. 2, т. 13, след думите „дейности и/или операции“, следва да се добави „докато не се отстранят констатираните нарушения“.</p> <p>Текстът на чл.46, ал.3 следва да завърши до израза „относно защитата на потребителите“, тъй като разпоредбата е твърде обща и не дава представа точно какви нарушения се визират.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Мярката по чл. 46, ал. 2, т. 13 (по последна редакция - чл. 46, ал. 1, т. 15) има за цел да предотврати възлагането и обслужването на нови вземания по необслужвани кредити, като по този начин се даде възможност на надзорния орган да извърши задълбочена надзорна проверка, която да установи дали лицето извършва и други нарушения на закона, след което да предприеме съответните мерки по компетентност, като в същото време осигури една превенция по отношение на репликирането на незаконосъобразното поведение.</p> <p>Предложението по чл. 46, ал. 3 не се приема, тъй като използваната формулировка кореспондира с тази по чл. 46, ал. 1, където са уредени аналогичните правомощия на другия компетентен орган - БНБ.</p>
	<p>Чл. 48, ал.2 трябва да отпадне, а ал.1 да се измени по следния начин: „Чл.48. Преди прилагане на мярка по чл.46 Българската народна банка или Комисията за защита на потребителите в рамките на своите правомощия трябва да предоставят възможност на адресата на мярката да изложи писмено в подходящ срок своите възражения и да</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Поради изключително високата социална чувствителност на дейността, надзорните органи следва да имат правомощията да налагат, бързи, ефикасни и ефективни ПАМ, които да предотвратят нарушения на действащото законодателство и да защитят социалния интерес в случай на неотложност. Неотложността на мерките предполага</p>

	ги обсъдят в акта за налагане на мярката.“		изключителна спешност, която дели да предотврати негативни ефекти върху цялата финансова система. Текстът на чл. 48, ал. 2 е редактиран така: <i>„(2) Българска народна банка и Комисията за защита на потребителите могат да не приложат ал. 1, когато е необходимо неотложно прилагане на мярка по чл. 46.“</i>
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>Чл.49, ал.2 и ал.3 следва да се изменят по следния начин:</p> <p>„(2) Административните актове на Българската народна банка и Комисията за защита на потребителите се мотивират и подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.</p> <p>(3) Административните актове по този закон подлежат на изпълнение след влизането им в сила, освен когато съдът допусне предварително изпълнение на акта. Предварително изпълнение на акта не може да бъде допуснато, когато с него се отнема лиценз, издаден по реда на този закон.“</p> <p>Считаме че чл.49, ал.6 следва да отпадне изцяло.</p> <p>Считаме че предвиденото в чл. 49, ал. 2 и ал. 3 правило, че издадените от на Българската народна банка и Комисията за защита на потребителите административни актове подлежат на незабавно изпълнение и изпълнението им не може да бъде спирано от съда, е необосновано и неприемливо нарушаване на правото на защита на дружествата, като нищо в дейността им не дава предпоставка за отклонение от общия режим на АПК за приложение на административните актове и тяхното обжалване. Текстът следва да се промени в следния смисъл:</p> <p>„(2) Административните актове на Българската народна банка и Комисията за защита на потребителите се мотивират и подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.</p> <p>(3) Административните актове по този закон подлежат на изпълнение след влизането им в сила, освен когато съдът допусне предварително изпълнение на акта. Предварително изпълнение на акта не може да бъде</p>	Не се приема	<p>Направените предложения са необосновани. Текстовете на чл. 49, ал. 2 и 3 са предвидени с оглед на спецификата на регулираните обществени отношения, както и с цел осигуряване на ефективност, ефикасност и бързина при упражняване на надзорните правомощия на компетентните органи.</p> <p>Текстът на чл. 49, ал. 3 е редактиран така:</p> <p><i>„(3) Административните актове по този закон се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Съдът не може да спре изпълнението на акта до окончателното произнасяне по жалбата.“</i></p>

	допуснато, когато с него се отнема лиценз, издаден по реда на този закон.“		
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>По отношение на определените в ЗЛОККК размери на приложимите глоби и имуществени санкции, настояваме същите да бъдат преосмислени и променени в съответствие с обществените отношения, които уреждат и защитават. Предложените размери са изключително високи, не държат сметка за икономическото състояние на тези дружества, както и дейностите, които те извършват. Наблюдава се тенденция предвидените санкции за административни наказания да бъдат сравними по размер с предвидените такива за кредитни институции, но без да се отчита съществената разликата в дейностите, които двата вида дружества извършват и икономическия им потенциал. За постигането на възпиращия ефект на административното наказание по отношение на кредитни институции, които са несъмнено едни от най-състоятелните правни субекти, не само на финансовия, но изобщо на националния ни пазар, е необходимо да бъдат въведени санкции със значителни размери. Пренасянето на тези високи по размер санкции по отношение на дружествата, обслужващи кредити, от своя страна, е необосновано и би представлявало сериозна пречка пред навлизането на нови участници на пазара, които биха могли да намерят по-лек и благоприятен режим за регистрация в друга държава членка.</p> <p>В този смисъл следните промени следва да бъдат предвидени в режима на определяне размерите на глобите и имуществените санкции по законопроекта.</p> <p>На първо място посочените минимума на санкциите следва да отпаднат. Законопроектът предвижда множество състави на административни нарушения, всеки от които разкрива различна степен на обществена опасност, която, при предложените минимума, наказващият орган не би могъл да отчете правилно. Като се отчита това и в Директивата не са въведени изисквания за минимални размери на санкциите, които да се въведат със съответните национални уредби.</p> <p>Предвидената имуществена санкция в чл. 50, ал. 2 от</p>	Не се приема	Относно размерите на имуществените санкции – същите са съобразени и актуализирани в съответствие с дейността на лицата, предмет на надзор, и спрямо близки във финансовия сектор регулации.

	<p>ЗЛОККК е неоснователно висока и следва да се намали. В други действащи закони, напр. съгласно чл. 185, ал. 1 от ЗПУПС, са предвидени значително по-ниски по размер санкции, като следва да се отчете, че регулираните обществени отношения са свързани със стабилността и сигурността на платежната система в страна и нарушенията разкриват висока обществена опасност. Въведената санкция в чл. 51, ал. 1, т. 1. е прекомерна по своя размер. Предвиденият максимум от 5 000 000 лв. или 5 на сто от общия годишен оборот на лицето по ал. 1 съгласно последния му отчет, одобрен от управителния му орган, би бил неспособен и вероятно би довел до изпадане в несъстоятелност на всяко от действащите към момента дружества на пазара. В много по-пълна степен би се постигнала целта на закона, ако вместо огромните по размер глоби, се предвиди забрана за последващо получаване на лиценз от нарушителя, или друга подобна мярка. Отново отбелязваме, че завишените размери на предвидените глоби и имуществени санкции, които в голяма степен са реакция на общественото отношение към вторичния пазар на просрочени кредити, ще препятства навлизането на нови играчи, може да доведе до оттегляне на някои от съществуващите, като по този начин, вместо да способства за по-доброто развитие на пазара и съответно по-лесното освобождаване на банките от натрупани просрочени експозиции, каквато е основната цел на Директивата, ще доведе до свиване на националния пазар.</p>		
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>Считаме че нормата на чл. 55 е твърде обща и следва да бъде преразгледана, като се предвидят отделни наказания за членове на органите за управление и контрол, тъй като от една страна те трябва да отговорят на значително завишени изисквания, спрямо други регулирани дружества и в същото време са заплашени от огромни по размер глоби, за които е предвидена възможност за ангажирането на личната им отговорност. Също така, предвидените в ЗЛОККК санкции, които КЗП може да налага, отново са значително по-големи от средните санкции предвидени в ЗЗП, които за повечето нарушения са в диапазона от 2000 до 5000 лв.</p>	<p>Приема се</p>	<p>Първоначално предложението в проекта на закон текст на чл. 55 се заличава, а текстът на чл. 56, ал. 1, т. 1 се изменя така:</p> <p><i>„Глоби и имуществени санкции за нарушения на правилата за защита на потребителите</i> Чл. 56. (1) На лице, обслужващо кредити, се налага имуществена санкция, когато: 1. не прилага подходяща политика съгласно изискването на чл. 8, ал. 11, т. 7, осигуряваща съответствие с правилата за защита, справедливо и етично третиране на</p>

	<p>В чл. 56 следва определението „подходяща политика“ да се прецизира, тъй като, при липса на предвидени нормативни образци, се създава несигурност, коя политика би била сметена за подходяща от контролните органи.</p> <p>Отбелязваме че въведената в § 1., ал. 1, т. 2 от ДР на ЗЛОККК дефиниция за „грубо нарушение“, според която грубо е всяко нарушение на императивните разпоредби в закона, свързаните с него актове, както и на глава четвърта, раздел „трети“ от Закона за защита на потребителите, което на практика означава, че всяко нарушение ще бъде квалифицирано като грубо и може да доведе до отнемане на лиценз. Понятието „грубо нарушение“ следва да се измени или да отпадне, а в дефиницията на „системно нарушение“ следва да бъде предвидено, че нарушенията трябва да са извършени в период от една година, за да е налице критерият за системност.</p>		<p><i>потребителите, в размер от 20 000 до 40 000 лв.;“</i></p> <p>Приема се и направеното предложение за заличаване на дефиницията за „грубо нарушение“.</p>
<p>Сдружение „Асоциация за управление на вземания“;</p> <p>Сдружение „Асоциация за отговорно небанково кредитиране“</p>	<p>В заключение отбелязваме, че с оглед защита на правната сигурност и търговския оборот, както и за постигане на по-голяма яснота относно приложението на законопроекта, следва да се добави изричното уточнение, че законът се прилага за кредити, които са прехвърлени на купувач на вземания или се възлагат на лице обслужващо кредити, след влизането му в сила. В този смисъл е и изричната разпоредба на чл. 2, §. 5, б. г) от Директивата, съгласно която Директивата не се прилага спрямо прехвърлянето на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договор за кредит преди 30.12.2023 г., като националният закон следва да транспонира и тази разпоредба на Директивата.</p>	<p>Приема се</p>	<p>В чл. 3 от законопроекта се създава се нова т. 4:</p> <p><i>„4. прехвърлянето на вземания по необслужвани договори за кредит, предоставени от кредитна институция, извършено преди влизането в сила на този закон.“</i></p> <p>В съответствие със Закона за нормативните актове нормативните актове по правило имат действие занапред, освен ако с изрична разпоредба не им е придадено обратно действие (чл. 14, ал. 1 от ЗНА). В чл. 2, параграф 5, буква „г“ от Директива (ЕС) 2021/2167 е предвидено, че изискванията <u>конкретно по отношение на прехвърлянето на вземанията по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции</u> (в това число изискванията чл. 39 и Глава III от</p>

			<p>законопроекта) не се прилагат за вземания, които вече са прехвърлени преди 29 декември 2023 г. За вземанията, които са предмет на прехвърляне след посочената дата, продавачите и купувачите на кредитите в обхвата на директивата ще следва да спазят предвидените в нея изисквания.</p> <p>С оглед горното и предвид инициираната процедура за нарушение срещу РБ, поради неспазване на сроковете за въвеждане на директивата, в § 4 от преходните и заключителни разпоредби на законопроекта е предоставен 6-месечен преходен срок от влизането в сила на закона в полза на купувачите на кредити, в рамките на който да адаптират дейността си към новите изисквания. Посоченият в директивата срок (29.12.2023г.) не може да бъде въведен в законодателството, доколкото адресатите на нормите не могат да съобразят поведението си с нормативен акт, който все още не е влязъл в сила, а директивата няма пряко приложим ефект.</p>
<p>Българска национална асоциация „Активни потребители“</p>	<p>С настоящото становище БНА Активни потребители (БНААП) съгласува проект на Закон за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, въвеждащ в българското законодателство изискванията на Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета относно лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС.</p> <p>БНААП изразява своето удовлетворение относно инициативата за създаване на ясна законодателна рамка, както и за навременната работа по транспониране и добро отразяване на европейските норми в национална законодателна форма относно лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити. Този законопроект създава предпоставки за постигане на добро равнище на защита на потребителите и въвежда регулация и механизми за надзор и контрол върху дейностите</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Органът с компетенции в областта на защитата на потребителите съгласно проекта на Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити е <u>Комисията за защита на потребителите</u>, (чл. 5, ал. 2 и чл. 42, ал. 3 от проекта на закон).</p> <p>При констатиране на нарушения представителното сдружение за защита на потребителите разполага с възможност за подаване на сигнал с приложени доказателства до КЗП, която, от своя страна, след извършване на проверка по случая, следва да упражни правомощието си по чл. 14, ал. 3 от законопроекта, ако установи, че са налице съответните законови предпоставки.</p> <p>Предложеното допълнение в разпоредбата на</p>

	<p>съпътстващи необслужвани кредити от потребители.</p> <p>С оглед засилване на представителността на гражданската инициатива за защита на правата на потребителите правим предложение за промяна в разпоредбата на чл.14, ал.3 от Законопроекта, като нормата следва да придобие следния вид:</p> <p>(3) Българската народна банка, отнема издадения лиценз на лице, обслужващо кредити, на основание ал. 1, т. 7, по мотивирано искане на Комисията за защита на потребителите или представително сдружение за защита на потребителите с приложени доказателства към него.</p> <p>С настоящото становище БНА „Активни потребители“ изразява подкрепа за представения Проект на Закон за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити и смята, че този законопроект е стъпка напред за надграждане на нивото на потребителска защита в сферата на кредитните правоотношения. Изграждането на стабилна правна рамка в сферата на потребителското кредитиране е формула за икономически успех за пазарната икономика като цяло и предразполага към ефективна защита на правата и интересите на всички потребители.</p>		<p>чл. 14, ал. 3 не може да бъде прието, тъй като компетентен орган в областта на защитата на потребителите съгласно законопроекта е КЗП. БНБ не разполага с правомощия за преценка по отношение на спазването на разпоредбите от законопроекта, регламентиращи защитата на потребителите, и предложеното пряко сезиране на БНБ от представителното сдружение би пречило компетентния орган (КЗП) да упражни своите правомощия и същевременно би довело до заобикаляне на правилото на чл. 5, ал. 2 от законопроекта.</p>
<p>Сдружение „Асоциация за защита на личните данни“</p>	<p>Подкрепяме инициативите за актуализация на националното законодателство в съответствие с европейските стандарти и за укрепване на защитата на правата на кредитополучателите. Проектът на Закон за лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити, представлява значима стъпка към хармонизирането на важен сектор от финансовата система в България. Въпреки това, призоваваме за провеждането на допълнителни дискусии и анализи относно някои от предложените разпоредби, с цел осигуряване на ефективно отговаряне на законопроекта на интересите на всички заинтересовани страни, при пълно зачитане на правата на субектите на данни и спазване на установените изисквания. Изразяваме становище, че предложеният законопроект не отчита в достатъчна степен съществуващи вече регулации. За да се постигнат целите на предложения законопроект за повишаване на прозрачността и справедливостта, е необходимо той да</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Съгласно легалната дефиниция по чл. 4, § 7 от Регламент (ЕС)2016/679, „администратор“ на лични данни е всяко физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, която сама или съвместно с други определя целите и средствата за обработването на лични данни; когато целите и средствата за това обработване се определят от правото на Съюза или правото на държава членка, администраторът или специалните критерии за неговото определяне могат да бъдат установени в правото на Съюза или в правото на държава членка. По смисъла на това определение, администратор на лични данни е качество, което даденото физическо или юридическо лице придобива от момента на започване на обработване на лични данни, съгласно определенията за това цели. Следователно,</p>

бъде съобразен с изискванията за защита на личните данни и правата на физическите лица, установени с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април www.mydata.bg 2 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни (Общ регламент относно защитата на данните - ОРЗД).

Конкретни предложения и мотиви

1. Предлагаме отпадане на текстове от чл. 18, ал. 3, обхващащи защитата на личните данни, а именно текстовете, посочени в точки от 9 до 13 включително. Мотиви:

Предложеният подход създава потенциал за объркване и може дори да въведе противоречия с вече съществуващите изисквания на ОРЗД. Важно е новият закон да бъде интегриран по начин, който подобрява яснотата и съгласуваността на регулаторната рамка, без да дублира или компрометира съществуващите задължения за информираност и прозрачност. Взимайки предвид изчерпателното съдържание на уведомлението, което кредитополучателите трябва да получават в определени моменти съгласно предложени текст на чл. 18 от законопроекта и съпоставяйки го с действащите от 2018 г. изисквания на чл. 12-чл. 14 от ОРЗД, се създава впечатлението, че досега купувачите на кредити, лицата, обслужващи кредити, и кредитните институции са били освободени от задължението да предоставят на субектите на данни необходимата информация по чл. 13 и чл. 14 от ОРЗД. **Респективно, че до приемането на законопроекта, в разрез с техните права по ОРЗД, субектите на данни не са били информирани за обработката на личните им данни във връзка с извършените прехвърляния на техни вземания.**

Като оставя място за подобни предположения, цитираният проект на норма въвежда отклонение от актуалната съдебна практика, която счита, че освен задължението за уведомление по чл. 99 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), задължението за

имайки качеството „администратор“ *ex lege*, всяко лице, което обработва лични данни при и по повод на прехвърляне на вземания е обвързано с всички произтичащи от тази дейност задължения по Регламент (ЕС) 2016/679. Приемането на нов, специален закон, нито облекчава нито утежнява наличния вече режим и присъщите правни задължения за администратора на лични данни.

На следващо място, неправилно се прилага по отношение на законопроекта за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити разпоредбата на чл. 13 от Регламент (ЕС) 2016/679 – предоставяне на информация при събиране на лични данни от субекта на данни. Видно от предмета на проекта личните данни, които купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, ще обработват не биха могли да бъдат събрани директно от засегнатия субект на данни. Следователно, единствено относимата норма по възражението е тази на чл. 14 – информация, предоставяна, когато личните данни не идват от субекта на данните. И в този случай, изразеното разбиране не кореспондира с целите на проекта и с тези на Регламента. Целта на законопроекта е разписана в чл. 2 от същия: *„Законът има за цел да насърчи развитието на вторичния пазар на необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, при установени предпазни механизми за гарантиране защита правата на кредитополучателите.“*. От своя страна, обработването на лични данни се явява неразделен елемент от дейностите по законопроекта, но не и негов предмет. В този смисъл, чл. 18 от законопроекта предписва задължение за купувачите на кредити, съответно кредитните институции или лицата, обслужващи кредити, за предоставяне на широк набор от необходима информация за защита на

	<p>предоставяне на информация съгласно чл. 13 и чл. 14 от ОРЗД, като отделно такава, следва задължително да бъде изпълнено, за да се счита, че обработката на личните данни е извършена законосъобразно (Решение № 12741 от 24.10.2017 г. по адм. д. № 5234/2016 г., V отд. на ВАС, Решение № 791 от 18.01.2019 г. по адм. д. № 6189/2017 г., V отд. на ВАС).</p> <p>Въвеждането на новия текст би могло да бъде оправдано, само ако целта му е да се уточнят, разширят или актуализират съществуващите разпоредби относно предоставянето на субектите на данни на необходимата информация съгласно ОРЗД, особено ако това води до по-добра съгласуваност с международни стандарти или отговаря на нови предизвикателства в областта на защитата на данните.</p> <p>Както е видно, обаче, сравнителният анализ на обема информация, която се предоставя съгласно изискванията на ОРЗД, и информацията, предоставена съгласно предложения текст на нормата чл. 18 от законопроекта, показва обратното. Обемът на информация, описан в чл. 18, ал. 3, т. 9-т. 13 от законопроекта, е стеснен само до определени аспекти относно условията за обработка, регулирани с чл. 13 и чл. 14 от ОРЗД. В този смисъл, предложените текстове, касаещи подробности около предоставянето на необходимата информация, свързана със защитата на личните данни, включени в уведомлението по чл. 18 от законопроекта, следва да бъдат изцяло премахнати и да останат валидни вече въведените изисквания с ОРЗД.</p>		<p>това лице/кредитополучател/субект на данни в качеството му на потребител. Така, уведомлението по чл. 18 нито е нормативно приравнено, нито цели да субституира това по чл. 14 от Регламент (ЕС) 2016/679.</p> <p>В допълнение, следва да се има предвид, че реквизитите по чл. 18, ал. 3 (по последна редакция ал. 4) от ЗЛОККК изцяло кореспондират с тези по чл. 14 от Регламент (ЕС) 2016/679:</p> <p>Чл. 18, ал. 4, т. 1-8 от законопроекта изцяло кореспондират с чл. 14, § 1 от Регламент (ЕС) 2016/679, докато останалата информация по т. 9-14 отговаря на изискванията на чл. 14, § 2 от Регламент (ЕС) 2016/679.</p>
<p>Сдружение „Асоциация за защита на личните данни“</p>	<p>2. Добавяне на нова алинея към чл. 17, а именно: <i>Чл.17, ал.8. „Обработването на специални категории данни по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/679 с цел защитата на икономическия интерес на определени субекти в рамките на прилагането на механизми за справедливо третиране на кредитополучателите може да бъде извършено и поради защита на важен обществен интерес по смисъла на чл.9, пар.2, б. ж) от Регламент (ЕС) 2016/679.</i></p> <p>Мотиви: Директива (ЕС) 2021/2167 („Директивата“) изисква от</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложенията за задаване на дефиниция на „важен обществен интерес“ като такъв с цел защита на икономическия интерес на определени субекти не кореспондира с предмета, целта и духа на проекта на закон. Практиката да се дописват правила от общ характер (каквито въвежда Регламент (ЕС) 2016/679) посредством секторно законодателство, от което същевременно да се извеждат общи дефиниции, не е допустима при спазване изискването за правна сигурност и</p>

държавителенки да приложат правила относно етичното и справедливо третиране на кредитополучателите. Тези постановки са интегрирани в чл. 8, чл. 17 и чл. 36 от предложението законопроект. Практиката в сектора показва, че често едно лице, изпаднало в ситуация на задължияност, може да се дължи на специфична или сложна житейска ситуация, в която се намира лицето в даден момент. Същевременно, тези житейски ситуации често са свързани със здравословни проблеми, увреждания или принадлежност към уязвима в социално-икономически статус група.

Справедливото третиране на кредитополучателите, особено на тези в уязвимо положение, е от съществено значение за поддържането на социалната справедливост и финансовата стабилност, и в това отношение въведените изисквания със законопроекта преследват една значима цел.

От друга страна, ефективното изпълнение на задълженията за справедливо и етично третиране на кредитополучателите би могло да доведе до директно или индиректно обработване **на изначално забранени за обработка специални** категории лични данни, по смисъла на чл. 9 от ОРЗД, освен ако е възможно да се установи ясно и недвусмислено правно основание. Традиционно сме разчитали на изричното съгласие, което е приемливо, когато физическото лице е в състояние да предостави такова съгласие, чувства се комфортно, и администраторът наистина може да получи съгласие, което да отговаря на критериите за „свободно изразено“. В контекста на етичното и справедливо третиране на кредитополучателите, обаче, подчиняването на обработката на специални категории лични данни на правно основание по смисъла на чл. 9, параграф 2, буква "а" от ОРЗД крие рискове от неизпълнение на критериите на чл. 7 от ОРЗД относно даването на съгласието. Така например, при сценарии, в които кредитополучател е категоризиран като „клиент в уязвимо състояние“, изискването за свободно дадено съгласие е трудно доказуемо. Такова лице по-скоро ще бъде изправено пред т. нар. „избор на Хобсън“, който описва ситуация с

предвидимост. Предложеното решение от Обединеното Кралство не осигурява идентично ниво на защита на личните данни спрямо това в ЕС и следователно не може да бъде възприето в настоящия случай. В континенталната законодателна практика въвеждането на понятие от обществен интерес налага формулирането и дефинирането на такъв по отношение на група хора или зададена цел, която е вменена за постигане от публичните органи или от оправомощени от тях субекти. В настоящия случай не следва да бъде въведено определение в допълнителни разпоредби на законопроекта, което да задава обратна дефиниция – извеждане на обществен интерес от правния статус на дадени лица, а именно този на кредитополучатели. Това противоречи на самата разпоредба на чл. 9, § 2, б. ж) – тази норма налага наличието на законодателно дефинирани причини от обществен интерес, представляващи правно основание за обработване на специални категории данни. В случая се предлага именно обратното. Същевременно, позоваването на чл. 9, § 2, б. а) е изцяло неотнормено – по дефиниция предоставянето на съгласие по смисъла на чл. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679 следва да е свободно и да подлежи на оттегляне и именно по тази причина § 4 от него предвижда: *„Когато се прави оценка дали съгласието е било свободно изразено, се отчита най-вече дали, inter alia, изпълнението на даден договор, включително предоставянето на дадена услуга, е поставено в зависимост от съгласието за обработване на лични данни, което не е необходимо за изпълнението на този договор.“* Т. е. позоваването на чл. 9, § 2, б. а) по подразбиране е неприложимо като валидно правно основание за обработване на лични данни. Доколкото целта на предложението на

	<p>фиктивен избор на опции. Това от своя страна би създадо затруднение за купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, които ще бъдат поставени пред въпроса дали да нарушат закона за защита на личните данни, за да постъпят правилно с такива лица или не.</p> <p>Също така, трябва да се вземе под внимание, че при индиректното събиране на специални категории данни, не винаги е възможно към момента на събирането им, ясно и категорично да се идентифицира, че тази информация за кредитополучателя попада именно в обхвата на чл.9 от ОРЗД. Това е особено валидно в случаите, когато информацията не съдържа пряко споменаване на здравословно състояние или друга чувствителна информация, но въпреки това предоставя достатъчно основание за извеждане на заключения относно такива аспекти. Пример за това е, когато се правят корекции в погасителния план или при процеса по възстановяване на дългове на длъжник поради здравословни причини, без да се посочва конкретно здравословното състояние на лицето. Самият факт, че са направени такива корекции, може да подскаже за наличието на здравословни проблеми, което превръща тази информация в данни от специални категории съгласно ОРЗД.</p> <p>Директно, както и индиректно събиране на специални категории данни може да възникне и в много други ситуации, като например:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. при реструктуриране на дългове за лица със здравословни проблеми: Когато кредитополучател се сблъска със сериозни здравословни проблеми, които влияят на неговата способност да изплаща дълга си, купувачите на кредити или лицата, обслужващи кредити могат да изискат информация за здравословното състояние на лицето, за да се разработи подходящ план за реструктуриране на дълга. Това може да включва отсрочка на плащанията или намаляване на месечните вноски. 2. при подкрепа за лица във финансова затрудненост поради увреждания: Лица с увреждания могат да се нуждаят от специални условия за обслужване на техните 		<p>Сдружението е кредитополучателите да се ползват със завишена защита, то валидното правно основание е чл. 9, § 2, б. е) от Регламент (ЕС) 2016/679 и за използването на това основание не е необходимо разписването на изричен текст в проекта на ЗЛОККК.</p>
--	---	--	---

кредити, включително промени в начина на комуникация или специфични улеснения за изплащане на дълга. В такива случаи, обработката на информацията относно физическите увреждания е необходима, за да се осигури адекватна подкрепа.

3. При подкрепа на определени социално-икономически групи, като например хора от малцинствени общности или лица, живеещи в социално-икономически неблагоприятни райони. За целите на идентифицирането на тези лица и предлагането на справедлив подход може да се наложи обработката на данни, разкриващи етнически произход или социално-икономически статус. Същевременно, следва да се отчете, че активното ангажиране с икономическите неравенства и подкрепата за икономическото благополучие на лица в трудни житейски ситуации или принадлежащи към уязвими групи са критични за насърчаването на социалното равенство. Подчертаването на нуждата от справедливо отношение намира отражение в дефиницията за корпоративна социална отговорност (КСО), въведена от Европейската комисия. Тази отговорност трябва да бъде въведена в законодателствата на държавите-членки. Освен това, компаниите трябва да интегрират социалните и екологични грижи в своите бизнес операции и при взаимодействието им с техните заинтересовани страни на доброволни начала. Тази социална отговорност включва и един внимателен подход към кредитополучателите, които са в неравностойно положение. Справедливостта, разбрана като морална правота, е основополагаща за поддържането на социален ред и хармония в обществото и следва да е въплътена в законодателството и практиките на всички държавни институции.

От друга страна, Речникът (10) на ОРЗД дава възможност за определена гъвкавост, позволявайки на държавите-членки да упражнят дискреция при формулирането на конкретни правила за обработка на специални категориични данни. Тази свобода на преценка позволява адаптирането на националното законодателство към конкретните нужди и обстоятелства, с които се сблъскват купувачите на

	<p>кредити и лицата, обслужващи кредити. В този контекст, нашето предложение за въвеждане на правна уредба, която да улесни обработката на специални категории данни по причини от важен обществен интерес, е пряко вдъхновено от тази свобода на преценка.</p> <p>Съгласно член 9, параграф 2, буква "ж" от ОРЗД, обработването на специални категории лични данни е допустимо, когато това се извършва поради причини от важен обществен интерес, съобразно законодателството на Съюза или на държавата членка. Включването на защитата на икономическото благосъстояние на определени лица като условие за значим обществен интерес е основано на разбирането, че индивидуалната икономическа стабилност е тясно свързана с по-широкото обществено и икономическо здраве. В този контекст, въвеждането на изрична правна уредба се явява необходимо, за да се осигури практическата възможност за изпълнение на изискванията за справедливо третиране в съответствие със законодателството за защита на личните данни. В противен случай съществува реален риск разпоредбата да остане без практическо приложение и да не донесе предвидената полза за кредитополучателите.</p> <p>Именно този подход е възприет от английския законодател, като защитата на икономическия интерес на определени субекти е изрично посочен като важен обществен интерес и представлява основание за обработка на специални категории данни, въведено изрично с Част 2, Приложение 1 на Закона за защита на данните от 2018 г. Възприемането на подобен подход и в националното ни законодателство ще позволи по-ефективното прилагане на механизмите за справедливо третиране на кредитополучателите, като същевременно се спазват основните принципи на защита на данните. Такива мерки ще гарантират, че всички действия се извършват в пълно съответствие с ОРЗД, като същевременно се отговаря на специфичните нужди на кредитополучателите.</p>		
<p>Сдружение „Асоциация за</p>	<p>3. Във връзка с изискванията за съхранение на данни, които следва да бъдат съобразени с нормите за защита</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Относно обема от обработваните данни, както и сроковете за съхранението им следва да се</p>

<p>защита на личните данни“</p>	<p>на личните данни и правата на физическите лица, предлагаме да се внесат следното изменение в текстовете на чл. 20, като сроковете за съхранение по ал.3 се прецизират и във връзка с давностните срокове:</p> <p><i>чл. 20, ал. 1, т. 2 да се прецизира по следния начин: „относимата кореспонденция с купувача на кредити и с кредитополучателя, във връзка с доказването на изпълнението на задълженията по настоящия закон“</i></p> <p>Тези предложения за изменения целят да гарантират, че изискванията за съхранение на данни са в съответствие със законодателството за защита на личните данни, като същевременно се уважават и защитават правата на физическите лица.</p> <p>Мотиви:</p> <p>Въведеното изискване в чл. 20, ал. 2 от проекта на Закон за лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити, относно задължението за съхранение на документи, в това число и записи на телефонни разговори с кредитополучателите, за период от пет години след прекратяване на договора за обслужване на вземания, поражда въпроси относно съответствието с принципите на ОРЗД. В този контекст, текстовете следва да бъдат прецизирани както по отношение на обема на съхраняваната информация, така и по отношение на изчисляване на сроковете за съхранение.</p> <p>По отношение на обема съхранявана информация:</p> <p>Проектът на Закон за лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити, въвежда задължение за съхранение на цялата кореспонденция със субектите на данни за период от пет години след прекратяване на договора за обслужване, без да се взема под внимание дали тази обширна информация е „относимата“. Това поражда опасения относно съответствието с принципите на „свеждане на данните до минимум“ (чл.5, пар.1, буква „в“) от ОРЗД и на принципа „ограничение на съхранението“ (чл.5, пар.1, буква „д“) от ОРЗД). При този текст на закона, данните за един субект не просто няма да бъдат сведени до минимум, но ще бъдат възпроизведени в стотици, а понякога и хиляди файлове.</p>	<p>отчетат два елемента:</p> <p>На първо място, с чл. 20 се определя необходимия минимум обем от информация, която лицето, обслужващо кредити съхранява. В законопроекта не е въведено задължение за записване на разговори с кредитополучателя, но в случай, че купувачът на кредити осъществява такава е въведен максимален срок на съхранение на тези записи. Както беше посочено и в отговора по първото възражение, всеки администратор на лични данни следва да спазва всички изисквания на Регламент (ЕС) 2016/679 и да може да докаже спазването им във всеки един момент (т.нар. принцип на отчетност по същия регламент). Съгласно чл. 25 от него, всеки администратор на лични данни следва да предвиди защита на данните на етапа на проектиране и по подразбиране. Един от елементите на защита на личните данни на етапа на проектирането е изграждането на такива системи за съхранение на личните данни, посредством прилагането на подходящи технически и организационни мерки, че да не се допуска не само неправомерен достъп, но и последващо обработване на наличните лични данни за цели, различни от тези, за които са първоначално събрани и обработени. Приложени към чл. 20 от ЗЛОККК тези изисквания предполагат при осъществяване на запис на разговори с кредитополучатели, купувачите на кредити да изградят система, която да гарантира неразпоространяване на записите, прослушване само за конкретни цели (в зависимост от хипотезите – законови, защита на правни интереси в съдебни производства, защита на легитимен интерес), периодичен преглед на мерките за сигурност и изтриване на записите при изтичане на срока за съхранение (отново при спазване на принципа за отчетност). Същевременно, самият кредитополучател –</p>
---------------------------------	---	---

	<p>Допълнително, подобно изискване би довело до създаването на значителни обеми от информация за субектите на данни, което би поставило и икономическите субекти пред предизвикателството да изпълнят необходимите технически изисквания за осигуряване на сигурност, цялостност и неприкосновеност на информацията. В контекста на съвременните дигитални условия, дружествата (като цяло, не само от този сектор) използват разнообразни методи за комуникация със субектите на данни, като SMS съобщения, електронна поща, писма, телефонни обаждания, което прави изискването за съхранение на цялата кореспонденция значително непрактично и крие рискове от нарушаване на ОРЗД.</p> <p>Записите на разговори и други форми на комуникация биха могли да бъдат съхранявани за кратки периоди в зависимост от тяхната релевантност и необходимост за изграждане на доказателствена база при определен вид спорове и във връзка с вече действащи закони, а също и за мониторинг на качеството на обслужването, но не считаме, при никакви обстоятелства, че това е приемливо за посочените в проектозакона цели и дълги срокове.</p> <p>В Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД) често се отдава значение на контекста и намеренията, стоящи зад обработката на данни. В случаите, когато основната цел на обработката на аудио записи не е идентификация или автентикация на лицата, и са предприети адекватни мерки за предотвратяване на такава употреба, съответните данни не би следвало да се разглеждат като биометрични². Въпреки това, това не елиминира риска от неоторизиран достъп или неправомерно използване на данните. В случай на изтичане на такива данни, съществува реална възможност те да бъдат обработени чрез биометрични технологии за цели, свързани с идентификация или автентикация, което крие рискове за защитата на личната неприкосновеност. Този риск е особено значителен предвид напредъка в технологичните разработки, възможностите за анализ на данни, както и развитието на генеративните модели на изкуствен интелект.</p>		<p>субект на данни има право на достъп до тези данни при условията и по реда на същия Регламент (ЕС) 2016/679. С оглед на изложеното, не считаме, че това обработване на лични данни налага извод за прекомерност, доколкото гарантира и права на кредитополучателя.</p>
--	---	--	--

	<p>Злоупотребата с биометрични данни чрез напредналите технологии, може да има дълбоки последствия, вариращи от разпространениена дезинформация и накърняване на репутацията до сериозни нарушения на личната сигурност и злоупотреби с идентичността. Това поставя на преден план необходимостта от строг контрол и защита на личните данни, особено когато става въпрос за съхранението на разговорите. В допълнение, заслужава внимание фактът, че в самата Директива не е предвидено изрично изискване за съхранение на записите. Въз основа на това наблюдение, считаме, че в настоящата формулировка, чл. 20, ал. 1, т. 2, нарушава ОРЗД и противоречи и на чл. 25 от Директивата. От текста на Директивата, става ясно, че основната цел на съхранението на документацията, е асоциирана с упражняването на правомощията на компетентните органи и осъществяването на надзор, възложен им съгласно специалния закон, арг. чл. 11, т. 4 от самата Директива). В тази връзка, изискването за съхранение на документация следва да бъде прецизирано и ограничено до тази документация, която е относима към доказването на изпълнението на задълженията на регулираните икономически субекти по закона.</p>		
<p>Сдружение „Асоциация за защита на личните данни“</p>	<p>По отношение на сроковете за съхранение: Съгласно Директивата тези срокове следва да бъдат съобразени с прекратяването на договора за обслужване на кредити или с периода на законоустановения давностен срок, приложим в държавата членка по произход, като в никакъв случай този срок не може да надвишава 10 години. Считаме, че въведения в проектозакона срок, без отчитането на съществуващите давностни срокове в националното законодателство, може да доведе до съхранение на данните на лицето за десетки години и неоправдано дълъг период в разрез с изискванията за защита на личните данни. Съгласно ОРЗД, личните данни трябва да се съхраняват само за периода, необходим за целите, за които се обработват, като се спазва принципът за минимизиране на данните. Пропорционалността на такава обработка, изразяваща се в съхранение на тези данни се явява критичен въпрос,</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Срокът за съхранение на лични данни по Регламент (ЕС) 2016/679 следва да е определяем или определим, съобразно целите, за които се обработват личните данни. С предложението на чл. 20 от ЗЛОККК е въведен срок от 5 години, който кореспондира с общия давностен срок по чл. 110 от Закона за задълженията и договорите. Същият е разумен, правно обоснован и предвидим срок за съхранение на лични данни. От него се ползват всички страни при предявяване на евентуални претенции.</p>

	<p>който изисква внимателен анализ, при който трябва да се вземат под внимание потенциалните рискове за правата и свободите на субектите на данни, произтичащи от дългосрочното съхранение на лична информация. Предложените срокове за съхранение в законопроекта поставят под въпрос това основно изискване, като потенциално водят до неоправдано дълги периоди на съхранение на лични данни, които могат да засегнат правата и свободите на субектите на данни. С оглед на изложеното, е рационално да се преразгледа срокът за съхранение в съответствие с Директивата, и давностните срокове, като се търси баланс между необходимостта от защитана интересите на всички страни и спазването на изискванията за защита на личните данни.</p> <p>Заключение</p> <p>Проектът на Закон за лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити представлява важна стъпка към хармонизирането на сектора от финансовата система в България. Въпреки това, за да се гарантира, че новият закон е в пълно съответствие с европейските стандарти за защита на личните данни и правата на кредитополучателите, е необходимо да се проведат допълнителни обсъждания и анализи. Считаме, че на разгледаните моменти в становището трябва да се обърне особено внимание. Само чрез такъв подход може да се постигне баланс между необходимостта от ефективно управление на необслужвани кредити и защитата на основните права и свободи на кредитополучателите.</p> <p>Важно е да се подчертае, че защитата на личните данни не е просто юридическо изискване, а основополагащ принцип, който подкрепя прозрачността, доверието и справедливостта във финансовата система и обществото като цяло.</p>		
<p>Омбудсман на Република България</p>	<p>По повод предложения за обществено обсъждане ЗЛОККК изразявам следното становище:</p> <p>На първо място бих искала да подчертая необходимостта от ЗЛОККК, с цел защита правата на гражданите при прехвърляне на задължения по договори за кредит. С него в голяма степен ще се пресекат недобросъвестните</p>	<p>Приема по принцип</p>	<p>Представеното становище не съдържа конкретни предложения за изменение и допълнение на текстовете на законопроекта.</p>

практики, използвани понастоящем от колекторските фирми, ще се осигури по-ефективна защита на интересите на кредитополучателите.

Със ЗЛОККК се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета относно лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити.

Както вече съм посочила в становище относно внесен през 2022 г. в Народното събрание Законопроект за събиране на вземания по потребителски договори, транспортирането на посочената Директива трябва да бъде един от приоритетите при регулиране дейността на колекторските фирми.

Сигналите и жалбите на граждани до омбудсмана срещу фирмите за бързи кредити и колекторските фирми са свързани основно с отказ да им се предостави ясна и детайлна информация относно актуалния размер на задължението, отказ да им бъде предоставено копие от договора за кредит и съпътстващите го документи, агресивен подход при събиране на задълженията – проблеми, които намират законодателно решение в предложения за обществено обсъждане законопроект.

От изключителна важност са предвидените в чл. 17 от ЗЛОККК задължения на купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити: да зачитат и защитават неприкосновеността на личния живот на кредитополучателите; да прилагат правила за етично поведение и комуникация с кредитополучателите; да не прилагат агресивни търговски практики; да осъществяват комуникацията си с длъжника единствено чрез осъществяване на телефонни повиквания или отправяне на искания в писмена и електронна форма, адресирани лично до него.

Гаранция за защита на интересите на гражданите е и справедливото третиране на кредитополучателите, вкл. предоставянето им на:

- ясна и детайлна информация за дължимото задължение, размера на вземането, неговото основание, дата на настъпване на изискуемост на вземането, погасените до момента суми и всички дължими суми, включително

	<p>главница, лихва, такси и други разходи като се посочи използваната методика за тяхното изчисляване;</p> <ul style="list-style-type: none"> - копия на документи, свързани с кредита при направено писмено искане; - информация за възможностите за извънсъдебно разрешаване на възникнали спорове. <p>В ЗЛОККК е установена ясна и точна процедура за подаване на жалби от кредитополучателите – както пред лицата, обслужващи кредити, така и пред надзорните органи – БНБ и Комисията за защита на потребителите. Регламентирането на широки правомощия на органите по контрол при извършвани от тях проверки е допълнителна гаранция за правата на гражданите.</p> <p>Предвиденият в Глава втора от ЗЛОККК лицензионен режим за извършването на дейността по обслужване на вземания по необслужвани банкови кредити допринася за осъществяването на ефективен контрол върху колекторските фирми и извършването от тях извънсъдебно събиране на вземания. Също така, повишава прозрачността, предвидимостта и правната сигурност при обслужването на вземания по необслужвани кредити.</p> <p>Адмиравам и създаването на отделен регистър, в който да бъдат вписани лицата, обслужващи кредити и който е публичен и се актуализира редовно.</p> <p>В заключение, изразявам увереност, че с приемането на ЗЛОККК ще бъде постигната прокламираната в него цел, а именно - да бъде насърчено развитието на вторичния пазар на необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, при установени предпазни механизми за гарантиране защита правата на кредитополучателите.</p>		
<p>Висш адвокатски съвет</p>	<p>На 09.02.2024 г. на Портала за обществени консултации към Министерския съвет е качен Проект на Закон за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, с който у нас биват въведени изискванията, които поставя Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета относно лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС (Директива (ЕС) 2021/2167,</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В рамките на дейността на лицата, обслужващи кредити, по чл. 6, ал. 2 от проекта на ЗЛОККК не са включени дейности по правно съдействие, правни консултации и процесуално представителство. Твърдението, че в обхвата на възприетата в законопроекта дефиниция за дейности по обслужване на кредита (съответстваща на предвиденото и в чл. 3, т. 9 от</p>

	<p>Директивата). Основната цел на Директивата е хармонизация на мерките и правилата за разрешаване на проблема с високите равнища на необслужвани кредити и предотвратяването на тяхното бъдещо натрупване. Предвид взаимосвързаността на банковите и финансовите системи в ЕС, съществуват значителни рискове от разпространяване на отрицателните последици за икономическия растеж и финансовата стабилност сред отделните държави членки. В тази връзка с предложения проект се създават редица мерки, насочени към преодоляване на проблемите с необслужваните кредити посредством развитие на стабилен вторичен пазар, позволяващ усвояване на излишъка от необслужвани кредити от кредитните институции, създаване на по-добри условия за трансграничното прехвърляне на необслужвани вземания по кредити, както и осигуряване на високи нива на защита на интересите на кредитополучателите. Част от тези мерки е и създаването на правна регламентация по отношение на лицата, обслужващи кредити (чл. 6 от Проекта) и лицата, купувачи кредити (чл. 7 от Проект), като е предвидено производство по издаване и отнемане на лиценз във всички случаи в, които се определено лице, упражнява правата и изпълнява задълженията от името на купувача на кредити по необслужван кредит, предоставен от кредитна институция, и извършва една или повече от следните дейности:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. събиране или възстановяване от кредитополучателя на дължими плащания по договор за кредит; 2. предоговаряне с кредитополучателя на условията по договора за кредит в съответствие с дадените от купувача на кредит указания, когато лицето, обслужващо кредити, не е „кредитен посредник“ съгласно определенията в § 1, т. 9 от допълнителните разпоредби на Закона за потребителския кредит и § 1, т. 8 от допълнителните разпоредби на Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители; 3. администриране на жалби от кредитополучатели; 	<p>директивата определение), са включени дейности, чието осъществяване се възлага на адвокати, поради необходимостта от юридически познания, е некоректно и необосновано поради следните съображения:</p> <ul style="list-style-type: none"> • На първо място, <u>никъде в дефиницията по чл. 3, т. 9 от директивата, респ. нито в тази по чл. 6 от законопроекта не е посочено</u>, че правните консултации и представителство са включени в кръга на дейност на лицето, обслужващо кредити. Следователно твърденията за нарушаване на свободата на адвокатската професия са необосновани, доколкото и в самия Закон за адвокатурата (ЗА) в чл. 24 <u>не са включени дейности по обслужване на вземания</u>. Ако в своята досегашна практика адвокатите традиционно са извършвали подобни дейности, то това произтича не по силата на правната уредба и в частност - ЗА, а единствено от липсата на изрична забрана, доколкото дейността по събиране на вземания по необслужвани кредити е <u>нерегулирана</u> понастоящем. • Твърдението, че дейността по обслужване на кредити изисква юридически познания не съответства на предвиденото в директивата и съответно в законопроекта. Наличието на юридическа правоспособност и професионална квалификация в областта на правото не са необходими и задължителни условия за извършването на дейност като лице, обслужващо кредити (с арг. от чл. 5, параграф 1, буква „в“ и чл. 7, параграф 2, буква „г“ от Директива 2021/2167, както и от чл. 8, ал. 8, т. 2 – 3 и чл. 9, ал. 2, т. 8 от законопроекта). • Дейностите по предоставяне на правни консултации и процесуално представителство са хоризонтални по своя характер и могат да бъдат приложени за неограничено широк кръг обществени отношения. Последното
--	---	---

	<p>4. информиране на кредитополучателя за всяка промяна в лихвените проценти или таксите, както и за евентуални дължими плащания по договора за кредит.</p> <p>Вижда се обаче че в обхвата на възприетата от българския законодател твърде широка дефиниция за дейности по обслужване на кредита, която, впрочем почти буквално възпроизвежда съдържанието се в чл. 3, т.9 от Директива определение, попадат и редица дейности, чието осъществяване традиционно се възлага на адвокат, адвокатско дружество или съдружие, предимно поради необходимостта от юридически познания. И в действителност редица адвокати в рамките на своята професионална дейност консултират свои клиенти във връзка със събиране на вземания по кредити, оказват различни форми на съдействие по повод извънсъдебното събиране на вземания, подпомагат преддоговорния процес и процесът по водене на кредити във връзка с възможно преддоговаряне с кредитополучателя на условията по договора за кредит и други. По същество тези и други подпомагащи дейности, които наподобяват или са идентични по съдържание и обхват с дейностите по обслужване на кредити по смисъла на Проекта за Закон за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити са част от адвокатската дейност по смисъла на чл. 24 ЗАдв. Същевременно в предложението Проект българският законодател не се възползва от дерогационното правомощие, дадено му с чл. 2, т. 6 от Директивата, с което от обхвата на закона да бъдат изключени адвокатите, адвокатските дружества и съдружия, които осъществяват дейности по обслужване на кредити в рамките на своята професионална дейност. При това положение Висшият Адвокатски съвет изразява своите опасения, че предложеният законопроект, и в частност чл. 3 от него, създава потенциална заплаха да бъде наложено едно недопустимо ограничение пред свободата на адвокатската професия чрез налагане на изискване за лиценз за извършване на дейности, които са част от професионалната дейност на адвоката, да се създадат условия за неравно и нееднакво третиране на субекти,</p>		<p>обстоятелство обаче само по себе си не удостоверява автоматично наличието на специализация на адвокатската професия във всяка сфера на дейност, за която може да бъде получено <u>правно</u> обслужване. Напротив, дейността по обслужване на необслужвани вземания изисква е дейност със специфичен предмет, чието извършване изисква професионална специализация в областта.</p> <p>В настоящия случай разрешаването на адвокат, адвокатско дружество или съдружие да извършват тази дейност би представлявало заобикаляне на установения в директивата правен режим, включващ удостоверяване на професионални умения, знания, опит <u>конкретно в областта на обслужването на вземания</u>, както и редица други изисквания в рамките на лицензионната процедура.</p>
--	---	--	---

	<p>намиращи се в еднакво положение (<i>пгъй като дерогационното правомощие в Проекта е упражнено единствено по отношение на съдебните изпълнители</i>), а така и да бъде създадена нормативна уредба, която колидира с Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 г. относно улесняване на постоянното упражняване на адвокатската професия в държава членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията (ОВ Б 77,14.3.1998 г., стр. 36) чрез въвеждане на пречки пред свободното упражняване на адвокатската професия. Затова и считаме, че е императивно наложително българският законодател да се възползва от дерогационното правомощие, което чл. 2, т. 6 от Директивата му предоставя, като изключи изрично адвокатите, адвокатските дружества и съдружия от обхвата на Закон за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити за онези случаи, в които те извършват дейности по обслужване на кредити в рамките на упражняването на своята професия.</p>		
	<p><u>Допълнителните ни съображения в тази насока са следните:</u></p> <p>1. Нарушаване свободата на адвокатската професия Съгласно чл. 2, т. 6 от Директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС (Директива (ЕС) 2021/2167, Директивата) държавите членки могат да освободят от прилагането на настоящата директива обслужването на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договор за кредит, извършвано от нотариуси и съдебни изпълнители, съгласно определението в националното право, или адвокати, съгласно определението в член 1, параграф 2, буква а) от Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (21), когато те извършват дейности по обслужване на кредити в рамките на упражняването на своята професия. Съображенията за подобно право на дерогация са свързани с това, че става дума за професии, в рамките на които се извършват подпомагащи дейности, подобни на дейностите по обслужване на кредити, а именно нотариуси, адвокати и</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В чл. 2, параграф 2 от Директива 2021/2167 се съдържа дискреция, предоставена на ДЧ, съгласно която същите <i>„могат да освободят от прилагането на настоящата директива обслужването на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договор за кредит, извършвано от нотариуси и съдебни изпълнители, съгласно определението в националното право, или адвокати, съгласно определението в член 1, параграф 2, буква а) от Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (21), когато те извършват дейности по обслужване на кредити в рамките на упражняването на своята професия“</i>.</p> <p>В определението по чл. 3, т. 9 от директивата, нито в това по чл. 6 от законопроекта, не е посочено, че правните консултации и представителство, осъществявани в рамките на адвокатската професия са включени в кръга от</p>

	<p>съдебни изпълнители, които упражняват професионалната си дейност съгласно националното право и които осъществяват изпълнението на обвързващи мерки, поради което държавите членки следва да могат да освобождават тези професии от прилагането на настоящата директива². За сравнение от предложената редакция на чл. 3 от Проекта за Закон за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити се вижда, че от обхвата на закона, измежду всички лица, упражняващи юридическата професия, изключени са единствено съдебните изпълнители и публичните изпълнители, когато в рамките на упражняваната от тях професия извършват дейностите, попадащи в предмета на регулацията на закона (арг. от чл. 3, т. 1, б „г“ от Проекта)³. Това означава, че във всички случаи, в които адвокат, адвокатско дружество или съдружие осъществява дейности, които са сходни с тези, които законът определя като такива по обслужване на кредит, тези лица ще следва да имат издаден лиценз, респективно ще подлежат на административно наказателна отговорност, предвидена в чл. 50 и сл. от Проекта. Като си дадем обаче сметка, че предоставянето на устни и писмени консултации по повод събиране или възстановяване от кредитополучателя на дължими плащания, осъществяване на посредническа дейност в преддоговорния процес, съдействие при извънсъдебно събиране на дължими суми, подписване на документи, включително споразумения, имащи отношение към отсрочване и разсрочване на дълга и други представляват упражняване на адвокатската професия по смисъла на чл. 24 ЗАдв., не може да не се съгласим, че предложената уредба влиза в пряко противоречие с предвижданията, съдържащи в Закона за адвокатурата. Съгласно чл. 2 от Закона за адвокатурата, според който упражняването на адвокатска професия е дейност, предвидена в Конституцията за правно съдействие и защита на свободите, правата и законните интереси на физическите и юридическите лица. Тя се осъществява в съответствие с принципите за независимост, изключителност, самоуправление и самоиздръжка. Оттук и въвеждане на</p>		<p>дейности на лицето, обслужващо кредити. На всяка ДЧ е предоставена възможност за преценка дали да освободи някоя от трите посочени професии от прилагането на директивата. Тази преценка следва да бъде направена въз основа на действащия в конкретната страна правен режим както по отношение на дейността по обслужване на вземания, така и във връзка със статута и уредбата на конкретната професионална дейност. В Република България понастоящем <u>липсва регулация</u> на дейността по обслужване на необслужвани вземания и по силата на ангажиментите на страната, произтичащи от членството ѝ в ЕС, следва да бъдат транспонирани изискванията на директивата в националното законодателство. Обстоятелството, че дейността по обслужване на вземания е нерегулирана към настоящия момент означава, че не може да бъде обосновано наличието на необходимите и минимални гаранции за защита на кредитополучателите във връзка с дейността по обслужване на вземания, каквито изисквания са въведени с директивата.</p>
--	--	--	--

	<p>лицензионен режим по отношение на дейности, които попадат в обхвата на определението за обслужване на кредит, но се упражняват от адвокат в рамките на неговата професионална дейност има потенциала да влезе в противоречие както на чл. 134 от Конституцията, така и на чл. 2 и следващите от Закона за адвокатурата. Нещо повече - изискването за лиценз при осъществяване на действия, които попадат в професионалната дейност на адвоката, води и до ограничаване придобитата адвокатска правоспособност, при това с нормативен акт, който освен друго - няма и отношение с адвокатската професия. В чл. 4 от Закона за адвокатурата са посочени условията, които трябва да са налице, за да може един дееспособен български гражданин да стане адвокат. Затова и при вече придобита специална правоспособност, е недопустимо същата да бъде ограничавана и дерогирана чрез нормативен акт, доколкото неупражняването от страна на българския законодател на дерогационното правомощие предоставено му с чл. 2, т. 6 от Директивата има за резултат не друго, а въвеждане на лицензионен режим, включително в случаите, в които адвокати, адвокатски дружества и съдружия извършват дейности по обслужване на кредити, но единствено в рамките на упражняването на своята професия.</p>		
	<p>2. Нарушаване принципа за равенство, закрепен в чл. 6, ал. 2 от КРБ На следващо място не става ясно защо законодателят е решил измежду трите групи правни професии, а именно нотариуси, адвокати и съдебни изпълнители, по отношение на които Директива дава право на държавите-членки да предвидят изключения и да реализира правото си на дерогация, да упражни това право единствено по отношение на съдебните изпълнители. Следва да се държи сметка, че и при трите категории лица съображението за възможното изключване от обхвата на Директивата е едно и също, а именно опасността, там където дейности по обслужване на кредити или сходни на тях се осъществяват като спомагателни дейности в рамките на правната професия да не се стигне до прилагане бъде изключено прилагането на лицензионен</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В чл. 2, параграф 6 от Директива 2021/2167 се съдържа дискреция, предоставена на ДЧ, съгласно която същите <u>„могат да освободят от прилагането на настоящата директива обслужването на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договор за кредит, извършвано от нотариуси и съдебни изпълнители, съгласно определението в националното право, или адвокати, съгласно определението в член 1, параграф 2, буква а) от Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (21), когато те извършват дейности по обслужване на кредити в рамките на упражняването на своята професия“</u>.</p> <p>Директивата предоставя в полза на държавите</p>

	<p>режим, което освен прекомерно обременителен, би бил и в очевиден разрез с автономията на правните професии. И при нотариусите и при съдебните изпълнители и при адвокатите се извършват подпомагащи дейности, подобни на дейностите по обслужване на кредити по смисъла на чл. 6, ал. 2 от Проекта, поради което и същите следва да бъдат изключени от приложното поле на специалния закон. Оттук и възползвайки се от правото си на дерогация в чл. 3, т. 1, б „г“ от Проекта единствено по отношение на съдебните изпълнители, българският законодател създава ситуация на неравно третиране на субекти, които се намират в еднакво правно положение, което поставя и въпроса за съответствието на подобни нормативни текстове с изискването за равнопоставеност, заложено в чл. 6, ал. 2 КРБ. Равенството е основен конституционен принцип на гражданското общество и правовата държава по смисъла на второто съображение в преамбюла и на чл. 6, ал. 2 от Конституцията, като в правовата държава повелята за равно третиране задължава нормотвореца да урежда подобните случаи по еднакъв начин, а различните - по различен, респ. задължение на публичната власт е да третира „еднаквите еднакво“⁴. Само така може да се гарантира равенството пред закона и да се осигури справедливост в обществото. В допълнение това разбиране съответства и на основния принцип на равенство в правото на ЕС. Европейският съюз като „правов съюз“ е основан на равенството като висша ценност, на която принципът на еднакво третиране (недискриминация) е същностно юридическо проявление. Правната уредба и съдебната практика придават на принципа на равенство роля на един от централните принципи на европейския интеграционен правопорядък, в изграждането и развитието на който Република България участва (чл. 4, ал. 3 от Конституцията). Затова и едва ли има нужда да се обосновава допълнително несъответствието на предложената редакция на чл. 3 от Проекта с посочения принцип на равнопоставеност.</p>	<p>членки право на отделна преценка по отношение на всяка една от трите посочени професии, като не въвежда, нито предполага, ангажимент за взимане на <u>идентично</u> решение по отношение на трите професии, поради различията в техния правен режим и предмет на дейност. <u>Твърдението, че в рамките и на трите професии „се извършват подпомагащи дейности, подобни на дейностите по обслужване на кредити по смисъла на чл. 6, ал. 2 от Проекта,</u> поради което и същите следва да бъдат изключени от приложното поле на специалния закон“, е некоректно въз основа на следните съображения:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Видно от полученото от Нотариалната камара становище по прилагането на чл. 2, параграф 6 от директивата (изх. № 494/29.05.2023г.) Директива 2021/2167 не е относима към нотариалната дейност, упражнявана в РБ, и няма приложение към националното ни нотариално право. В допълнение е посочено и че търговската дейност по обслужване на вземания не е уредена в българското законодателство и не следва нотариалната дейност да бъде обвързана по какъвто и да било начин с обслужването на кредити, независимо от вида им, поради наличието на несъвместимост по чл. 9 от ЗННД. • По отношение на съдебните изпълнители РБ се възползва от дискрецията по чл. 2, параграф 6 от директивата и освобождава съдебните изпълнители от прилагането ѝ във връзка с дейностите по обслужване на кредити, които те извършват в рамките на упражняваната от тях професия. Въз основа на чл. 2, ал. 1 от ЗЧСИ държавата възлага на частните съдебни изпълнители <u>принудителното изпълнение на частни притезания</u>. В последните се включват всякакви съдебно признати вземания, включително и вземанията по необслужвани
--	--	--

		<p>кредити, които са предмет на Директива 2021/2167. Дейностите по събиране на съдебни признатите вземания по необслужвани кредити включват и дейностите по обслужване на вземания по смисъла на чл. 3, т. 9 от директивата, но не се изчерпват с тях. Частните съдебни изпълнители разполагат с отделни правомощия и в рамките на <u>извънсъдебното събиране на вземания</u>. Пример за такова правомощие е предвидената в чл. 18, ал. 5 от ЗЧСИ правна възможност за връчване „на всякакви покани, съобщения и отговори във връзка с гражданскоправни отношения“, които също представляват част от действията по обслужване на необслужваните вземания по чл. 3, т. 9 от директивата и следва да бъдат изключени от обхвата на директивата и респ. на законопроекта.</p> <p>Предвид гореизложеното не е налице твърдяното нарушение на принципа на равенство, закрепен в чл. 6, ал. 2 от КРБ. Посоченият в становището на Висшия адвокатски съвет принцип за третиране на „еднаквите еднакво“ е неприложим, доколкото в конкретния случай адвокатите и съдебните изпълнители не са в твърдяното „еднакво правно положение“ по отношение на извършването на дейности по обслужване на вземания по необслужвани кредити. Двете професии имат различни устройствени закони, различен правен статут и предмет на дейност. Докато правните консултации и процесуалното представителство не са включени от обхвата на директивата, то дейностите по обслужване на вземания, когато последните са съдебно признати, представляват част от ежедневната дейност на частните съдебни изпълнители и следва да бъдат изключени от обхвата на директивата и на законопроекта.</p>
--	--	---

			<p>По отношение на публичните изпълнители следва да се има предвид, че те са държавни служители и не осъществяват свободна професия. Същите има властнически правомощия за събиране и обезпечаване на публични задължения по реда и правилата на ДОПК. Публичните задължения са извън приложеното поле на чл. 1 от проекта на Законопроекта и Директива (ЕС) 2021/2167, доколкото не произтичат от необслужвани договори за кредит. Във връзка с последното текстът на чл. 3, т. 1, буква „г“ е редактиран както следва:</p> <p>„Изключения от приложеното поле Чл. 3. Разпоредбите на този закон не се прилагат за:</p> <p>1. обслужването на вземания по договор за кредит, извършвано от: ...</p> <p>2) съдебен изпълнител и публичен изпълнител, когато извършват тези дейности в рамките на упражняваната от тях<u>него</u> професия;“</p>
	<p>3. Създаване на затруднения пред постоянното упражняване на адвокатската професия в държава-членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията</p> <p>На последно място следва да бъдат изразени и опасения, че неупражняването от страна на българския законодател на дерогационното право, което чл. 2, т. 6 от Директивата му дава по отношение на адвокатите, адвокатските дружества и съдружия, може да доведе и до нарушаване на Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 г. относно улесняване на постоянното упражняване на адвокатската професия в държава членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията (ОВ L 77, 14.3.1998 г., стр. 36). Основна цел на цитирания акт на правото на ЕС е да улесни постоянното упражняване на адвокатската професия като свободна професия или на платена служба в държава-членка, различна от държавата, в която е</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В чл. 2, параграф 6 от Директива 2021/2167 се съдържа дискреция, предоставена на ДЧ, съгласно която същите <u>могат да освободят от прилагането на настоящата директива обслужването на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договор за кредит, извършвано от нотариуси и съдебни изпълнители, съгласно определението в националното право, или адвокати, съгласно определението в член 1, параграф 2, буква а) от Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (21), когато те извършват <u>дейности по обслужване на кредити в рамките на упражняването на своята професия</u>“.</u></p> <p>Самата директива позволява на държавите членки да преценят дали да се възползват от дискрецията по чл. 2, параграф 6 въз основа на особеностите на действащия на тяхната</p>

	<p>придобита професионалната квалификация. За сравнение при запазване на сегашната редакция на правилото на чл. 3 от Проекта се създават сериозни пречки пред упражняване на адвокатската професия, когато приемащата държава е България, доколкото ще се окаже, че за осъществяване на онази част от адвокатската професия, която отговаря на белезите на обслужване на кредит по смисъла на закона, е нужен лиценз. Подобна ситуация създава още и реална заплаха за свободата на установяване, гарантирана от чл. 43 от ДЕО, както и на свободата на предоставяне на услуги, гарантирана от чл. 49 от ДЕО.</p> <p>В заключение, предлагаме чл. 3, т. 1 от Проекта да бъде допълнен като бъде създадена нова буква „д“, която да гласи: „Разпоредбите на този закон не се прилагат за:</p> <p>1. обслужването на вземания по договор за кредит, извършвано от:</p> <p>...</p> <p>д) адвокат, адвокатско дружество или съдружие, когато извършват тези дейности в рамките на упражняваната от тях професия“</p>		<p>територия правен режим. Същата <u>не въвежда задължение</u> за прилагане на дискрецията, следователно не може да се възприеме твърдението, че решението да не се възползваме от дискрецията би довело до нарушаване на Директива 98/5/ЕО. Подобно тълкуване не съответства на предвиденото в чл. 2, параграф 6 от Директива (ЕС) 2021/2167.</p> <p>В допълнение, в определението по чл. 3, т. 9 от директивата, нито в това по чл. 6 от законопроекта, не е посочено, че правните консултации и представителство, осъществявани в рамките на адвокатската професия, са включени в кръга от дейности на лицето, обслужващо кредити. Преценката дали някоя от трите посочени професии да бъде освободена от прилагането на директивата следва да бъде направена въз основа на действащия в конкретната страна правен режим както по отношение на дейността по обслужване на вземания, така и във връзка със статута и уредбата на конкретната професионална дейност. Доколкото в Република България понастоящем <u>липсва регулация</u> на дейността по обслужване на необслужвани вземания и следователно не може да бъде обосновано наличието на необходимите и минимални гаранции по директива за защита на кредитополучателите, разрешаването на представителите на адвокатската професия да извършват тази дейност би представлявало заобикаляне на установения в директивата правен режим (включващ удостоверяване на професионални умения, знания, опит <u>конкретно в областта на обслужването на вземания</u>, както и редица други изисквания в рамките на лицензионната процедура).</p>
Софийски адвокатски	<p>1. Относно приложното поле на закона: Според чл. 1, ал. 1 от законопроекта предвижда само</p>	Приема се по принцип	С проекта на ЗЛОККК са въведени минимални изисквания относно придобиването и

<p>СЪВЕТ</p>	<p>„условията и реда за лицензирането, осъществяването на дейността и надзора на лицата, обслужващи вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитна институция, които действат от името на купувач на кредити“, „изискванията към купувачите на кредити, които придобиват вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитна институция“ и респективно задълженията на самите кредитни институции при сделки с вземания по необслужвани кредити. Директива 2021/2167 задава минимум изисквания относно дружествата, които придобиват и обслужват вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, но тя изрично предвижда възможност държавите-членки да регулират и придобиването на вземания по кредити, предоставени от небанкови финансови институции (т.нар. дружества за бързи кредити) и всякакви други вземания по потребителски договори. Въвеждането на изисквания за лицензиране само на лицата, които обслужват вземания по банкови кредити, оставя дейността на дружествата, които придобиват пакети от вземания от небанкови финансови институции и потребителски вземания от мобилни оператори, доставчици на комунални услуги и други, без необходимост от лицензиране и без надзор. Действително дейността на всяко лице, придобило вземане спрямо потребител би трябвало да подлежи на контрол от Комисията за защита на потребителите, но в ЗЗП и другите специални закони, които съдържат правила за защита правата и интересите на потребителите, няма въведени никакви изисквания спрямо този тип кредити и вземания. Това означава, че дружествата, обслужващи вземания по небанкови кредити и други потребителски вземания, ще могат да продължат безнаказано да не зачитат правото на достоен личен живот на длъжниците/потребителите, да не дължат предоставяне на информация и документи за вземанията, да не подлежат на никакви санкционни мерки и най-вече да не могат да бъдат лишени от лиценза за извършване на дейността. Подобен законодателен подход за частично решаване на проблема, означава две алтернативи в</p>		<p>обслужването на вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции. Посредством предвиждането на тези изисквания в националното законодателство се създават гаранции за постигане на основната цел на Директива (ЕС) 2021/2167, а именно адресирането на проблема с натрупването на голям брой необслужвани кредити в счетоводните баланси на кредитните институции, както и неговото бъдещо предотвратяване. В допълнение, адаптирането на българското законодателство към <u>минималните стандарти</u>, заложи в директивата, е необходимо да бъде извършено ефективно и своевременно с оглед и на полученото от Генералния секретариат на Европейската комисия официално уведомително писмо за стартирана процедура за нарушение спрямо Република България във връзка с неспазването на срока (до 30 декември 2023 г.) за транспониране на Директива (ЕС) 2021/2167.</p> <p>По същество изразеното становище за необходимост от предвиждане на гаранции за защита и по отношение на кредитополучателите на кредити, предоставени от небанкови финансови институции (т.нар. „бързи кредити“), следва да бъде споделено. С цел осигуряването на хомогенност, последователност и единство при създаването на правната уредба в областта на обслужването на необслужвани вземания, както и за зачитане на принципа за равно третиране на гражданите, установяването на коренно различен законодателен подход за регулация на бързите кредити от предвидения в директивата не е препоръчително.</p> <p>Същевременно обаче следва да бъдат отчетени някои ключови специфики на бизнес модела на небанковите финансови институции, които ги</p>
---------------------	--	--	---

	<p>бъдеще, които са еднакво неприемливи от гледна точка на гражданите и като законодателна техника: или правата на длъжниците по цедирани вземания по кредити от небанкови финансови институции и други потребителски договори ще останат незащитени, или ще се предложи отделен закон с различен режим на лицензиране, регистрация, изисквания и надзор на дейността (каквито опити в миналото имаше със законопроекта за събиране на вземания по потребителски договори).</p>		<p>отличават от кредитните институции. Такава основна особеност представлява липсата на значителни рискове от пруденциално естество, застрашаващи стабилността на финансовата система, каквито са налице при кредитните институции. От друга страна, предоставянето на бързи кредити създава други рискове за защитата на потребителите, в това число свързани с адекватна оценка на кредитоспособността, които следва да бъдат надлежно адресирани. Следователно за отговорното и ефективно разрешаване на проблема е необходимо извършването на допълнителен и широкообхватен анализ на спецификите на <u>регулираните обществени отношения, свързани с предоставянето на кредити от небанкови финансови институции</u>. За целите на посочения анализ следва да бъдат проведени целеви консултации както с обществеността, така и с всички заинтересовани страни, каквито не могат да бъдат извършени в рамките на подготовката на настоящия законопроект с оглед на основните цели, заложи в предмета на Директива (ЕС) 2021/2167 и кратките срокове за транспониране.</p>
	<p>2. Относно изключенията от приложното поле на закона: Обхватът на чл. 3. ЗЛОККК, касаещ изключенията от приложното поле на закона, следва да се разшири. В чл. 2, пар. 6 от Директива 2021/2167 е предвидено от обхвата на директивата и респективно законодателството за транспонирането и да се изключат адвокатите и адвокатските сдружения, които извършват дейности по обслужване на кредити в рамките своята професия. Много от практикуващите адвокати извършват от името на свои клиенти една или повече от дейностите, посочени в чл.6, ал.2. ЗЛОККК. При настоящата редакция би се оказало, че те не могат да извършват съдебни и/или извънсъдебни дейности по събиране на вземания, произтичащи от необслужвани договори за</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В чл. 2, параграф 2 от Директива 2021/2167 се съдържа дискреция, предоставена на ДЧ, съгласно която същите <u>„могат да освободят от прилагането на настоящата директива обслужването на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договор за кредит, извършвано от нотариуси и съдебни изпълнители, съгласно определението в националното право, или адвокати, съгласно определението в член 1, параграф 2, буква а) от Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (21), когато те извършват дейности по обслужване на кредити в рамките на упражняването на своята професия“</u>.</p>

	<p>кредит. Съдебната и изпълнителната фаза са съществен етап от обработката по събиране на вземания от кредитополучатели, а често е и единственото възможно средство за това. Процесуалното представителство в тези производства често се осъществява тъкмо от адвокати и дейността им не би следвало да се ограничава от изискванията на ЗЛОККК, чиито разпоредби регулират специфична и отделна категория субекти. Нормата на чл.6, ал.2 от законопроекта, която дефинира дейността по обслужване на кредити, сочи че в тази дейност се включва: „събиране или възстановяване от кредитополучателя на дължими плащания по договор за кредит“ (което включва както извънсъдебното събиране, така и всички дейности по съдебно/принудително събиране на вземания), „предоговаряне на условията по договора“, „администриране на жалби от кредитополучатели“. Държавата подлага необосновано адвокатите и адвокатските сдружения на ограничаване/изземване на тяхната дейност, възлагането на обременителни административни задължения и структурна дискриминация. Адвокатите и адвокатските сдружения поради това, че не са търговци и търговски дружества, са изключени от всички възможности и програми за финансиране по линия на европейските фондове, за развитие, осъвременяване и дигитализиране на дейността им. В Народното събрание непрекъснато се вхидират законопроекти, които се опитват да изключват отделни видове дейност от дейността на адвокатите като ги възлагат на други регулирани професии. В парламента бе входиран законопроект за посредничество при сделки с недвижими имоти, който прави опит да дефинира изключителна дейност на брокерите на недвижимите имоти, като по този начин бъде иззета от адвокатите една от основните им дейности – правни консултации при сделки с недвижими имоти и дори процесуално представителство в охранителни нотариални производства по пълномощие и в производства за установяване на вещни права. Настоящият законопроект пък цели да отнеме от адвокатите и адвокатските сдружения друга тяхна основна дейност –</p>	<p>В определението по чл. 3, т. 9 от директивата, нито в това по чл. 6 от законопроекта, не е посочено, че правните консултации и представителство, осъществявани в рамките на адвокатската професия са включени в кръга от дейности на лицето, обслужващо кредити. На всяка ДЧ е предоставена възможност за преценка дали да освободи някоя от трите посочени професии от прилагането на директивата. Тази преценка следва да бъде направена въз основа на действащия в конкретната страна правен режим както по отношение на дейността по обслужване на вземания, така и във връзка със статута и уредбата на конкретната професионална дейност. В Република България понастоящем <u>липсва регулация</u> на дейността по обслужване на необслужвани вземания и по силата на ангажиментите на страната, произтичащи от членството ѝ в ЕС, следва да бъдат транспонирани изискванията на директивата в националното законодателство. Обстоятелството, че дейността по обслужване на вземания е нерегулирана към настоящия момент означава, че не може да бъде обосновано наличието на необходимите и минимални гаранции за защита на кредитополучателите във връзка с дейността по обслужване на вземания, каквито изисквания са въведени с директивата. Следователно разрешаването на адвокат, адвокатско дружество или съдружие да извършват тази дейност без лиценз би представлявало заобикаляне на установения в директивата правен режим, включващ удостоверяване на професионални умения, знания, опит <u>конкретно в областта на обслужването на вземания</u>, както и редица други изисквания в рамките на лицензионната процедура.</p>
--	---	---

	<p>посредничеството при предоговаряне на условията по предоставен кредит, правни консултации за кредитора по администриране на жалби от кредитополучатели и най-вече дейността по събиране на вземанията. По отношение на адвокатите съществуват задължения за професионална застраховка, строги законови и етични задължения по зачитане правата на клиента и насрещната страна, забрана за директен контакт с насрещната страна (длъжника), изискване за опазване на адвокатската тайна и дисциплинарна отговорност със сериозни последици за адвоката. Нищо не налага адвокатите и адвокатските дружества да подлежат на лицензиране ако искат да извършват дейност по събиране на вземания, тъй като те изначално отговарят на много повече изисквания за придобиване на правоспособност и за извършване на дейността си. Същевременно предвидените в законопроекта изисквания за задължително регистриране като акционерно дружество и тежки административни задължения по отчитане на акционерно участие, организационна структура и др., ще доведе до невъзможност адвокатски дружества, вписани по Закона за адвокатурата да бъдат лицензирани като лица, които обслужват вземания по кредити. Предвид изложеното, предлагаме да се създаде буква д) в чл.3, т.1 от законопроекта, както следва: д) адвокати, младши адвокати или адвокатски дружества и сдружения. По същите причини предлагаме и създаването на нова ал.9 в чл.16 относно наемането на външни изпълнители от лицата, обслужващи вземания, със следния текст: <i>Чл.16, ал.(9) Ограниченията по ал.3-8 при възлагане на дейности на външен изпълнител не се прилагат, когато те се възлагат на лица по чл.3, т.1, буква „д“ от този закон. (алтернативен вариант на текста: „когато изпълнителят е адвокат, младши адвокат, адвокатско дружество или сдружение.“).</i></p>		
	<p>3. Относно дефиницията на дейността по обслужване на кредити: По съображенията, описани в т.2 не може дефиницията на дейността по обслужване на вземания да включва всякакви действия по събиране на вземания, в това число</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>С Директива (ЕС) 2021/2167 са предвидени изисквания за лицензиране на лицата, възнамеряващи да извършват дейност по обслужване на необслужвани кредити, предоставени от потребители. Становището, че</p>

	<p>дейност по процесуално представителство в производства за събиране на вземания. Съгласно чл. 32 ГПК и чл. 24 ЗАдв. процесуалното представителство е изключителна адвокатска дейност и не може на юридическо лице, което не е адвокат (било то и лицензирано по реда на проекта за ЗЛОККК) да се възлага дейност по съдебно събиране на вземанията. Когато дружеството е кредитор или купувач на кредити то ще упълномощи адвокат за подобни процесуални действия, но не би било процесуално законосъобразно да може да възложи с договор за обслужване на вземания тази дейност на юридическо лице. Целта на Директива 2167 не е да възложи процесуалното представителство в искиви производства за събиране на вземания, производства по несъстоятелност и стабилизация или в изпълнителни производства на т.нар. „обслужващи дружества“, за чието ръководство и служители дори няма изискване за юридическо образование и правоспособност. По тези съображения намираме за наложително да се внесе допълнение в текста на чл.6, ал.2, т.1 от законопроекта, както следва:</p> <p>„събиране или възстановяване от кредитополучателя на дължими плащания по договор за кредит извън производствата, уредени в процесуален закон“.</p>		<p>целта на директивата не е да възложи процесуалното представителство в искиви производства за събиране на вземания, производства по несъстоятелност и стабилизация или в изпълнителни производства на лицата, обслужващи кредити (най-малкото поради липса на юридическа правоспособност) следва да бъде споделено.</p> <p>Същевременно обаче в определенията по чл. 3, т. 9 от директивата и по чл. 6 от законопроекта <u>не е посочено</u>, че правните консултации и представителство, осъществявани в рамките на адвокатската професия, са включени в кръга от дейности на лицето, обслужващо кредити. От една страна, дейностите по предоставяне на правни консултации и процесуално представителство са изключителна адвокатска дейност, вън от обхвата на обслужването на кредити. От друга страна, по отношение на лицата, обслужващи кредити, няма изискване за задължително юридическо образование и правоспособност, следователно те не могат практически да извършват подобни дейности без да използват услугите на адвокат /юрисконсулт.</p> <p>С оглед горното предложеното изрично допълнение в текста на чл. 6, ал. 2, т. 1 от законопроекта не е необходимо.</p>
	<p>4. Относно забраната за други дейности</p> <p>Не намира опора в текста на Директива 2167 и предвидената в чл. 6, ал. 4 от законопроекта забрана лицата, лицензирани за дейност по обслужване на кредити да не извършват друга дейност:</p> <p><i>(4) Лице, обслужващо кредити, лицензирано от Българската народна банка, не може да включва в предмета си на дейност и да извършва друга търговска дейност, освен в случаите, когато от свое име и за своя сметка придобива вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитна институция.</i></p> <p>На практика този текст означава, че сега съществуващите</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Следва да бъде изрично пояснено, че с разпоредбата на чл. 6, ал. 4 от законопроекта не е въведена абсолютна забрана за придобиване на т.нар. „смесени“ портфейли от вземания (включващи както вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, така и други видове вземания). В този смисъл твърдението за ограничаване на свободата на стопанска инициатива е необосновано. Изискването за несъвместимост е въведено само</p>

	<p>небанкови финансови институции, които имат вписан предмет на дейност „предоставяне на кредити със собствени средства“, които не са натрупани от публично влогонабиране, „факторинг и други форми на финансиране“ и други типични за финансовите институции дейности, да не могат да продължат да съвместяват тези дейности с обслужването на вземания по кредити. Подобна забрана би ограничила и правата на кредитополучателите, които имат интерес дружеството, което е придобило и обслужва вземането им по договор за кредит да може да им предложи варианти за допълнително кредитиране или реструктуриране на кредита.</p>	<p><u>по отношение на дейността по обслужване на необслужвани вземания, предоставени от кредитни институции</u>, което е предмет на стриктна регулация и лицензионен режим съгласно директивата. Следователно купувачите на кредити са ограничени в извършването на друга търговска дейност <u>само в случаите</u> когато те вече съвместяват две – придобиване на банкови кредити и обслужването им.</p> <p>Мярката по чл. 6, ал. 4 е предвидена с оглед на редица съображения от съществено значение, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обслужването на вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, е дейност, за извършването на която следва да бъдат установени общо европейски стандарти във всички държави членки, чрез въвеждане на множество стриктни изисквания. За осъществяването на обслужването на този вид вземания се изисква <u>високо ниво на специализация в областта</u>, като е предвиден и списък с изчерпателно посочване на дейностите, които са включени обхвата му. Последното налага и въвеждането на строг лицензионен режим, гарантиращ съответствие с установените на ниво ЕС високи стандарти, надеждност и прозрачност при извършването на дейността по обслужване. • Съвместяването на множество различни търговски дейности, <u>едновременно с подлежаща на лиценз и ограничена по своя предмет дейност по обслужване на необслужвани вземания</u>, предоставени от
--	---	---

		<p>кредитни институции, създава предпоставки за потенциални злоупотреби, включително от гледна точка конфликт на интереси. В допълнение, липсата на забрана по чл. 6, ал. 4 от законопроекта би довела до хипотеза, в която едно лице, получило лиценз за извършване на някоя от изчерпателно посочените в чл. 6, ал. 2 дейности едновременно ще може да осъществява и дейности, които подлежат на съвършено различен правен режим (например отпускане на кредити по чл. 3, ал. 1, т. 3 от ЗКИ) или дейности, които въобще не подлежат на никакъв надзорен режим (като например обслужването на вземания по кредити отпуснати по чл. 3, ал. 1, т. 3 от ЗКИ). Последното би могло да създаде сериозни затруднения и предизвикателства пред осъществяването на ефективен надзор, който, от своя страна, е задължително условие както за установяването на прозрачен вторичен пазар на необслужвани вземания, така и за осигуряване на високи нива на защита на потребителите.</p> <ul style="list-style-type: none">• Също така следва да се има предвид, че директивата позволява на държавите членки да въвеждат <u>допълнителни изисквания</u> във връзка с обслужването на вземания, които са от естество да осигурят по-висока защита на потребителите и по-ефективен надзор (<i>с арг. от съображение 52 от преамбюла; чл. 17, параграф 2; чл. 2, параграф 2 и 4 от директивата</i>). Следователно разпоредбата на чл. 6, ал. 4 от законопроекта не само не е в противоречие с директивата, но и способства за постигане на двете основните цели,
--	--	--

			<p>заложен в нея (развит вторичен пазар и защита на кредитополучателите).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изключването на ограничението по чл. 6, ал. 4 от законопроекта би довело до <u>формалното</u> въвеждане на лицензионен режим, както и до неефективен последващ контрол, които, вместо да установят и затвърдят едни нови и по-високи европейски стандарти, по-скоро ще затвърдят съществуващото в областта статукво. Белег на последното е липсата на ясен и ефективен режим за регулация и надзор по отношение на дейностите по обслужване на вземания, следователно липса на прозрачност, предвидимост и високи гаранции за защитата на кредитополучателите. <p>Предложеното в законопроекта (чрез мярката по чл. 6, ал. 4) прокарване на ясно разграничение на дейностите по обслужване на вземания по банкови кредити от обслужването на останалите видове вземания (в това число вземания по кредити, предоставени от небанкови финансови институции) на законодателни ниво би създавало предпоставки за установяване в бъдеще на по-ясна, структурирана, непротиворечива и ефективна регулация на вземанията, чието обслужване не е детайлно регламентирано към настоящия момент и не попада в обхвата на директивата.</p>
Асоциация на банките в България	Принципно подкрепяме предложените разрешения за транспониране на Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета относно лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС (Директива (ЕС) 2021/2167, Директивата). Същевременно бихме искали да обърнем внимание на	Не се приема	Следва да бъде изрично пояснено, че с разпоредбата на чл. 6, ал. 4 от законопроекта не е въведена абсолютна забрана за придобиване на т.нар. „смесени“ портфейли от вземания (включващи както вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции,

	<p>някои от тях, които застрашават неоправдано реализирането и упражняването на правата на добросъвестния кредитор и са от естество да ограничат възможностите за продажба на вземания на вторичния пазар, което противостои на заложената в Директивата цел.</p> <p>По-конкретно имаме следните коментари и бележки:</p> <p><u>1. По чл. 6, ал. 4</u></p> <p>Съгласно чл.6, ал.4 от законопроекта, лице, обслужващо кредити, не може да включва в предмета си на дейност и да извършва друга търговска дейност, освен ако тя не е свързана с придобиване на вземания от кредитни институции.</p> <p>Подобно изискване, според нас е необосновано и ще доведе до допълнително фрагментиране на вторичния пазар за необслужвани вземания, като може да намали конкуренцията при предоставяне на този тип услуги. На практика дружествата на този пазар ще трябва да изберат дали да извършват услуги по обслужване на кредити или да запазят правото си да придобиват вземания от институции, различни от кредитните. В тази връзка, считаме че следва да отпадне изискването придобитите вземания да са само от кредитни институции.</p>	<p>така и други видове вземания). В този смисъл твърдението за ограничаване на свободата на стопанска инициатива е необосновано. Изискването за несъвместимост е въведено <u>само по отношение на дейността по обслужване на необслужвани вземания, предоставени от кредитни институции</u>, което е предмет на стриктна регулация и лицензионен режим съгласно директивата. Следователно купувачите на кредити са ограничени в извършването на друга търговска дейност <u>само в случаите</u> когато те вече съвместяват две – придобиване на банкови кредити и обслужването им.</p> <p>Мярката по чл. 6, ал. 4 е предвидена с оглед на редица съображения от съществено значение, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обслужването на вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, е дейност, за извършването на която следва да бъдат установени общо европейски стандарти във всички държави членки, чрез въвеждане на множество стриктни изисквания. За осъществяването на обслужването на този вид вземания се изисква <u>високо ниво на специализация в областта</u>, като е предвиден и списък с изчерпателно посочване на дейностите, които са включени обхвата му. Последното налага и въвеждането на строг лицензионен режим, гарантиращ съответствие с установените на ниво ЕС високи стандарти, надеждност и прозрачност при извършването на дейността по обслужване. • Съвместяването на множество различни
--	---	---

		<p>търговски дейности, <u>едновременно</u> с <u>подлежаща на лиценз и ограничена по своя предмет дейност по обслужване на необслужвани вземания</u>, предоставени от кредитни институции, създава предпоставки за потенциални злоупотреби, включително от гледна точка конфликт на интереси. В допълнение, липсата на забрана по чл. 6, ал. 4 от законопроекта би довела до хипотеза, в която едно лице, получило лиценз за извършване на някоя от изчерпателно посочените в чл. 6, ал. 2 дейности едновременно ще може да осъществява и дейности, които подлежат на съвършено различен правен режим (например отпускане на кредити по чл. 3, ал. 1, т. 3 от ЗКИ) или дейности, които въобще не подлежат на никакъв надзорен режим (като например обслужването на вземания по кредити отпуснати по чл. 3, ал. 1, т. 3 от ЗКИ). Последното би могло да създаде сериозни затруднения и предизвикателства пред осъществяването на ефективен надзор, който, от своя страна, е задължително условие както за установяването на прозрачен вторичен пазар на необслужвани вземания, така и за осигуряване на високи нива на защита на потребителите.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Също така следва да се има предвид, че директивата позволява на държавите членки да въвеждат <u>допълнителни изисквания</u> във връзка с обслужването на вземания, които са от естество да осигурят по-висока защита на потребителите и по-ефективен надзор (<i>с арг. от съображение 52 от преамбюла; чл. 17, параграф 2; чл. 2, параграф 2 и 4 от</i>
--	--	---

			<p>директивата). Следователно разпоредбата на чл. 6, ал. 4 от законопроекта не само не е в противоречие с директивата, но и способства за постигане на двете основните цели, заложи в нея (развит вторичен пазар и защита на кредитополучателите).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изключването на ограничението по чл. 6, ал. 4 от законопроекта би довело до <u>формалното</u> въвеждане на лицензионен режим, както и до неефективен последващ контрол, които, вместо да установят и затвърдят едни нови и по-високи европейски стандарти, по-скоро ще затвърдят съществуващото в областта статукво. Белег на последното е липсата на ясен и ефективен режим за регулация и надзор по отношение на дейностите по обслужване на вземания, следователно липса на прозрачност, предвидимост и високи гаранции за защитата на кредитополучателите. <p>Предложеното в законопроекта (чрез мярката по чл. 6, ал. 4) прокарване на ясно разграничение на дейностите по обслужване на вземания по банков кредити от обслужването на останалите видове вземания (в това число вземания по кредити, предоставени от небанкови финансови институции) на законодателни ниво би създавало предпоставки за установяване в бъдеще на по-ясна, структурирана, непротиворечива и ефективна регулация на вземанията, чието обслужване не е детайлно регламентирано към настоящия момент и не попада в обхвата на директивата.</p>
	<p><u>2. По чл. 7</u> В чл. 7, ал. 1 от проекта е предвидено, че купувач на кредити е всяко физическо или юридическо лице, което не е кредитна институция и което в рамките на своята търговска, стопанска или професионална дейност</p>	<p>Приема се</p>	<p>Направените предложения за прецизиране на разпоредбата са отразени, като в чл. 3 е добавена т. 5, както следва:</p> <p><i>„5. физически лица, които придобиват вземания</i></p>

	<p>придобива вземания по необслужван кредит. Ал. 2 на същия член поставя изискването тези лица да имат търговска регистрация по смисъла на Търговски закон. Така формулиран текстът буди съмнение дали е позволено банковите вземания да бъдат прехвърляни на трети лица (най-вече физически лица), които не са описаните в чл. 7 купувачи на кредити. Предвидена е възможността физическо лице да е купувач на кредити, но е въведено условието то да действа в рамките на своята търговска, стопанска или професионална дейност, когато придобива вземания по необслужван кредит. Също така е предвидено условието физическите лица да имат търговска регистрация по смисъла на Търговския закон. Така, ако се приеме, че законът въвежда коментираната забрана, това положение би противоречало на правилата на чл. 99 от Закона за задълженията и договорите и би се стеснил необосновано кръга на лицата, които могат изобщо да бъдат цесионери по договор за цесия на необслужвани вземания.</p> <p>Ако тази възможност се забранява от закона, смятаме, че така се ограничават правата на самите кредитополучатели, които често имат интерес да се прехвърлят вземанията им на различни физически лица, включително техни роднини или други близки, а от друга страна, за банките съществуват регулации, които ги насърчават да се освобождават от вземанията по просрочени кредити, за да запазят добър баланс, показатели и т.н.</p> <p>Възможно разрешение на въпроса, който поставяме е изискванията на закона да са валидни за купувачите на кредити в случаите, когато придобиват вземания по кредит над определен брой, например над три. Така, ще се остави възможността на кредиторите да прехвърлят единични кредити. Друга алтернатива е в проекта да се допълнят изключенията в чл. 3 и се добави, че разпоредбите на закона не се прилагат за лица, които придобиват вземания по необслужван кредит еднократно и не по занятие, съответно за договорите по тези еднократни прехвърляния на вземания. Още един вариант е предвиденото в чл. 7, ал. 2 от проекта</p>		<p><i>по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, извън своята търговска, стопанска или професионална дейност“</i></p>
--	--	--	--

	<p>изискване за задължителна търговска регистрация към купувача на кредити да бъде допълнено в смисъл, че разпоредбата не се прилага по отношение на купувачи на кредити, когато същите не извършват тази дейност по занятие, което би било в съответствие със съображение 11 от преамбюла на Директивата.</p>		
	<p><u>3. По чл. 17, ал. 6</u> Съгласно чл. 17, ал. 6 купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, трябва да осъществяват комуникацията си единствено чрез телефонни повиквания или отправяне на искания в писмена и електронна форма, адресирани лично до длъжника. Намираме ограниченията в каналите за комуникация, които се свеждат до телефонни обаждания и отправяне на искания в писмена и електронна форма, адресирани лично до длъжника, за прекомерни. Считаме, че купувачите на кредити и лицата, обслужващи вземания, следва да разполагат със същите възможности за контакт с длъжника, с каквито разполага и първоначалният му кредитор, особено с оглед на възможностите за реструктуриране на кредитите, уговаряне на облекчени условия и отстъпки за погасяване на задълженията. В много случаи, оставените от длъжника данни за контакт се оказват неактуални, а той е пропуснал да уведоми кредитора за промяната в своя адрес, телефон или имейл. В тази хипотеза, посещението на място например от представител на кредитора спомага за осъществяване на контакт с длъжника и може да предотврати необходимостта от извършване на действия за съдебно и принудително събиране. Поставя се под въпрос и възможността за срещи в помещенията на кредиторите. Примерно разрешение на поставения от нас въпрос е в края на ал. 1 да бъде направено допълнение със следния текст: <i>„освен в случаите, при които длъжникът по своя инициатива посети офис на купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити“</i></p>	<p>Приема се</p>	<p>Направените предложения за прецизиране на разпоредбата са отразени, като текстът на чл. 17, ал. 6 е допълнен както следва:</p> <p><i>„(б) Купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, осъществяват комуникацията си единствено чрез осъществяване на телефонни повиквания или отправяне на искания в писмена и електронна форма, адресирани лично до длъжника. <u>Купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, осигуряват възможност на длъжника да посети техен офис по своя инициатива.</u>“</i></p>
	<p><u>4. По чл.18</u> 4.1. Съгласно чл. 18, ал. 1 купувачът на кредити или в случаите по чл. 35, определена кредитна институция, или</p>	<p>Приема се</p>	<p>Направените предложения за прецизиране на чл. 18 са отразени, като текстът е редактиран, както</p>

	<p>лице, обслужващо кредити, изпращат на кредитополучателя уведомление <u>със заверени дата и съдържание</u> след всяко прехвърляне на вземане, и винаги преди предприемане на действие по обслужване, както и при поискване от кредитополучателя.</p> <p>От предложената редакция не става ясно какъв вид заверка се има предвид. В случай, че се има предвид нотариална заверка на датата и съдържанието на уведомлението, то това би имало за последица оскъпяване на дейностите по обслужване на кредити. Подобно изискване не е предвидено нито в чл. 10, пар.2 от Директивата, нито дори в чл. 99 от ЗЗД. Наред с това, подобно изискване не би допринесло по никакъв начин за по-висока защита на правата и интересите на кредитополучателите. С оглед на това, настояваме същото да отпадне.</p> <p>Също така предлагаме разпоредбата на чл. 18 да бъде изменена в съответствие с чл. 10, пар.2 от Директивата, като предвиденото задължително уведомяване на длъжника да е единствено преди <u>първото действие</u> по събиране на вземания, а не „винаги преди предприемане на действие по обслужване“. Предложението е продиктувано от обстоятелството, че сегашният текст може да създаде неяснота дали не се изисква изпращането на нарочно уведомление преди всяко действие, което би направило невъзможен цялостния процес по събиране на вземания или най-малкото да го оскъпи и забави многократно.</p>		<p>следва:</p> <p>„Задължение за уведомяване на кредитополучателите Чл. 18. (1) Купувачът на кредити изпраща на кредитополучателя уведомление за извършеното прехвърляне, <u>подписано едновременно от прехвърлителя и купувача, с дата и съдържание съгласно ал. 4. Уведомлението се изпраща след всяко прехвърляне на вземане и винаги преди първото действие по събиране, както и при поискване от кредитополучателя.</u>“</p>
	<p>4.2. Не подкрепяме и въведените в чл. 18, ал. 3 допълнителни изисквания към съдържанието на уведомлението, които не са необходими съгласно чл. 10, пар.2 от Директивата – наред с информацията относно размера на прехвърленото вземане по пера (главница, лихви, разноски), законопроектът предвижда и подробно описание на погасените до момента суми, както и информация за методиката за изчисляване на отделните компоненти. Подобни допълнителни изисквания представляват излишна тежест за купувачите на кредити, респективно лицата, обслужващи кредити, и биха затруднили възприятието на задължените лица за</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Установените в чл. 18, ал. 1 и 3 (по последна редакция ал. 1 и 4) изисквания са предвидени с цел осигуряване на прозрачност, по-добра информираност и по-високо ниво на защита на потребителите. Също така следва да се има предвид, че директивата позволява на държавите членки да въвеждат <u>допълнителни изисквания</u> във връзка с обслужването на вземания, които са от естество да осигурят по-висока защита на потребителите и по-ефективен</p>

	<p>поднесената им информация, а и биха оскъпили излишно процеса.</p> <p>Отделно, предсрочна изискуемост може да не е обявявана и поради това предлагаме също да отпадне от задължителните реквизити на уведомлението (чл.18, ал.1, т. 7). Достатъчно е да се посочи, че съответното вземане е изискуемо, ако е такова или падежирало – за съответната сума. В Директивата няма изискване да се посочва изискуемост във уведомлението.</p> <p>4.3. Наред с това, според нас е необходимо разпоредбата на чл. 18 да бъде конкретизирана и по отношение на реда за изпращане на уведомлението. Считаме, че е добре да се предвиди изрично, че задължението по чл. 18 е изпълнено с факта на изпращане на уведомлението на последния посочен от длъжника адрес и предприемането на действия по обслужване не е в зависимост от връчването му съгласно изискванията на ГПК. Сегашната редакция на законопроекта създава и неяснота относно правните последици при неизпълнение на задължението по чл. 18, когато са предприети действия по събиране на вземането преди изпращане на уведомление, както и тяхната законосъобразност.</p>		<p>надзор (с арг. от съображение 52 от преамбюла; чл. 17, параграф 2; чл. 2, параграф 2 и 4 от директивата).</p>
	<p><u>5. По чл. 19</u></p> <p>Откриваме известно противоречие между двете алинеи на чл. 19 от законопроекта. По-конкретно, в първата алинея е предвидено, че купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити имат право да претендират всички вземания, определени в договора с първоначалния кредитор. Едновременно с това, втората алинея сякаш ограничава същите субекти до възможността да начисляват единствено лихва за времето на забавата, която не може да надвишава законната лихва.</p> <p>Обръщаме внимание, че съгласно чл. 99, ал. 2 от ЗЗД „прехвърленото вземане преминава върху новия кредитор с привилегиите, обезпеченията и другите му принадлежности, включително с изтеклите лихви, ако не е уговорено противното“. Предвидената забрана по алинея 2 купувачите на кредити, или лице, обслужващо кредити да има право само на лихва за времето на забавата за изпълнение на прехвърлените вземания, като</p>	<p>Приема се с редакция</p>	<p>Направените предложения за прецизиране на разпоредбата са отразени, като текстът на чл. 19 от законопроекта е изменен така:</p> <p>„Ограничения</p> <p>Чл. 19. <i>Купувачът на кредити, а в случаите по чл. 35, ал. 1 и 8 определената кредитна институция или лицето, обслужващо кредити, няма право да претендира от кредитополучател вземане, различно от дължимото, определено в договора на кредитополучателя с първоначалния кредитор.“</i></p> <p>Предложеното допълнение по чл. 19, ал. 1 не е отразено, тъй като същото правно положение може да бъде изведено и от чл. 4, ал. 1, т. 4 от законопроекта, без да бъде изрично</p>

	<p>то не може да надвишава законната лихва е в противоречие с разпоредбите в ЗЗД. Взemanето се прехвърля такава, каквото то съществува към момента на цесията и преминаването му от един кредитор на друг не води нито до неговото увеличаване, нито до промяна на падежа и сроковете или до ограничаване по друг начин на правата на потребителя, произтичащи от договора, който е първоизточник на прехвърляните вземания. В допълнение, когато вземанията на кредитора произтичат от договори за потребителски кредит или кредит за недвижим имот, сключен с потребител, законодателят вече е предвидил допълнителната защита по чл. 26, ал. 1 ЗПК, респ. чл. 44, ал. 1 ЗКНИП – „Кредиторът може да прехвърли вземането си по договор за потребителски кредит на трето лице само ако договорът за потребителски кредит предвижда такава възможност. Като примерно решение на коментирания въпрос предлагаме ал.1 на чл.19 да се допълни накрая със следния текст: <i>„както и присъдените със съдебен акт разноски и други вземания, в случаите при които са били предприети съдебни действия за събиране на необслужваните вземания.“</i></p>		декларирано.
	<p><u>6. По § 8 от Преходните и заключителни разпоредби</u> Във връзка с предвиденото в § 8 от преходните и заключителни разпоредби на законопроекта изменение на чл. 3а от ЗКИ, което по наше разбиране води до изключването на лицата обслужващи кредити и купувачите на кредити, които са в приложното поле на законопроекта, от предвидената в чл. 3а регистрация, смятаме, че това изключване би довело и до тяхното изключване и от лицата, подаващи информация към Централния кредитен регистър (ЦКР). Това ще създаде необоснован риск за банковата и финансовата система в страната, тъй като информацията в ЦКР е от основно значение при преценка на кредитоспособността при отпускане на кредит.</p>	Приема се	<p>В § 8 от преходните и заключителни разпоредби на законопроекта са предложени изменения във връзка с предоставянето на информация в информационната система на Централния кредитен регистър както следва:</p> <p><i>„§ 8. В Закона за кредитните институции (обн., ДВ, бр. 59 от 2006 г.; изм., бр. 105 от 2006 г., бр. 52, 59 и 109 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 23, 24, 44, 93 и 95 от 2009 г., бр. 94 и 101 от 2010 г., бр. 77 и 105 от 2011 г., бр. 38 и 44 от 2012 г., бр. 52, 70 и 109 от 2013 г., бр. 22, 27, 35 и 53 от 2014 г., бр. 14, 22, 50, 62 и 94 от 2015 г., бр. 33, 59, 62, 81, 95 и 98 от 2016 г., бр. 63, 97 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 16, 20, 22, 51, 77, 98 и 106 от 2018 г., бр. 37, 42, 83, 94 и 96 от 2019 г., бр. 11, 13, 14, 18 и 64 от 2020 г., бр. 12 и 21 от 2021 г., бр. 25 и 51 от 2022 г. и бр. 65, 66, 84 и</i></p>

			<p>85 от 2023 г. и бр. 13 от 2024 г.) се правят следните изменения и допълнения:</p> <p>1. В чл. 3а ал. 1 се изменя така:</p> <p>„Чл. 3а. (1) За извършване по занятие на дейност по финансов лизинг, гаранционни сделки, придобиване на вземания по кредити или дейност, представляваща друга форма на финансиране (факторинг, форфетинг и други) във връзка с кредити, извън такива, които попадат в приложното поле на Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, придобиване на дялови участия в кредитни и финансови институции и отпускане на кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства, е необходимо лицето да бъде вписано в публичен регистър на БНБ, ако една или повече от тези дейности е съществена за него. Критериите за определяне на съществена дейност се определят с наредба на БНБ.“</p> <p>2. В чл. 5б:</p> <p>а) в ал. 1 се създава т. 5:</p> <p>„5. купувачите на кредити по чл. 7 от Закон за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити (ЗЛОККК), които придобиват вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции.“</p> <p>б) алинея 2 се изменя така:</p> <p>„(2) Институциите по ал. 1, т. 1 – 3 и т. 5, доставчиците на услуги за колективно финансиране по ал. 1, т. 4 и лицата, обслужващи кредити, лицензирани по чл. 9 от ЗЛОККК са длъжни да предоставят информация в сроковете и съгласно изискванията, установени в наредбата по ал. 4. Институциите по ал. 1, т. 1 – 3 и доставчиците на услуги за колективно финансиране по ал. 1, т. 4 имат право да получават информация от системата.“</p>
--	--	--	--

		<p>Българската народна банка не носи отговорност за вреди във връзка със съхраняваната в системата информация, предоставяна от посочените лица.“</p> <p>3. В чл. 56а:</p> <p>а) в ал. 2, изречение първо в края се добавя „и съгласно изискванията, установени в наредбата по ал. 8“;</p> <p>б) в ал. 3, т. 10 в края на изречението се поставя запетая и се допълва текстът „т. 1-3“.</p> <p>4. Създава се нов чл. 152г¹:</p> <p>„Чл. 152г¹ (1) Който извърши или допусне извършването на нарушение на чл. 56, ал. 2 и чл. 56а, ал. 2 се наказва със следните имуществени санкции:</p> <p>1. Ако нарушителят е банка или клон на банка, извършваща дейност на територията на страната в размер от 50 000 лв. до 200 000 лв.;</p> <p>2. Ако нарушителят е юридическо лице, различно от банка или клон на банка, извършваща дейност на територията на страната в размер от 20 000 лв. до 50 000 лв.</p> <p>(2) Когато нарушителят по ал. 1 е физическо лице се налага глоба от 2000 до 10 000 лв.</p> <p>(3) При извършване на повторно нарушение по ал. 1 на нарушителя, когато е лице по ал. 1, т. 1, се налага имуществена санкция в размер от 100 000 до 200 000 лв., а на нарушителя, лице по ал. 1, т. 2, имуществена санкция в размер от 40 000 до 100 000 лв. При повторно нарушение по ал. 1 от физическо лице се налага глоба от 4000 до 20 000 лв.</p> <p>(4) При неизпълнение на други задължения по чл. 56 и чл. 56а или на нормативните актове по прилагането им се налага имуществена санкция от 5 000 лв. до 10 000 лв., а на физическо лице се налага глоба от 2000 до 5000лв.“</p> <p>5. Създава се нов чл. 154:</p> <p>„Чл. 154. (1) Актовете за установяване на</p>
--	--	--

			<p>нарушенията по чл. 152^г се съставят от длъжностни лица, оправомощени от подуправителя, ръководещ управление "Банково", в срок 5 години от деня на нарушението, а в случаите на продължено нарушение - в срок 5 години от деня, в който нарушението е преустановено.</p> <p>(2) Наказателните постановления по ал. 1 се издават от подуправителя, ръководещ управление "Банково", или от оправомощено от него длъжностно лице.</p> <p>(3) Съставянето на актовете по ал. 1, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления по ал. 2 се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания."</p>
	<p><u>7. По § 10 и § 11 от Преходните и заключителни разпоредби</u></p> <p>Не подкрепяме предложението за транспониране на Директивата с предвидените в § 10 и § 11 от преходните и заключителни разпоредби на законопроекта допълнения в Закона за потребителския кредит (ЗПК) и Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители (ЗКНИП). Не ги подкрепяме както от гледна точка на възприетия законодателен подход за формулировка и място на разпоредбите в законите, така и с оглед на тяхното съдържание:</p> <p>7.1.Предвижда се създаване на нови чл. 14а от ЗПК и респективно - чл. 28а от ЗКНИП, с които се урежда задължение за кредитора да предоставя информация на потребителя и нов погасителен план преди да бъде извършена промяна на условията по договора за кредит. В предложените текстове обаче не е безспорно ясно каква промяна се има предвид и считаме за необходимо тази неяснота да се преодолее.</p> <p>По двата закона за кредити на потребители има две основни хипотези на промяна на условията: (1) двустранно чрез преговаряне по чл.10 ал.3 – ЗПК и чл.23 ал.4 – ЗКНИП и (2) едностранна промяна от кредитора на лихвения процент. С оглед на това, че</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В директивата не е конкретизирано каква промяна на условията на договор за кредит поражда задължение за уведомяване на кредитополучателя, от което следва логичния и законосъобразен извод, че всяка една промяна в условията по договора за кредит следва да се осъществява при спазване на правилото на чл. 14а от ЗПК, респ. чл. 28а от ЗКНИП.</p> <p>В случаите когато кредитополучателят е изразил своето изрично съгласие за промяна в договора и същият е подписан от него, тогава не са налице законови предпоставки за допълнителното му уведомяване. Предложеното допълнение в чл. 14а от ЗПК, респ. в чл. 28а от ЗКНИП, не е обосновано.</p>

	<p>втората хипотеза вече е уредена в чл. 14 ЗПК и чл. 28 ЗКНИП, очевидно е, че с предлаганите текстове се планира въвеждане на допълнителни изисквания при първата възможност – на преговаряне с подписване на допълнително споразумение между кредитора и потребителя.</p> <p>За да се разбира това еднозначно от законопроекта, предлагаме следната примерна редакция в ЗПК:</p> <p><i>„Чл.14а. Преди условията на договора за кредит да бъдат променени (съгласно чл.10 ал.3) кредиторът предоставя на потребителя на хартиен или на друг траен носител нов погасителен план, отразяващ промяната, както и следната информация:“</i></p> <p>Аналогичен текст да се включи и в ЗКНИП като чл.28а.</p> <p>В полза на разбирането на въвеждания нов ред при промяна на условията на договор за кредит е редакцията на съответните текстове чл.11а и чл.27а на изменяните директиви и по-конкретно условието „без да се засягат други задължения, предвидени в настоящата директива“.</p>		
	<p>7.2.Изглежда неудачно и мястото, избрано за създаване на нов чл. 32а в ЗПК – в глава единадесета, която е свързана с възможностите за предсрочно погасяване на кредит.</p> <p>Наред с посочения неprecизен законодателен подход, не подкрепяме и въведените допълнителни изисквания към кредиторите, които не са предвидени в Директивата.</p> <p>В чл. 27 от Директивата е предвидено, че държавите членки изискват от кредиторите да разполагат с политики и процедури, така че да полагат усилия да прилагат, когато е целесъобразно, мерки за реструктуриране в разумни граници преди да открият изпълнителни производства. С други думи, реструктурирането е уредено като една възможност, за която кредиторите трябва да полагат усилия, а не като задължителна предпоставка за започването на изпълнителни действия. В този смисъл е и действащата разпоредба на чл. 46, ал. 4 от ЗКНИП.</p> <p>Предвидената в законопроекта нова разпоредба на чл.32а, ал. 4 от ЗПК, както и предложената промяна на чл. 46, ал. 4 от ЗКНИП, сякаш въвеждат прилагането на</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Текстът на чл. 32а, ал. 4 от ЗПК, предвиден в § 10 от ПЗР на законопроекта, е прецизиран така:</p> <p><i>„(4) Преди пристъпване към принудително изпълнение <u>в разумен срок, като вземат предвид конкретните обстоятелства, довели до затруднения</u>, кредиторите прилагат, когато е целесъобразно, мерки за реструктуриране. Такива мерки за реструктуриране <u>отчитат</u> положението на потребителя <u>и се състоят най-малко от:</u></i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. пълно или частично рефинансиране на договора за кредит. 2. промяна на съществуващите условия на договора за кредит, което може да включва, наред с другото: <ol style="list-style-type: none"> а) удължаване на срока на договора за кредит; б) промяна на вида на договора за кредит; в) разсрочване на плащането на всички или на част от вноските за погасяване за даден период; г) промяна на лихвения процент;

мерки за реструктуриране като задължителна стъпка преди пристъпването към принудително изпълнение. Освен липсата на подобно изискване в Директивата, подобно задължение не е обосновано, доколкото предприемането на мерки за реструктуриране не винаги е възможно – напр. при липса на контакт или съдействие от страна на задължените лица.

С оглед на изложеното, считаме че посочените две разпоредби следва да отговарят по смисъл и интензитета на уреденото в Директивата и са се променят съответно.

д) предлагане на гратисен период;
е) частични плащания;
ж) конвертиране на валута;
з) частично опрощаване и консолидиране на дълга.“

Текстът на чл. 46, ал. 4 е прецизиран така:

„(4) Преди пристъпване към принудително изпълнение **в разумен срок, като вземат предвид конкретните обстоятелства, доведи до затруднения**, кредиторите прилагат мерки за реструктуриране. Такива мерки за реструктуриране **отчитат** положението на потребителя **и се състоят най-малко от:**

1. пълно или частично рефинансиране на договора за кредит;
2. промяна на съществуващите условия на договора за кредит, което може да включва, наред с другото:
 - а) удължаване на срока на договора за кредит;
 - б) промяна на вида на договора за кредит;
 - в) разсрочване на плащането на всички или на част от вноските за погасяване за даден период;
 - г) промяна на лихвения процент;
 - д) предлагане на гратисен период;
 - е) частични плащания;
 - ж) конвертиране на валута;
 - з) частично опрощаване и консолидиране на дълга.”

Целта на директивата е да въведе надеждни механизми за защита на кредитополучателите. За кредиторите не се създава безусловно задължение за прилагане на мерки за реструктуриране, а **задължение за преценка за необходимостта** от такива за всеки отделен случай.

Критериите за преценка, както и изискванията към политиките и процедурите, които кредиторите поддържат, следва да бъде детайлно развита на подзаконово законодателно

			ниво. В ЗПК и ЗКНИП е закрепено само задължението им за извършване на такава преценка и при положителен резултат-прилагане на мерките – когато е било целесъобразно и фактически възможно (последното изключва хипотезите, когато кредитополучателят е „неоткриваем“).
Мая Манолова – председател на Гражданска платформа „Изправи се.БГ“	<p>Във връзка с провежданата процедура на обществени консултации относно проект на Закон за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити (ЗЛОККК) от гражданска платформа Изправи се.БГ изразяваме следното становище:</p> <p>Представеният проект на Закон за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити формално изпълнява задълженията на Република България да въведе изискванията на Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета относно лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС (Директива (ЕС) 2021/2167, Директивата) в българското законодателство, като чисто формално вкарва в административен режим лицата, обслужващи кредити, купувачите на кредити и външните изпълнители на лицата, обслужващи кредити; частично регламентира отношенията с кредитополучателите; практически не осигурява защита на правата и интересите на кредитополучателите и потребителите; предвидените процедури за налагане на административни наказания, имуществени санкции и техния размер практически са неработещи.</p> <p>На първо място трябва да отбележим, че в своя обхват предложеният законопроект регулира единствено необслужвани вземания по кредити от 2 кредитни институции като оставя извън обхвата си кредитополучателите на кредити от фирми, регистрирани по чл. 3а от ЗЗК (известни в публичното пространство като фирми за бързи кредити), потребителите по смисъла на Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители, както и широкият кръг вземания, произтичащи от задължения към дружества</p>	Не се приема	<p>С проекта на ЗЛОККК са въведени минимални изисквания относно придобиването и обслужването на вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции. Посредством предвиждането на тези изисквания в националното законодателство се създават гаранции за постигане на основната цел на Директива (ЕС) 2021/2167, а именно адресирането на проблема с натрупването на голям брой необслужвани кредити в счетоводните баланси на кредитните институции, както и неговото бъдещо предотвратяване. В допълнение, адаптирането на българското законодателство към <u>минималните стандарти</u>, заложиени в директивата, е необходимо да бъде извършено ефективно и своевременно с оглед и на полученото от Генералния секретариат на Европейската комисия официално уведомително писмо за стартирана процедура за нарушение спрямо Република България във връзка с неспазването на срока (до 30 декември 2023 г.) за транспониране на Директива (ЕС) 2021/2167.</p> <p>По същество изразеното становище за необходимост от предвиждане на гаранции за защита и по отношение на кредитополучателите на кредити, включително предоставените от небанкови финансови институции (т.нар. „бързи кредити“), следва да бъде споделено. С цел осигуряването на хомогенност, последователност и единство при създаването на правната уредба в областта на обслужването</p>

<p>предоставящи обществени услуги (топлофикации, ЕРП-та, ВиК-та, мобилни оператори). По този начин от обхвата на Закона са напълно изключени най-големият брой задължения на потребителите, при които са и най-драстичните нарушения на правата на потребителите – а именно събиранията на задължения от фирми за бързи кредити и от доставчиците на обществени услуги. В този смисъл законът не защитава потребителите като чисто формално транспонира Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета, без да изпълни задълженията на държавата за защита на потребителите от произвола на събирачите на вземания. Затова от гражданска платформа Изправи се.БГ настояваме за драстично разширяване обхвата на настоящия закон или паралелното му разглеждане заедно с всеобхватен закон за защита на потребителите в случаите на събиране на вземания по потребителски договори, с които да се въведат правила и контрол върху колекторските фирми и прекратяване на злоупотребите им по отношение на потребителите. Обръщаме внимание, че Директива (ЕС)2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2021 г. относно лицата, обслужващи кредити и купувачи на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС определя минимални стандарти за регулация на колекторските фирми, което дава възможност на държавите – членки да въведат и допълнителни регулации в защита на потребителите. В противен случай, колекторски фирми, когато събират дългове по кредити от банки ще следват ограниченията на закона, а когато събрат вземания към телекоми, ВиК-та или фирми за бързи кредити, ще работят без никакви ограничения.</p> <p>Конкретни предложения за законови текстове, с които да се регулира работата на събирачите на дългове и да се защитят правата на потребителите могат да се видят в законопроекта, внесени от гражданска платформа Изправи се.БГ в четири последователни парламента:</p> <p>1. На 1 юни 2020 г. от гражданската платформа Изправи се.БГ внесохме в 44-тото Народно събрание и в Министерски съвет писмо с приложен Законопроект за</p>		<p>на необслужвани вземания, както и за зачитане на принципа за равно третиране на гражданите, установяването на коренно различен законодателен подход за регулация на бързите кредити от предвидения в директивата не е препоръчително.</p> <p>Същевременно обаче следва да бъдат отчетени някои ключови специфики на бизнес модела на небанковите финансови институции, които ги отличават от кредитните институции. Такава основна особеност представлява липсата на значителни рискове от пруденциално естество, застрашаващи стабилността на финансовата система, каквито са налице при кредитните институции. От друга страна, предоставянето на бързи кредити създава други рискове за защитата на потребителите, в това число свързани с адекватна оценка на кредитоспособността, които следва да бъдат надлежно адресирани. Следователно за отговорното и ефективно разрешаване на проблема е необходимо извършването на допълнителен и широкообхватен анализ на спецификите на <u>регулираните обществени отношения, свързани с предоставянето на кредити от небанкови финансови институции.</u> За целите на посочения анализ следва да бъдат проведени целеви консултации както с обществеността, така и с всички заинтересовани страни, каквито не могат да бъдат извършени в рамките на подготовката на настоящия законопроект с оглед на основните цели, заложили в предмета на Директива (ЕС) 2021/2167 и кратките срокове за транспониране.</p>
---	--	--

изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите /ЗЗП/, с цел регламентиране дейността на дружествата за събиране на вземания по потребителски договори и спиране на тормоза, който осъществяват върху потребителите.

2. На 20 април 2021 г. с вх. № 154-01-35/20.04.2021 г. народни представители от Парламентарната група „Изправи се! Мутри вън!“ внесоха в 45- то Народно събрание Законопроект за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите /ЗЗП/ с цел регламентиране дейността на дружествата за събиране на вземания по потребителски договори и спиране на тормоза, който осъществяват върху потребителите.

3. На 6 август 2021 г. с вх. № 46- 154-01-29/06.08.2021г. народни представители от Парламентарната група „Изправи се.БГ! Ние идваме!“ отново внесоха в 46-то Народно събрание същия ЗИД на ЗЗП, посочен в т.1 от настоящото становище.

4. На 14 февруари 2022г. от гражданската платформа Изправи се.БГ внесохме Становище към проект на Закон за събиране на вземания по потребителски договори с предложения за реална защита на потребителите, а също и Законопроект за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите. На 27 май 2022г. гражданската платформа Изправи се.БГ внесе и предложения в 47-мото Народно събрание относно приет на първо четене Законопроект за събиране на вземания по потребителски договори, № 47-202-01- 18, внесен от Министерски съвет на 6 април 2022 г.

На следващо място намираме разписаните в проектозакона защити на правата на потребителите като твърде общи и пожелателни, като считаме, че без конкретни ограничения за лицата, обслужващи кредити, няма да се постигне нужният ефект за защита на потребителите. Така например текстовете, забраняващи предоставянето на заблуждаваща информация следва да бъдат съчетани с ясни изисквания към лицата, обслужващи кредити да предоставят информация за последиците от давността на вземанията, възможното наличие на неравноправни клаузи (особено що се касае

	<p>до вземания от фирми за бързи кредити и по потребителски договори за обществени услуги), както и възможностите за съдебна защита. А заложените изисквания за защита неприкосновеността на личния живот на кредитополучателите следва да бъдат ефективно гарантирани не само чрез ограничение комуникацията с потребителите да е насочена единствено към тях самите по телефон или в писмена форма, но и като се гарантира чрез изрична забрана, че информация за търсените вземания няма да бъде поставяна на обществени места, телефонните обаждания няма се случват в интервала след 20ч вечерта и 7ч сутринта и като се даде възможност на потребителите да прекратят извънсъдебното събиране на задълженията си като ги оспорят пред първоначалния кредитор или към лицето, обслужващо кредита.</p>		
	<p>В предложението законопроект намираме съществени пропуски по отношение ефективната защита на потребителите. В допълнение към вече посочените възражения, считаме, че:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изкупуването на дълг или прехвърляне обслужването на вземане на друг кредитор следва да се случва само след изричното писмено съгласие на потребителя в потребителския договор. 2. Считаме, че съгласието следва да включва и конкретния колектор, по отношение на който потребителят се съгласява да бъде прехвалено задължението му в случай на неизпълнение на договора. 4 3. За недействително по отношение на потребителя следва да бъде обявено прехвърляне на вземане към лице, което няма действащ лиценз по чл. 9 ал. 11 и за което потребителят не е дал съгласието си. Предлагаме да се обяви и за недействително по отношение на потребителя прехвърляне на вземане при съгласие на същия, изразено в общите условия или други принадлежности към договора, както и при уведомление за прехвърлянето, извършено от новия кредитор, включително като пълномощник на първоначалния кредитор, както и прехвърлянето на следващи кредитори. 	<p>Не се приема</p>	<p>Направените предложения противоречат на чл. 17, параграф 2 от директивата, а именно забраната за въвеждане на допълнителни изисквания към купувачите на кредити, които биха създали пречки пред постигането на основната цел на директивата за развитие на конкурентен вторичен пазар на необслужвани кредити.</p>

	<p>4. Вътрешните процедури на лицата, обслужващи кредити, купувачите на кредити и външните им изпълнители следва да се одобряват от Комисията за защита на потребителите преди получаването на лиценз по чл. 9 ал. 11 и изискването на съгласувани с КЗП вътрешни процедури следва да е едно от законовите изисквания преди издаването на лиценз.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Изискването за одобрение от страна на КЗП на политиките и процедурите, осигуряващи, справедливо и етично третиране на кредитополучателите, включително по отношение на финансовото им състояние, е предвидено в чл. 8, ал. 11, т. 7 във връзка с чл. 9, ал. 6 и 7 от законопроекта.</p> <p>За купувачите на кредити не е предвиден лицензионен режим съгласно директивата.</p> <p>По отношение на външните изпълнители съгласно чл. 16, ал. 2 лицето, обслужващо кредити е отговорно за всяко действие или бездействие от страна на определения външен изпълнител. В допълнение изискванията, предвидени в чл. 16, ал. 3, т. 5 и 6 гарантират упражняването на ефективен надзор от страна на компетентните органи и по отношение на тези лица.</p>
	<p>5. Към чл. 18 да се разпише изрично изискване купувачите на кредити, лицата, обслужващи кредити и външните изпълнители да разполагат с интернет страница, като на нея да има информация за пощенски и електронен адрес за кореспонденция и контакти, обявено работно време, адреси и телефони на офисите си в страната, номера на безплатни телефони и други.</p>	<p>Приема се с редакция</p>	<p>В чл. 8 се създава нова ал. 14:</p> <p><u>„(14) Лице, обслужващо кредити, поддържа на интернет страницата си актуална информация по ал. 11, т. 7 и 8.“</u></p>
	<p>6. Последващо препродаване на дълг или ново прехвърляне на задължение към трети, четвърти, пети колектор следва да бъде забранено. В предложението законопроект не се допуска превъзлагане от един външен изпълнител на друг външен изпълнител, но липсва забрана за последващо прехвърляне на дълг между купувачи на кредити и между лица, обслужващи кредити.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Направеното предложение противоречи на директивата, която не само позволява последващото прехвърляне на вземането от един купувач на друг, но и въвежда допълнителни изисквания, свързани с него.</p>
	<p>7. Преди прехвърляне на вземането към лице, обслужващо кредити или към купувач на кредити на кредитополучателя трябва да му бъде дадена възможност да изплати доброволно задължението си на стойността, на която то се придобива на новия кредитор. В този смисъл в чл. 18 от предложението законопроект следва да се урегулира възможността преди прехвърляне на вземането, потребителят да бъде информиран за това, за</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Удостоверяването на направеното предложение за доброволно изпълнение преди всяко прехвърляне на вземането по необслужвания кредит противоречи на чл. 17, параграф 2 от директивата, а именно на забраната за въвеждане на допълнителни изисквания към купувачите на кредити, които биха създали пречки пред постигането на основната цел на</p>

	<p>цената, на придобиване на вземането от новия кредитор и за възможността преди прехвърлянето то да бъде погасено от кредитополучателя на цената на придобиване. Уведомлението към потребителя следва задължително да съдържа информация за последиците от изтекла давност, неравноправни клаузи в договора с първоначалния кредитор и възможностите за съдебна защита.</p> <p>8. Кредитополучателят трябва да има право да оспори основателността на вземането със стандартен формуляр за отказ от извънсъдебно събиране на вземането, чиято основателност следва да бъде разгледана по надлежния ред от съда.</p>		<p>директивата за развитие на конкурентен вторичен пазар на необслужвани кредити.</p> <p>Предложението за допълване на съдържанието на уведомлението се приема и текстът на в чл. 18, ал. 4 е създадена т. 15:</p> <p><u>„15. съдържа информация за последиците от изтекла давност, неравноправни клаузи в договора с първоначалния кредитор и възможностите за съдебна защита, когато кредитополучателят е потребител.“</u></p>
	<p>9. Спазването правото на лична неприкосновеност на кредитополучателите следва да се гарантира чрез изрични забрани в чл. 17 от законопроекта за: • осъществяване на телефонни повиквания в периода от 20:00 до 7:00 часа, както и в почивни и празнични дни; • осъществяване на телефонни обаждания в интервал по-кратък от 2 работни дни; • осъществяване на контакт във връзка или по повод на вземането с лица, срещу които то не е прехвърлено; • поставянето на уведомления и информация за дълга на потребителя под всякаква форма на обществени места.</p>	<p>Приема се с редакция</p>	<p>Текстът на чл. 17, ал. 4 се изменя така:</p> <p><i>„(4) Купувачът на кредити и лицето, обслужващо кредити, са длъжни:</i></p> <p><i>1. да зачитат и защитават неприкосновеността на личния живот на потребителите, като най-малко не:</i></p> <p><u>а) осъществяват телефонни повиквания в периода от 20:00 до 7:00 часа, както и в почивни и празнични дни;</u></p> <p><u>б) осъществяват контакт във връзка с или по повод на вземането с лица, срещу които то не е прехвърлено;</u></p> <p><u>в) поставят уведомления и информация за дълга на потребителя под всякаква форма на обществени места.</u></p> <p><u>2. да прилагат правила за етично поведение и комуникация с кредитополучателите.“</u></p>
	<p>10. За съществени нарушения от лице, обслужващо кредити по чл. 17 и чл. 18 (например неспазване на забраната за притесняване на потребителя и на неговите близки или продължаващи действия по събиране въпреки заявено възражение от потребителя) санкцията следва да бъде съществена и определена като процент от оборота на колекторската фирма за предходната година, за да има възпиращ ефект.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предвидените в законопроекта санкции имат възпиращ ефект, съответстващ на заложените в директивата цели.</p>
	<p>От друга страна намираме за нецелесъобразно и в ущърб</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Със Закона за лицата, обслужващи кредити, и</p>

	<p>на интереса на потребителите да бъде разрешено на доставчици на обществени услуги да прибягват до колекторски фирми като им продават или предават за управление вземания на своите потребители. В Доставчиците на обществени услуги – топлофикации, ВиК-та, ЕРП-та, телекоми са в позиция на естествени монополи и работят при ограничена или липсваща конкуренция. В този смисъл от гражданска платформа Изправи се.БГ предлагаме включването на изрична законова разпоредба, забраняваща прехвърляне на вземания, произтичащи от потребителски договори за обществени услуги.</p>		<p>купувачите на кредити се транспонират в националното законодателство изискванията на Директива (ЕС) 2021/2167. Предмет на директивата са само вземанията по необслужвани договори за кредит, предоставени от кредитни институции.</p> <p>Предложените за включване в обхвата вземания имат съвсем различно естество и не кореспондират с целите на директивата за намаляване на броя необслужвани кредити в счетоводните баланси на кредитните институции. Регламентирането на предложения вид вземания изисква отделна, самостоятелна и подробна оценка на подходящите мерки за целта с оглед на тяхното естество, респ. подбор на правилен подход за регулиране, на компетентен орган с относими по предмет правомощия и цялостна оценка на въздействието на тези мерки.</p>
	<p>Освен изложените дотук критики и препоръки по отношение защитата на потребителите в законопроекта изразяваме и становището си, без да претендираме за изчерпателност и към някои от текстовете на законопроекта:</p> <p>1. Законопроектът следва буквално текстовете на Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета относно лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС, голяма част от предложените текстове не съответстват на употребявания в нормативните актове и в ежедневието български език, усложнени са като формулировка, съдържат граматически и пунктуационни грешки, в някои случаи са неясни. Като всичко това създава усещане, че текстовете на закона са буквални преписвани от Директивата. Следва да се има предвид, че Директивата включва минималните стандарти за защита на потребителите и по отношение изискванията на лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити, като</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Становището в тази част не съдържа конкретни предложения.</p>

	<p>същата предвижда мерки „за допълване и усъвършенстване на съществуващия нормативен режим за купувачите на кредити“, което предполага, че в повечето европейски държави е налице действаща нормативна база за купувачите на дългове и изискванията на директивата само я надграждат. Докато в България законодателство, уреждащо дейността на коректорските фирми липсва.</p>		
	<p>2. В чл. 4, който урежда материалния обхват на закона и връзката му с други нормативни актове и правни отрасли, се забелязват няколко проблема: Изброяването на изключенията в чл. 4, което има смисъл в текста на една Директива, е напълно нелогично и излишно в националния закон, който я транспонира. Разпоредбата следва да е много по-ясна и конкретна и да посочва точно последиците, към които новият закон няма да се прилага, тъй като според Директивата следва да се създаде регулаторна рамка, а не преуреждане на отношенията по граждански договор. По отношение на това, че новият закон няма да налага промени в правилата на международното частно право, чл. 4, ал. 1, т. 2 от проекта ограничава тези правила до Регламент (ЕС) № 1215/2012 г., който обаче се прилага само спрямо ответници с местоживееене на територията на Европейския съюз, а международната компетентност по договори за кредит се урежда в България и от редица други правила, особено с двустранни договори за правна помощ. Поради това е разумно да не се прави препращане към определен акт на МЧП, а бланкетно – към всички правила.</p> <p>3.3. Заради това редакцията следва да звучи така: „Чл. 4. (1) Разпоредбите на този закон не засягат прилагането на: 1. реда за прехвърляне на вземания и установените от гражданските закони последици от прехвърлянето им; 2. правилата относно международната компетентност на съдилищата, които разглеждат иски в връзка с договора за кредит и за определяне на приложимото право към договора; 3. част пета „Изпълнително производство“ на</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Когато препратката е към принципи на правото, няма как да бъде прецизирана с посочване на конкретни разпоредби. Целта на уредбата е да се създадат някои допълнителни гаранции за защита на кредиторите по кредитополучателите по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, не да се преуреждат общите правила по граждански договори, които не са предмет на настоящия закон.</p> <p>В тази връзка за постигане на по-голяма яснота, както и на непротиворечивост с действащото законодателство текстът на чл. 4 е редактиран както следва: „Субсидиарно прилагане на действащото законодателство Чл. 4. (1) За неуредените от този закон случаи се прилагат: <i>1. принципите на договорното и гражданското право, уреждащи прехвърлянето на вземания, установени в националното законодателство;</i> <i>2. Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ, L 351/1 от 20 декември 2012 г.);</i> <i>3. част пета „Изпълнително производство“ на Гражданския процесуален кодекс;</i> <i>4. правилата за защита на потребителите,</i></p>

	<p>Гражданския процесуален кодекс и дял четвърти „Събиране на публичните вземания“ на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.</p> <p>(2) Лицата, обслужващи кредити, извършват дейността си при спазване на изискванията на този закон и Закона за защита на потребителите, Закона за потребителския кредит, Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители и другите приложими разпоредби, уреждащи защитата на потребителите, в случаите когато кредитополучателят е потребител.</p> <p>(3) Купувачът на кредит извършва дейността си при спазване на изискванията, уреждащи защитата на кредитополучателите според законите, които уреждат действието на договора за кредит.“</p>		<p>включително по Закона за защита на потребителите, Закона за потребителския кредит и Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители.</p> <p>(2) Купувачът на кредит има същите права и задължения спрямо кредитополучателя, каквито предишният кредитор е имал спрямо него преди прехвърлянето на вземания по необслужвани кредити <u>при спазване на изискванията за защита на кредитополучателите, предвидени в нормативната уредба, приложима към договора за кредит.</u>“</p> <p>Предложената редакция на чл. 4, ал. 1, т. 2 не съответства на изискването на чл. 2, параграф 2 от Директива (ЕС) 2021/2167.</p>
	<p>Особено проблемна е редакцията, която проектът предлага за чл. 4, ал. 3, тъй като предвижда въвеждане на изключение на общите правила на ЗЗД специално за договорите за кредит в отношения, които не са потребителски, и обхватът и смисълът на това изключение не са ясни. Съгласно проекта длъжникът по договор за кредит ще може да противопостави на купувача на такъв кредит (цесионера) всички възражения, които може да противопостави на цедента – в момента това се прилага за потребителите по силата на чл. 26, ал. 2 от Закона за потребителския кредит и чл. 44, ал. 2 от Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители. Извън потребителското право никога не е имало спор, че длъжникът може да предяви спрямо цесионера всички възражения, които произтичат от договора за кредит и са били противопоставими на цедента. Различно обаче се третира извън потребителското право възможността за възражение за прихващане, за които съществува специално правило по чл. 103, ал. 3 ЗЗД, което е ясно и прилагано дълго и допуска длъжникът да направи такова възражение и срещу цесионера, освен ако изрично не одобри (т.е. не се</p>	<p>Приема се с редакция</p>	<p>За постигане на по-голяма яснота и съответствие с действащото законодателство в чл. 4 ал. 3 става ал. 2 и е изменена както следва:</p> <p>„(2) Купувачът на кредит има същите права и задължения спрямо кредитополучателя, каквито предишният кредитор е имал спрямо него преди прехвърлянето на вземания по необслужвани кредити <u>при спазване на изискванията за защита на кредитополучателите, предвидени в нормативната уредба, приложима към договора за кредит.</u>“</p>

	<p>съгласи) с прехвърлянето на вземане. Ограничението на тази възможност само за договорите за кредит, което се предлага в чл. 4, ал. 3 от проекта, е нелогично и би възпрепятствало търговци да сключват споразумения с множество страни. Затова това правило следва да отпадне, тъй като вече съществува в законодателството и има дългогодишна традиция наприлагане, която не е създавала никакви особени пречки до момента. Въвеждането на изключение от общия режим само за договори за кредит изглежда неуместно и не е ясно какви цели постига.</p> <p>Предлагаме следната редакция: „Чл. 4. (1) Разпоредбите на този закон не засягат прилагането на:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. реда за прехвърляне на вземания и установените от гражданските закони последици от прехвърлянето им; 2. правилата относно международната компетентност на съдилищата, които разглеждат искове във връзка с договора за кредит и за определяне на приложимото право към договора; 3. част пета „Изпълнително производство“ на Гражданския процесуален кодекс и дял четвърти „Събиране на публичните вземания“ на Данъчноосигурителния процесуален кодекс. <p>(2) Лицата, обслужващи кредити, извършват дейността си при спазване на изискванията на този закон и Закона за защита на потребителите, Закона за потребителския кредит, Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители и другите приложими разпоредби, уреждащи защитата на потребителите, в случаите когато кредитополучателят е потребител.</p> <p>(3) Купувачът на кредит извършва дейността си при спазване на изискванията, уреждащи защитата на кредитополучателите според законите, които уреждат действието на договора за кредит.“</p>		
	<p>3. Разпоредбата на чл. 6, която на практика дава дефиниция на предмета на закона и би следвало да бъде максимално разширена като не ограничава лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Със Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити се транспонират в националното законодателство изискванията на</p>

	<p>единствено и само до обслужване, респективно придобиване на вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитна институция (чл. 6 и чл. 7).</p>		<p>Директива (ЕС) 2021/2167. Предмет на директивата са само вземанията по необслужвани договори за кредит, предоставени от кредитни институции.</p> <p>Включването в обхвата и на други вземания, които имат различно естество и не кореспондират с целите на директивата за намаляване на броя необслужвани кредити в счетоводните баланси на кредитните институции изисква <u>отделна</u>, самостоятелна и подробна оценка на подходящите мерки за целта с оглед на тяхното естество, респ. подбор на правилен подход за регулиране, на компетентен орган с относими по предмет правомощия и цялостна оценка на въздействието на тези мерки.</p>
	<p>4. По отношение на разпоредбата на чл. 14, която урежда основанията за отнемане на лиценз – чл. 14 ал. 3 и 4 предвиждат отнемането на лиценз на дружество, обслужващо кредити да става сами по искане на Комисията за защита на потребителите. Това предложение не отчита регулаторните дейности на БНБ. Следва да се уреди възможност за такова сезиране от КЗП, а не изключителна компетентност.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Органът с компетенции в областта на защитата на потребителите съгласно проекта на Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити е <u>Комисията за защита на потребителите</u>, (чл. 5, ал. 2 и чл. 42, ал. 3 от проекта на закон).</p> <p>При констатиране на нарушения представителното сдружение за защита на потребителите разполага с възможност за подаване на сигнал с приложени доказателства до КЗП, която, от своя страна, след извършване на проверка по случая, следва да упражни правомощието си по чл. 14, ал. 3 от законопроекта, ако установи, че са налице съответните законови предпоставки.</p> <p>Компетентен орган в областта на защитата на потребителите съгласно законопроекта е КЗП. БНБ не разполага с правомощия за преценка по отношение на спазването на разпоредбите от законопроекта, регламентиращи защитата на</p>

			<p>потребителите, и пряко сезиране на БНБ от представителното сдружение би препятствало компетентния орган (КЗП) да упражни своите правомощия и същевременно би довело до заобикаляне на правилото на чл. 5, ал. 2 от законопроекта.</p> <p>Хипотезите, в които БНБ може да отнеме лиценза на лицето, обслужващо кредити, са уредени в чл. 14, ал. 1 и в частност по т. 6 и 7 за нарушения, установени от БНБ служебно или по сигнал.</p>
<p>5. Разпоредбата на чл. 18 урежда изискванията към уведомленията за извършено прехвърляне на вземане (цесия) и има нужда от множество поправки – и редакционни, и по същество. Текстовете трябва да включват и информация за цената на придобиване на вземането от новия кредитор и за възможността преди прехвърлянето то да бъде погасено от потребителя на същата цена. Към уведомлението следва да бъде приложен стандартен формуляр за отказ от извънсъдебно събиране на вземането, чиято основателност следва да бъде разгледана по надлежния ред от съда.</p> <p>6. За чл. 19 предлагаме да бъде включена възможност кредитополучателят да погаси задължението на цената на придобиване от купувача на кредити или от лицето по чл. 35 ал. 1.</p>	Приема се частично	<p>Удостоверяването на направеното предложение за доброволно изпълнение преди всяко прехвърляне на вземането по необслужвания кредит противоречи на чл. 17, параграф 2 от директивата, а именно на забраната за въвеждане на допълнителни изисквания към купувачите на кредити, които биха създали пречки пред постигането на основната цел на директивата за развитие на конкурентен вторичен пазар на необслужвани кредити.</p> <p>Предложението за допълване на съдържанието на уведомлението се приема и в чл. 18, ал. 4 е добавена т. 15:</p> <p><u>„15. съдържа информация за последиците от изтекла давност, неравноправни клаузи в договора с първоначалния кредитор и възможностите за съдебна защита, когато кредитополучателят е потребител.“</u></p>	
<p>7. По отношение на чл. 35 изразяваме следното становище:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ал. 1 – буквалното преписване на текста на Директивата води до напълно неясна формулировка относно лицата, които фактически ще събират вземания по необслужвани кредити. • ал. 4 – Не е ясно защо изрично в закона се посочва, че 	Приема се частично	<p>Текстът на разпоредбите на чл. 35, ал. 1 и 4 от законопроекта се изменя така:</p> <p><i>„Задължения на купувача на кредити</i> Чл. 35. (1) Купувачът на кредити сключва договор с кредитна институция или лице, обслужващо кредити, което да извършва</p>	

	<p>по отношение на купувачите на кредит се прилагат и другите закони (все едно законодателството се прилага на парче). Така у прилагащите закона ще се създаде илюзията, подкрепена от законодателния текст, че дейността им се регулира само от един закон, а другите нямат значение.</p>		<p><u>дейностите по чл. 6, ал. 2, по отношение на вземания по необслужвани кредити, предоставени на потребители.</u></p> <p>...</p> <p><u>(4) По отношение на правата и защитата на кредитополучателите, свързани с придобиването на вземания, се прилагат и посочените в чл. 4, ал. 1 правила, както и изискванията, предвидени в Регламент (ЕС) 2016/679 и Закона за защита на личните данни.</u></p> <p>Предложената редакция на чл. 4, ал. 1, т. 2 не съответства на изискването на чл. 2, параграф 2 от Директива (ЕС) 2021/2167 и затова не е приета в редактирания вариант.</p>
	<p>8. По отношение предлаганите промени в Закона за потребителския кредит:</p> <p>Промените в Закона следва да се използват за да се отстранят и някои неясноти в него, които следват от неточни редакции. Предлаганата нова разпоредба на чл. 14а следва да се съобрази с чл. 11, ал. 3, който би следвало да се отмени (както това е направено в § 11 за аналогичен текст в Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители), и да се предвиди в новия чл. 14а, че погасителният план се предоставя безвъзмездно и като извлечение от сметка, което съдържа размера на извършените до момента плащания.</p> <p>В чл. 19, ал. 5 се изменя така: „(5) Клаузи в договора, които предвиждат годишен процент на разходите, по-голям от посочения в ал. 4, са нищожни.“</p> <p>• Правилото на чл. 19, ал. 6 от закона създава проблеми в съдебната практика, защото може да се прилага при всички случаи на частична нищожност на клаузи, а не само на тези на повишен ГПР, а и няма яснота дали се прилага т съдилищата служебно (налице е противоречива практика), поради което предлагаме да се създаде нова ал. 2 на чл. 23: „(2) При плащания въз основа на клаузи в договора, които са обявени за нищожни, надплатеното от</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложените редакции по чл. 11, ал. 3, чл. 19, ал. 4, 5 и 6 от ЗПК не са предмет на измененията по транспониране на Директива (ЕС) 2021/2167.</p> <p>Измененията в чл. 14а от ЗПК, предвидени в § 10 от ПЗР на законопроекта, изцяло съответстват на предвиденото в директивата.</p>

<p>потребителя се удържа от последващите му задължения, като това се прави и служебно от съда.“</p>	<p>• Чл. 32а – Новото задължение на кредиторите – да водят преговори с длъжника, преди да пристъпят към принудително изпълнение, е свързано само с административна санкция. Би следвало да се предвиди, че ако кредиторът е потърсил принудително изпълнение, без да предложи разумно реструктуриране на дълга, той би следвало да губи и други свои права – напр. правото на законна лихва за определен период от време, или пък да губи правото на разноси за съдебното производство, ако в определен срок след образуването му (напр. 3 месеца) потребителят изплати поне 50 % от задължението си.</p> <p>В чл. 29, ал. 10 да се изменя така: „(10) Клаузи в договора, които предвиждат годишен процент на разходите, по-голям от посочения в ал. 9, са нищожни.“</p> <p>В чл. 39 се създава ал. 2: „(2) При плащания въз основа на клаузи в договора, които са обявени за нищожни, надплатеното от потребителя се удържа от последващите му задължения, като това се прави и служебно от съда.“</p> <p>За чл. 46 – отново да се предвиди дали да няма и гражданскоправна санкция, която се състои в загубване на правото на законна лихва за определен период от време.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложените редакции по чл. 29, ал. 10, чл. 39, ал. 2 от ЗПК не са предмет на измененията по транспониране на Директива (ЕС) 2021/2167.</p> <p>Мерките по чл. 32а от ЗПК (в § 10 от ПЗР на проекта) и по чл. 46 от ЗКНИП (в § 11 от ПЗР на проекта) се прилагат в условията на преценка на компетентния орган по целесъобразност, съгласно директивата. Предвидените в законопроекта санкции имат възпиращ ефект, съответстващ на заложените в директивата цели.</p>
<p>9. Предлагани изменения в други закони: В Гражданския процесуален кодекс – някои от предлаганите изменения не биха имали никакъв ефект, ако съдилищата не могат да установят извършени прехвърляния и на какво основание са направени в заповедното производство. Така изискванията за предварително информиране на кредитополучателя за извършена цесия е невъзможно да се контролират от гражданския съд към момента, тъй като за издаване на заповед за изпълнение е достатъчно кредиторът, на който вземането е прехвърлено, да твърди (а не да доказва), че е уведомил длъжника за цесията. Затова, ако не се въведе следното изменение в ГПК, което да промени</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложените законодателни изменения в ГПК са необосновани и не кореспондират с правната природа и предназначение на заповедното производство, уредено в ГПК. То е специално производство за създаване на изпълнително основание за вземане, което не се оспорва.</p> <p>Предложената редакция на чл. 410, ал. 3 от ГПК не съответства на предвидените в чл. 32а от ЗПК и чл. 46 от ЗКНИП законодателни мерки. Целта на последните е да бъде въведено задължение в</p>	

	<p>досегашната трайна и неизменна практика на съдилищата, особен практически смисъл от разпоредбите на чл. 18 от проектозакона и новите чл. 32а ЗПКр и чл. 46, ал. 4 ЗКНИП няма да има: Чл. 410, ал. 3 се изменя така: „(3) Когато вземането произтича: 1. от договор, сключен с потребител – към заявлението се прилагат договорът, ако е в писмена форма, заедно с всички негови приложения и изменения, както и приложимите общи условия, ако има такива; 2. от прехвърляне на заявителя на права по договор за кредит – към заявлението се прилага доказателство за връчване на съобщение до длъжника за това, че вземането му е прехвърлено.“</p> <p>В чл. 418, ал. 3 се създава ново изречение второ: „Когато вземането е било прехвърлено, следва да се представи и изходящ от длъжника или официален документ за това, че уведомление за прехвърлянето е съобщено или връчено на длъжника.“</p> <p>(Забележка: Изразът „съобщено или връчено“ цели да посочи, че става въпрос или за разписка за получен документ, или за връчване по някой от способите на ГПК или Закона за пощенските услуги.)</p>		<p>тежест на кредитора да направи преценка по целесъобразност за необходимостта от прилагане на мерки за реструктуриране, отчитащи затрудненията на потребителя в конкретния случай, и при положителна такава да ги приложи. С предложената редакция на чл. 410, ал. 3 от ГПК не се създават механизми, които да гарантират, че кредиторът е приложил мерки за реструктуриране преди пристъпване към принудително изпълнение. С оглед последното предложенията са необосновани.</p> <p>По отношение на чл. 18 от законопроекта, където е предвидено задължение за уведомяване на кредитополучателя <u>преди предприемане на действия по събиране на вземането</u>, следва да се има предвид, че проектът на ЗЛОККК се прилага за извънсъдебно събиране на вземанията (с арг. и от чл. 4, ал. 1, т. 3 от проекта). Винаги преди предприемане на каквото и да било действие по събиране в широк смисъл (писмена, устна покана за плащане, телефонен разговор и други) кредитополучателят трябва да бъде уведомен за основанието и размера на търсеното задължение. В хипотезата когато първото действие по събирането е предприето по съдебен ред, в приложимите процесуални закони са регламентирани подробно всички средства за защита на ответниците – кредитополучатели. С оглед последното, направените предложения за изменения и допълнения в ГПК са необосновани.</p>
Конфедерацията	Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България /КРИБ/ се запозна с проекта на Закон за лицата,	Не се приема	Становището не съдържа конкретни предложения.

<p>работодателите и индустриалците в България /КРИБ/</p>	<p>обслужващи кредити и купувачите на кредити, подготвен в Министерството на финансите и публикуван за обществено обсъждане на 09.02.2024 г.</p> <p>Нашите колективни членове Асоциация за управление на вземания и Асоциация за отговорно небанково кредитиране от дълги години работят по тази материя, вземайки участие в различни формати / работни групи, семинари и др. /. Те са отлично запознати със световната и с европейската в частност практики по темата и работещите за тях специалисти притежават висока степен на експертност, която ще е много полезна при нормативното уреждане на обществените отношения, свързани с обслужването и купуването на кредити.</p> <p>Предвид изложеното и във връзка с внесеното в министерството становище под посочения по-горе номер, настоятелно молим за среща с Вас в удобно време.</p>		
<p>Сдружение „Българска финтех асоциация“</p>	<p>Получени извън срока коментари и предложения от БФА, както следва:</p> <p>I. Относно прилежното поле на ЗЛОККК:</p> <p>С цел постигането на по-голяма яснота относно правните субекти и дейностите, по отношение на които е приложим законът, необходимо е прецизиране на текстовете ма част от разпоредбите, за да се избегне необходимостта от последващо тълкуване.</p> <p>Така например в чл. 3, б. в) казва, че законът не се прилагат за:</p> <p>„в) финансова институция по чл. За от Закона за кредитните институции, която е кредитор по смисъла на Закона за потребителския кредит или на Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители, когато извършва обслужване на вземания по необслужвани кредити, по отношение на които е първоначален кредитор;“</p> <p>От така формулираното изключение може да се направи извод, че законът ще намери приложение по отношение на финансови институции по чл. За от ЗКИ, които са кредитори на юридически лица и извършват обслужване на вземания по тези необслужвани кредити, по които са първоначален кредитор. Това би довело до по-завишена</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В обхвата на регулация на проекта на ЗЛОККК са включени само <u>вземанията по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции.</u> Всички предвидени изисквания към купувачите са приложими само за придобиването на този вид необслужвани вземания.</p> <p>По отношение на дейността по обслужване обаче директивата, респ. и законопроектът, следват друг подход и въвеждат задължение за възлагане на обслужването на лицензирани лица само за <u>вземанията по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции на потребители</u> (с арг. от чл. 35, ал. 1 от законопроекта и чл. 17, параграф 1 от директивата).</p> <p>С оглед горното, разпоредбите на проекта на ЗЛОККК <u>относно обслужването</u> не се прилагат за небанковите финансови институции за вземанията, които те самите отпускат в съответствие с чл. За от ЗКИ (независимо дали са предоставени на физически или юридически лица). Ако небанковите финансови институции</p>

	<p>защита на кредитополучателите - юридически лица, отколкото на физическите, което би било прецедент в правната теория и практика. Този извод обаче не съответства на цялостната цел на ЗЛОККК, която е да се постигне засилена степен на потребителска защита, поради което намираме, че е необходимо цитираната разпоредба да се измени в смисъл, че законът не се прилага за финансови институции по чл. За от ЗКИ, които извършват обслужване на вземания по необслужвани кредити, по отношение на които са първоначален кредитор независимо от качеството на кредитополучателя (потребител или юридическо лице). Следва да се обмисли и необходимостта в законопроекта да се включи изричен текст, който да гласи, че законът не се прилага за вземания на финансови институции по чл. За от ЗКИ въобще, тъй като към момента тълкуването на текстовете на законопроекта в тяхната съвкупност създават съмнения в тази посока.</p> <p>Така направеното предложение ще синхронизира чл. 3, б. в) с разпоредбата на чл. 1, ал. 1, т. 2 от ЗЛОККК, където е предвидено, че:</p> <p>„Чл. 1.(1) Този закон урежда:</p> <p>2. изискванията към купувачите на кредити, които придобиват вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитна институция;“</p> <p>Този текст се разбира в смисъл, че когато купувач на кредит придобие вземане от финансова институция по чл. За от ЗКИ, а не от кредитна институция, няма да попада в приложното поле на закона, независимо дали кредитополучател е физическо или юридическо лице, но без предложеното по-горе прецизиране в чл. 3 от ЗЛОККК, все пак остава поле за съмнения.</p>		<p>обаче придобиват и съответно обслужват банкови кредити, предоставени на потребители, те са длъжни да прилагат директивата на основание чл. 35, ал. 1 и 2 от законопроекта.</p> <p>Считаме, че предложеното уточнение не е необходимо, доколкото директивата не включва в своя задължителен обхват задължение за „лицензирано“ обслужване по отношение на кредити, предоставени на юридически лица. Втората основна цел на директивата, след развитие на вторичния пазар на кредити, е защитата на потребителите.</p> <p>(Като изключение от общото правило, МСП са защитени <u>единствено</u> в хипотезата на чл. 35, ал. 8 от проекта, когато кредиторът е от трета страна, която не е член на ЕС.)</p>
	<p>Допълнителна неяснота внася и дефиницията за „купувач на кредит“, дадена в чл. 7 от ЗЛОККК:</p> <p>„Чл. 7. (1) Купувач на кредит е всяко физическо или юридическо лице, което не е кредитна институция и което в рамките на своята търговска, стопанска или професионална дейност придобива вземания по необслужван кредит.“</p> <p>В цитирания текст не се прави разграничение дали</p>	<p>Приема се</p>	<p>Обхватът на закона е ясно определен в чл. 1, където изрично е посочено, че предмет на регулация са само вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции.</p> <p>Въпреки това, с цел постигане на по-голяма яснота, текстът на чл. 7 е допълнен както следва:</p>

	<p>кредитът е отпуснат от кредитна институция или от финансова институция по чл. За от ЗКИ, стига кредитът да е необслужван.</p> <p>Необходимо е уточнение в чл. 7 от законопроекта, като се прецизира, че става въпрос за придобиване на вземания по необслужвани кредити конкретно от кредитни институции, какъвто е и смисълът на чл. 1, ал. 1, т. 2 от ЗЛОККК.</p>		<p>„Купувач на кредити Чл. 7. (1) Купувач на кредит е всяко физическо или юридическо лице, което не е кредитна институция и което в рамките на своята търговска, стопанска или професионална дейност придобива вземания по необслужван кредит, <u>предоставен от кредитна институция.</u>“</p>
	<p>Поради същите съображения е необходима корекция и на дефиницията за „необслужван кредит“, предвидена в § 1, ал. 1, т. 13 от ЗЛОККК, която гласи: „13. „Необслужван кредит“ е договор за кредит, който се класифицира като необслужвана експозиция в съответствие с чл. 47а от Регламент (ЕС) № 575/2013.“ Препратката към чл. 47а от Регламент (ЕС) № 575/2013 включва в така дадената дефиниция и кредити, отпуснати от финансови институции по чл. За от ЗКИ, макар и такива да се изключват от чл. 1, ал. 1, т. 2 от ЗЛОКК, но също и други вземания на финансовите институции, произтичащи от друг вид правоотношения, различни от кредити. В тази връзка е и препоръката ни за изричното им изключване от приложното поле на закона чрез редакция на чл. 3 от същия.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Обхватът на закона е ясно определен в чл. 1, където изрично е посочено, че предмет на регулация са <u>само</u> вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции.</p> <p>Текстът на чл.1, ал. 2 е допълнен съответно:</p> <p>„(2) Този закон се прилага <u>само</u> по отношение на необслужвани кредити, предоставени от кредитни институции, учредени в Европейския съюз.“</p>
	<p>II. Относно необходимостта от заверки: Текстът на чл. 18, ал. 1 от ЗЛОККК налага корекция с оглед отпадането на изискването за заверка на дата и съдържание на уведомлението до кредитополучателя: „Чл. 18. (1) Купувачът на кредити или в случаите по чл. 35, определена кредитна институция, или лице, обслужващо кредити, изпращат на кредитополучателя уведомление със заверени дата и съдържание след всяко прехвърляне на вземане, и винаги преди предприемане на действие по обслужване, както и при поискване от кредитополучателя.“ Не е ясно каква заверка се визира, като може само да се предполага, че става въпрос за нотариална заверка. Извършването на такава върху хиляди уведомления, предвид огромния брой на необслужваните вземания, които биват прехвърляни на купувачи на кредити, би създавало излишно затруднение за последните, без реален принос за постигането на по-</p>	<p>Приема се с редакция</p>	<p>Направените предложения за прецизиране на разпоредбата са отразени, като текстът на чл. 18 е изменен така:</p> <p>„Задължение за уведомяване на кредитополучателите Чл. 18. (1) Купувачът на кредити изпраща на кредитополучателя уведомление за извършеното прехвърляне, <u>подписано едновременно от прехвърлителя и купувача, с дата и съдържание съгласно ал. 4. Уведомлението се изпраща след всяко прехвърляне на вземане и винаги преди първото действие по събиране, както и при поискване от кредитополучателя.</u>“</p>

	<p>голяма защита на самите кредитополучатели, доколкото не е ясен ефектът, който се цели и се счита, че ще бъде постигнат чрез въпросната заверка.</p>		
	<p>III. Относно измененията в Закона за потребителския кредит: § 10., т. 2, ал. 2 и 4, и 3 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗЛОККК предвиждат: „2. В глава единнадесета се създава чл. 32а: „Чл. 32а. (2) Когато кредитор установи, че потребител има затруднения при погасяване на кредита, той предприема своевременно действия да се свърже с потребителя, поръчителя и солидарния длъжник и да установи характера на затрудненията. (4) Преди пристъпване към принудително изпълнение, кредиторите прилагат в разумен срок, когато е целесъобразно, мерки за реструктуриране. Такива мерки за реструктуриране вземат предвид, наред с други елементи, положението на потребителя и могат да се състоят и от:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. пълно или частично рефинансиране на договора за кредит. 2. промяна на съществуващите условия на договора за кредит, което може да включва, наред с другото: <ol style="list-style-type: none"> а) удължаване на срока на договора за кредит; б) промяна на вида на договора за кредит; в) разсрочване на плащането на всички или на част от вноските за погасяване за даден период; г) промяна на лихвения процент; д) предлагане на гратисен период; е) частични плащания; ж) конвертиране на валута; з) частично опрощаване и консолидиране на дълга.“ 3. В чл. 45, ал. 1 след думите „чл. 11,“ се добавя „чл. 14а,“ и след думите „чл. 29, ал. 1,“ се добавя „чл. 32а,“. 4. Така вменените задължения на кредитора от една страна са твърде неопределени, дори бихме казали по-скоро пожелателни и зависещи и от волята на 	<p>Приема се по принцип</p>	<p>За кредиторите не се създава безусловно задължение за прилагане на мерки за реструктуриране, а <u>задължение за преценка за необходимостта</u> от такива за всеки отделен случай. Критериите за преценка, както и изискванията към политиките и процедурите, които кредиторите поддържат, следва да бъде детайлно развита на подзаконово законодателно ниво. В ЗПК и ЗКНИП е закрепено само задължението им за извършване на такава преценка и при положителен резултат-прилагане на мерките – когато е било целесъобразно и фактически възможно (последното изключва хипотезите, когато кредитополучателят е „неоткриваем“).</p>

кредитополучателя, но същевременно са скрепени със санкции за неизпълнението им. Следва да се подчертае, че понятия като „своевременно“, „разумен срок“ и „когато е целесъобразно“ съдържат висока степен на субективна преценка както от страна на кредиторите, така и на правоприлагащите органи, което създава опасност от формирането на разнопосочна практика по приложението им в ущърб както на кредиторите, така и на кредитополучателите. Под страх от санкция заемодателите ще трябва да тълкуват какъв би бил разумният срок и доколко подобни мерки биха били целесъобразни, като това ще е различно във всеки конкретен случай, след което ще е в тяхна тежест да докажат адекватността на преценката си, за да не бъдат санкционирани. Не само това, но и предвидените мерки за реструктуриране, доколкото представляват изменение на договора, следва да бъдат съгласувани и приети от длъжника чрез подписване на съответния анекс към договора за потребителски кредит, като в случай на отказ от потребителя, кредиторът ще е в невъзможност да изпълни задължението си. Допълнително притеснение създава и обстоятелството, че немалка част от задлъжнелите кредитополучатели, изпаднали в просрочие, отказват какъвто и да било контакт с кредиторите и на практика са неоткриваеми, което е още една пречка за изпълнение на вмененото задължение.

Трудно доказуем е и моментът на „установяване“, че потребителят изпитва затруднения относно погасяването на кредита. Не е ясно и какви следва да са действията на кредитора вследствие на това установяване, но независимо от това той би търпял санкция, ако не установи характера на тези затруднения.

Посоченото важи и по отношение на предвидените изменения в Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители, но поради тяхната идентичност, няма да бъдат коментирани отделно.

Предвид изложените притеснения относно субективния им и дори пожелателен характер, цитираните разпоредби следва да отпаднат или, в случай че се счете, че ефектът

	<p>от тях все пак би бил полезен по отношение на потребителите-кредитополучатели, то да отпаднат предвидените санкции за неизпълнение, за да се предотврати правната несигурност по отношение на кредиторите.</p> <p>Така изложените препоръки ще допринесат за създаване на правна сигурност у засегнатите лица и ще допринесат за по-бързото имплементиране на новите положения, предвидени със законопроекта. Следва всячески да се избегне формирането на противоречива институционална и съдебна практика чрез правилен законодателен подход. Както е посочено и в Становището на 26 Работна група „Финансови услуги“ към Съвета по европейски въпроси, „С оглед транспониране на изискванията на Директива (ЕС) 2021/2167 следва да бъдат предприети мерки за прецизиране на нормативната уредба и създаване на ясен и ефективен режим, който да регулира покупката на кредити от физически и юридически лица в съответствие с въведеното в директивата определение за „купувач на кредити“, при запазване на високи гаранции за защита на кредитополучателите.“, като направените предложения изцяло съответстват на така формулираната цел.</p>		
--	---	--	--